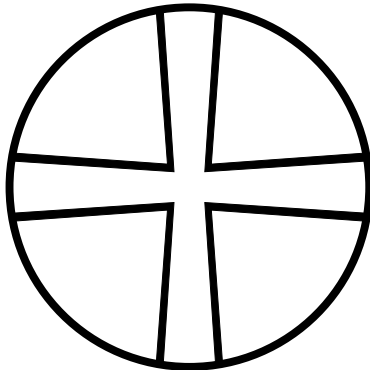

RUOTTIN KIRKON KIRKKOKÄSIKIRJA
Osa I ja Musikkikokoelma
valittuja meänkielisiä osia

KYRKOHANDBOK FÖR SVENSKA KYRKAN
Del I och Musikvolym
i urval på meänkieli

RUOTTIN KIRKON
KIRKKO
KÄSIKIRJA

OSA I JA MUSIKKIKOKOELMA
valittuja meänkielisiä osia

Hyväksytty käyhtöön
Ruottin kirkon kirkoliskokkousssa vuonna 2017

Ruottin kirkko

Ruottin kirkon Kirkkokäsikirja osa I

© Ruottin kirkko 2019

Kannen muotoilu: Anna Larsson Design

Tekstin asetus: Åsa Ulfvebrand

Nuottien asetus: Notsättarna, G och K Lillieström HB

ISBN: 978-91-526-3779-1

Tuotanto: Verbum AB, Box 22543, 104 22 Stockholm. verbum.se

Painatus: Litopat S.p.A. Industria Grafica, Italien 20xx

Sisältö

JOHANTO 9

YLHEISET NEUVOT 10

Ylheimet kirkonmenot 10

Pääkirkonmenot 13

Erityisiä kirkonmenojen järjestyksiä, teemakirkonmenoja
ja lyhyjä kirkonmenoja 14

Maalikon johtamat kirkonmenot 16

Kirkoliset toimitukset 17

Merkkien selitykset 18

YLHEISET KIRKONMENOT 21

Ehtooliskirkonmenot 22

Ehtooliskirkko/ Kirkonmenot 24

Ehtooliskirkko/kirkonmenot pääkirkonmenoina 26

Neuvoja 28

Kokkointuminen 28

Sana 29

Ateria 32

Lähätys 33

Ehtooliskirkonmenot, Ehtooliskirkko/Kirkonmenot 34

Kokkointuminen 34

Sana 50

Ateria 69

Lähätys 90

KIRKOLISET TOIMITUKSET 93

Kaste 94

Neuvoja 94

Kastekirkonmenot 9

Kastekirkonmenojen raamatuntekstiä 115

Kaste kriisitilanteessa 122

Kaste Ylheisissä kirkonmenoissa 127

Rippi 129

Neuvoja 129

Rippijärjestys 130

Konfirmašuuni 135

Neuvoja 135

Konfirmašuunimessu/-kirkonmenot 137

Konfirmašuunimessun/-kirkonmenojen raamatuntekstiä 151

Konfirmašuunimessu Ylheisissä kirkonmenoissa 154

Vihkiminen 155

Neuvoja 155

Vihkimiskirkonmenot 158

Vihkiminen messuihneen 174

Vihkimis- ja kastekirkonmenot 176

Siviiliavioliiton taikka muun järjestyksen mukhaan solmitun

avioliiton taikka registreeratun parisuhteen siunaaminen 177

Hautaus 179

Neuvoja 179

Hautauskirkonmenot 182

Kuohleena syntyneen lapsen taikka pienenä kuohleen

lapsen hautauskirkonmenot 197

Hautauskirkonmenojen rukkouksia 208

Hautauskirkonmenojen raamatuntekstiä 208

Hauthaanlaskeminen/Urnanlaskeminen 223

KYRKOHANDBOK FÖR SVENSKA KYRKAN

Valittuja meänkielisiä osia/

Musikvolymen i urval på meänkieli 231

Teckenförklaringar 232

HÖGMÄSSA, MÄSSA/GUDSTJÄNST

Gudstjänstmusik

Kristushuuto/Kristusrop/Kyrie 236

Ylistysveisu/Lovsången/Gloria och Laudamus 238

Ylistäminen/Lovsägelsen/Sursum corda och Prefationen 245

Pyhä/Helig/Sanctus 251

Jumalan Karitta/O Guds Lamm/Agnus Dei 257

Ylistysvirsi/Lovprisning/Benedicamus 260

Övriga sjungna moment 263

Hallelujahuuto/Hallelujarop 264

Kirkon Esirukkous/Kyrkans förbön 266

KYRKLIGA HANDLINGAR 269

Förböner

Vihkiminen/Vigsel 270

Hautaus/Begravning 273

Prefation

Vihkiminen/Vigsel 276

KÄLLFÖRTECKNING MUSIK 282

Johanto

Kirkonmenot oon kirkolisen elämän keskustaa, missä seurakunta sanassa ja sakramentissä kohtaa Jumalan. Kirkonmenot oon koko seurakunnan lahja ja tehtävä. Kaikin oon kuttuttuja othaan ossaa kirkonmenhoin ja jakhaan omia kokemuksia ja elämänskysymyksiä Jumalan kohtaamisessa. Usko saapi ravintoa evenkeeljumin julistuksesta, pyhän aterian vietosta ja yhtheyestä rokkouksessa ja ylistyksessä. Net, jotka viettävä kirkonmenoja, lähätethään arkipäihvään toisthaan evankeeljumista ja tekheen rakhauen tekoja, lähätystyöhön ja tiakoonityöhön. Ruottin kirkko oon osa mailmanlaajasta kirkosta ja jakkaa kristikunnan tunnustusta ja kolmiyhtheisen Jumalan ylistystä.

Ruottin kirkon Kirkkokäsikirjan (Kyrkohandbok för Svenska kyrkan) oon kirkoliskokkous hyväksynny. Kirkkokäsikirja, *Raamattu, Ruottin evankeeljumikirja, Ruottin kirkon virsikirja ja Pieni rukkouskirja* oon Ruottin kirkon kirkonmenokirjat ja net julistavva kirkon uskoa, tunnustusta ja oppia.

Pyhäpäivä oon se kirkolinen päivä jona vietethään Ylheisiä kirkonmenoja, näin siksi ko Jeesus Kristus nousi ylös pyhänä, Herran päivänä. Ylheisten kirkonmenojen järjestys lähtee liikele rakentheestä: Kokkointuminen, Sana, Ateria (jos ehtoolista vietethään) ja Lähätys. Nämät Ylheisten kirkonmenojen pääosien nimitykset julistavva yhtheistä ekumeenista kirkonmenojen perustapahtumaa.

Liturkinen musikki syventää kirkonmenojen tapahtumaa. Seurakunnan virsien yhtheisveisula oon vahva perine Ruottin kirkon kirkonmenoissa. Kuoronlaulu ja instrumentaalimusikki tukeva seurakunnan veisua ja vahvistavva kirkonmenojen teemaa.

Kirkonmenojen vietto kirkkokäsikirjan jälkeisiin, sen fasta- ja vapahtosmumentteihin, on paikallisen kirkonmenojen vieton muotoilun lähtökohta. Kirkkoraati, seurakuntaraati ja kirkkohera on vastuussa kirkonmenoelämän muotoilusta ja kehityksestä seuraten *Ruottin kirkon kirkkojärjestyksen (Kyrkoordning för Svenska kyrkan)* määräyksiä. Pappi, kirkkomuusikko, kirkkovoertit ja kirkonmenoja viettävä seurakunta hahmottavva yhdessä jokhaisen kirkonmenon. Kirkkojärjestys sisältää kirkonmenojen määräykset.

Osanottamisheen pyriihään kaikissa kirkonmenoissa – ette itte kuki omista lähtökohista saattaa olla osalinen kirkonmenoelämästä. Kirkonmenoissa pyriihään erityisesti lasten ja nuorten osalistumisheen.

Muunkieliset kirkonmenot on kirkonmenoelämän sissäistävää ossaa Ruottin kirkossa. Siksi kirkkokäsikirjaa nyt kääneihään kokohnaan taikka osittain kansalisille vähemistökielile, Ruottin viittomakielele ja osittain muile kielile.

Ylheisiä neuvoja

YLHEISET KIRKONMENOT

Kirkkokäsikirjan Ylheisillä kirkonmenoilla tarkotethaan kirkonmenoja, joita vietethään Ehtooliskirkonmenojen taikka Ehtooliskirkon/Kirkonmenojen järjestyksen jälkhiin ja joissa kirkonmenojen perusteellinen käyttäytymismalli tulee esile (Kokkointuminen, Sana, Ateria ja Lähätys). Kirkkokäsikirjassa ei ole erityistä Pere-ehtooliskirkon taikka Perekirkonmenojen järjestyä. Kirkonmenoja kaikenikäisille muo'ostethaan näissä järjestyksissä: Ehtooliskirkonmenot taikka Ehtooliskirkko/Kirkonmenot.

Ehtooliskirkonmenojen ja Ehtooliskirkon/Kirkonmenojen rakentheita, joissa on Kokkointuminen, Sana, Ateria ja Lähätys, löytyy Ylheisten kirkonmenojen järjestyksissä viikon kaikile päivile, joissa suhthau'uthaan ylheisheen rakentheesheen:

- Ehtooliskirkonmenot: kirkonmenot, jossa ehtoolinen monine fasta mumentteihneen.
- Ehtooliskirkonmenot: kirkonmenot, jossa ehtoolinen vähäsine fasta mumentteihneen.
- Kirkonmenot: kirkonmenot ilman ehtoolista vähäsine fasta mumentteihneen.

Ylheisen kirkonmenojen vaihtohtokset mumentit kuten rukoukset ja musikki, on Ehtooliskirkonmenojen taikka Ehtooliskirkon/Kirkonmenojen vaihtohtoja. Ylheisen kirkonmenojen johtaja on se, jolla on pätevyyttä toimia papin tehtävissä.

Kirkonmenoja ilman ehtoolista saattaa johtaa maalikko, kirkkojärjestyksen määräysten jälkhiin (katto lissää siv. 16).

Kirkkovuosi ilmenee kirkonmenoissa raamatunlukemisen, rukkousten ja liturkisen musikin kautta. Kirkkovuosi on jaettu sarhjoin:

Joulusarjaa (Julserien) käytetään ensimmäisestä atventin pyhästä loppiaisen kluentheen pyhhään saakka ja vielä kynttilänpäivänä ja neitsy Marian ilmestyspäivänä.

Paastosarjaa (Fasteserien) käytetään laskiaispyhästä (tuhkakeskiviikko) pitkäperjantaihin.

Pääsiäissarjaa (Påskserien) käytetään pääsiäispäivästä (pääsiäisyöstä) toisheen helluntaipäihvään saakka.

Ylheistä sarjaa (Allmän serie) saatetaan käyttää pyhän kolminaisuuden päivästä tuomiopyhhään saakka ja kans septuaakesiman ja seksakeesiman pyhinä. Ylheistä sarjaa saatetaan kans käyttää muina kirkkovuen aikoina.

Kellonsoitto kuttuu kirkonmenhoin ja oon kaikkien kirkonmenojen vieton johanto.

Kaikki kirkonmenojen järjestykset sisältävä Herran rukkouksen.

Kristushuutojen, Ylistysveisun, Kiitosveisun, Pyhän, Oi Jumalan Karittan liturkinen musikki löytyy koottuna kirkkovuensarjoissa päämusikkiosissa, koskien Kirkonmenomusikki A ja lissäyksessä Kirkonmenomusikki B, C, D ja E. Katto vielä *Ruottin kirkkokäsikirja osa I Musikkikokoelma (Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I Musikvolym)*.

Kirkkokäsikirjan tekstin lisäksi saattaa olla muutaki musikkia. Päätöksen muun musikin käytöstä tekkee kirkkoherra ja siitä ilmotethaan tuomiokapitelhiin niitten määräysten jälkhiin, joita oon *Ruottin kirkon kirkkojärjestyksessä (Kyrkoordning för Svenska kyrkan.)* Kirkonmenojen järjestyksen käyttö, joita ei ole kirkkokäsikirjassa ilmotethaan tuomiokapitelhiin kirkkojärjestyksen määräysten jälkhiin. Jos muun kirkonmenojen järjestyksen käyttö sisältää ateriaosan sanojen muuttamista se vaatii tuomiokapittelin myöntämisen, katto lissää kirkkojärjestyksen määräyksiä.

Monta veisattua kirkonmenojen mumenttia saattaa eeläveisaaja taikka kuoro johtaa. Liturkisia veisuja saatethaan esittää ilman akompanjemankia taikka lukien.

Kolehti koothaan kirkonmenoissa taikka kirkonmenojen yhtheyssä, katto määräyksiä tästä *Ruottin kirkon kirkkojärjestyksessä (Kyrkoordning för Svenska kyrkan.)*

Maholisten ilmotusten paikasta kirkonmenoissa taikka kirkonmenojen yhtheyssä päätethään seurakunnassa kirkkojärjestyksen määräyksien jälkhiin.

Pääkirkonmenot

Pääkirkonmenot vietethään Ehtooliskirkonmenojen taikka Ehtooliskirkon/Kirkonmenojen järjestysten jälkhiin, katto lissää kirkkojärjestyksen määräyksiä. *Ruottin evankeeljumikirjaa (Den svenska evangelieboken)* pittää käyttää pääkirkonmenojen raamatun lukemisissa.

Neuvoja ja yleisiä kattomisia Ehtooliskirkonmenojen taikka Ehtooliskirkon/Kirkonmenojen vietosta ko niitä vietetään pääkirkonmenoina, katto siv. 22, 26, katto kans siv. 28–33.

Monia pääkirkonmenoja saatetaan viettää samana päivänä pastoraatissa taikka seurakunnassa. Kunka monta pääkirkonmenoa ja mitä kirkonmenoja vietetään seurakunnassa ilmasthaan *seurakuntaneuvonannossa* (församlingsinstruktion) joka julkasthaan *Ruottin kirkon kirkkojärjestyksen* määräyksitten jälkhiin (*Kyrkoordning för Svenska kyrkan*). Seurakuntaneuvonannossa ilmoitethaan kans vähhiin määrä per vuosi pääkirkonmenoja, joissa oon ehtoolinen.

Erityisiä kirkonmenojen järjestyksiä, teemakirkonmenoja ja lyhyjä kirkonmenoja

(Näitä järjestyksiä ei ole meänkielelä, siksi viitheet ruottinkielisheen kirkkokäsikirjaan. Dessa ordningar finns inte på meänkieli.)

Lähtökohtana Ehtooliskirkon/Kirkonmenojen järjestys ja niissä erityisiä järjestyksiä:

- Jouluaamun kirkonmenot (ordningen är ej översatt till meänkieli)
- Pitkänperjantain kirkonmenot (ordningen är ej översatt till meänkieli)
- Pääsiäisyön ehtooliskirkko (ordningen är ej översatt till meänkieli)
- Saihraan ehtoolinen (ordningen är ej översatt till meänkieli)

Jos saihraan ehtoolista vietethään hankalissa olosuhteissa niin asetussanat ja siunatun leivän ja viinin jakaminen häätävää aina olla myötä, katto *Ruottin kirkon kirkkojärjestyksessä* (*Kyrkoordning för Svenska kyrkan*).

Jos Ehtooliskirkonmenoja taikka Ehtooliskirkkoa/Kirkonmenoja ei vietetä pääkirkonmenoina ja eikä jälkhiin, joka ei ole kirkkoven määräämä niin pittää kuiten seurata ittenkunki kirkonmenojen rakenetta. Kirkonmenojen järjestystä ja sen eri mumenttien osat saatethaan hahmottaa valittujen teemojen myötä. Aterian mumentit pitävä kuiten seurata kirkkokäsikirjan tekstiä.

Lyhemissä kirkonmenoissa, kuten Ehtooliskirkossa/Kirkonmenoissa evankeeljumin lukemisen saattaa korvata muula raamatun lukemisella ja vähempi virsiä saattaa olla. Saarnamumentti saattaa olla johantosanojen yhteyessä ja se saattaa johtaa Antheeksipyöntörukkouksheen ja Antheeksiannon sanhoin/ Luppaussanhoin, taikka Luovutusrukkouksheen. Esirukkouksen aineksia saatethaan saumata Ehtoolisrukkouksheen taikka Rukkous aterian jälkhiin-kohthaan.

Maalikon johtamat kirkonmenot

Kirkonmenot, jota johtaa maalikko seuraa Kirkonmenojen järjestystä, alla olevan jälkeihin (katto kans siv. 34). Kursiveerattu otsikko ilmottaa ette mumentti oon vapaehtonen.

- *Kellonsoitto*
- *Virsi*
- *Alkusanat*
- *Antheeksipyyntörukkous, Luppauksen sanat ja Kiitosrukous, vaihtoehtosesti Luovutusrukous (tässä taikka Kirkon esirukkouksen yhteyessä)*
- *Päivän rukkous*
- *Vanhaan testamäntin lukemista ja/taikka Epistelin lukemista*
- *Virsi*
- *Evankeeljumi*
- *Saarna/puhe*
- *Uskontunnustus*
- *Virsi*
- *Kirkon esirukkous*
- *Herran rukkous*
- *Siunaus ("Herra siunatkhoon meitä ...")*
- *Virsi*
- *Loppumusikki*
- *Lähätyssanat*

Ko maalikko johtaa Kirkonmenoja sen saattaa pittää pääkirkonmenoina (katto siv. 13, ylheiskattonta siv. 26 ja vielä kirkkojärjestyksen määräykset). Jos Antheeksipyyntörukkous oon myötä antheeksiannon sanat korvathan Luppauksen sanoila. Siunaus luethaan kuten yllä, katto lissää siv 91.

KIRKOLISET TOIMITUKSET

Kirkolisilla toimituksilla *Ruottin kirkon kirkkokäsikirjan osassa I* tarkotetaan Kastetta, Rippiä, Konfirmašuunia, Vihkimistä ja Hautausta. Kirkollisia toimituksia Kastetta, Vihkimistä ja Hautausta eeltää kirkonmenoja toimittavan ja sen/niitten joita toimitus koskee, välinen keskustelu. Nuorten ja raahvaitten Kastetta ja Konfirmašuunia eeltää opetus (katto lissää kirkkojärjestyksen määräyksiä). Kuten Ylheisen kirkonmenojen kohala pyrihään siihen ette lapset ja nuoret osalistuvva kirkolishiin toimitukshiin.

Kirkolishiin toimitukshiin kuuluu vähhiinhään kaks virttä. Virsien paikka on vaihteleva.

Raamatunluku pittää olla osa kirkollisia toimituksia. Kaste- ja konfirmašuunikirkonmenoissa on niin fastaa ko ehotettuja raamatun lukemisia. Vihkimiskirkonmenoissa pittää lukea joku taikka joitaki ehotetuista raamatun lukemisista. Julistamisen vihkimiskirkonmenoissa häätyy Ruottin lain mukhaan aina lukea ruottiksi huolimatta siitä millä kielellä vihkimiskirkonmenot oon. Rippiin ja hautauskirkonmenhoin kuuluu ehotettuja raamatun lukemisia.

Esirukkous on fasta mumentti ehotetuilla sanoilla taikka muilla sanoilla kaste-, konfirmašuuni-, vihkimis- ja hautauskirkonmenoissa. Rippijärjestyksessä saattaa esirukkouksen saumata Kiitosrukkoukseen.

Erytisiä neuvoja ittenkunki kirkollisen toimituksen ja kirkonmenojärjestyksen kohala löytyy siv. 94, 129, 135, 155, ja 179. Erytisiä kirkonmenojen järjestyksiä on olemassa Kaste kriisitilanteessa ja kuohleen lapsen taikka vasta syntyneen lapsen Hautauskirkonmenoissa (katto siv. 121, 197).

MERKKIEN SELITYKSET

Seuraavat merkkien selitykset oon voimassa kaikissa kirkonmenojen järjestyksissä, jokka koskeva Ylheisiä kirkonmenoja ja Kirkolisia toimituksia:

Normaali kirjoitus rypriikissä = fasta, pakolinen mumentti
Kyrsiveerattu kirjoitus rypriikissä = vapaahtonen mumentti, saatethaan jättää pojjes jos muuta määräystä ei ole annettu erityisessä neuvossa.

Asteriski* = mumentti minkä aikana seurakunta saattaa nousta seisomhaan.

Kyrsiveerattu kirjoitus tekstissä (*hään/het/heän*) merkittee sitä ette valinta tehään tilantheen mukhaan.

Sulkheitten sisälä olevan tekstin saattaa jättää pojjes.

(+) merkittee ette ristinmerkin saattaa tehdä.

(...) merkittee ette sanoja saattaa lisätä tarpheen mukhaan.

Lyhenyksiä:

P	Pappi
J	Muu kirkonmenojen johtaja
S	Seurakunta

Mumentti merkittee Ylheisten kirkonmenojen ja Kirkolisten toimituksien jonku pääosan pienempää ossaa Kokkointumisen, Sanan, Aterian ja Lähätyksen sisälä. Jokasen mumentin nimitys Ylheisissä kirkonmenoissa ilmasthaan meänkielelä ja jos oon tarvetta/aktyelliä niin kans ylheiskirkollisela nimitykselä, tavalisesti latinan kielelä.

Liturkisilla lauluilla, Kirkonmenomusikissa A ja E, on erityinen numreerinki, esimerkiksi tällä mallilla: Kristushuuto 1: A1. Ennen kaksospistettä ilmasthaan tekstin numreerinki. Kaksospistheen jälkeihin ilmasthaan musikkisatsin numreerinki. Pustaavi ilmasee Kirkonmenomusikin A:sta E:hen.

Joilaki liturkisista lauluista ja joilaki esirukkouksista on kans viittaus *Ruottin kirkon virsikirjhaan (Den svenska psalmboken)*.

Ylheiset kirkonmenot

Ehtooliskirkonmenot

Ehtooliskirkonmenot vietetään pääkirkonmenoina alla olevan järjestyksen mukhaan, katto s.13 ja määräyksiä *Ruottin kirkon kirkkojärjestyksestä (Kyrkoordning för Svenska kyrkan)*.

KOKKOINTUMINEN

Kellonsoitto (katto siv. 28)

Virsi

Alkusanat

Antheeksipyyntörukkous, Antheeksiantosanat taikka

Luppauksen sanat, Kiitosrukkous (saatethaan asettaa Kirkon esirukkouksen yhteyteen)

Kristushuuto/Kyrie

Ylistysveisu/Gloria ja Laudamus

Päivän rukkous

SANA

Vanhaan testamäntin lukeminen

Psalttarista

Epistelin lukeminen

Virsi

Evankeeljumi

Hallelujahuuto

Saarna

Uskontunnustus/Credo (saatethaan korvata trinitaarisella virrelä)

Virsi

Antheeksipyyntörukous, Antheeksiantosanat taikka Luppauksen sanat, Kiitosrukous (jätetään pois jos kohta on sijoitettu Kokkointumisheen taikka saumathan Kirkon esirukkoukseen) Kirkon esirukkous (saattaa sisältää rukouksen kastettujen, konfirmeerattujen ja vihittyjen puolesta ja lisäksi muistosanat poismenneiden puolesta) (Antheeksipyyntörukous ja Luppauksanat saattaa saumata Kirkon esirukkoukseen)

ATERIA

Virsi (Valmistus/Offertorium)
Ylistäminen /Sursum corda ja Prefatio
Pyhä/Sanctus
Ehtoolisrukous
Herran rukous/Pater noster
Leivän murtaminen/Fractio
Rauhantervehtys/Pax
Jumalan Karitta/Agnus Dei
Ateria/Communio
Aterianjälkinen rukous

LÄHÄTTÄMINEN *Valinanvaranen järjestys, yks virsi häätty kuitenkin olla.*

Virsi taikka Ylistysvirsi/Benedicamus
Siunaus
Lähätyssanat
Virsi (jos ei ole veisattu virttä Ylistysvirsi-kohassa)
Loppumusikki/Postludium

Ehtooliskirkko/Kirkonmenot

KOKKOINTUMINEN

Kellonsoitto (katto siv. 28)

Virsi

Alkusanat

Antheeksipyyntörukkous, Antheeksiantosanat taikka *Luppauksen-*
sanat, Kiitosrukkous vaihtoehtosesti *Luovuttamisrukkous*
(saatethaan asettaa Kirkon esirukkouksen yhteytheen)

Kristushuuto/Kyrie

Ylistysveisu/Gloria ja Laudamus

Päivän rukkous

SANA

Vanhaan testamäntin lukeminen ja/taikka Epistelin lukeminen

Virsi (katto siv. 15)

Evankeeljumi (katto siv. 15)

Hallelujahuuto

Saarna (katto siv. 15)

Uskontunnustus/Credo

Virsi

Antheeksipyyntörukkous, Antheeksiantosanat taikka *Luppauksen-*
sanat, Kiitosrukkous vaihtoehtosesti *Luovuttamisrukkous*
(tässä taikka Kokkointuminen-kohassa)

Kirkon esirukkous (saattaa sisältää rukkouksen kastettujen,
konfirmeerattujen ja vihittyjen puolesta ja lisäksi muistosanat
poismenheitten puolesta) (*Antheeksipyyntörukkous* ja
Luppaussanat taikka *Luovuttamisrukkouksen* saattaa saumata
Kirkon esirukkouksheen)

Herran rukkous (ko vietethään Kirkonmenoja, muuten Ateria-
kohassa)

ATERIA

Virsi (Valmistus/Offertorium)

Ylistäminen/Sursum corda ja Prefatio

Pyhä/Sanctus

Ehtoolisrukkous

Herran rukkous/Pater noster

Leivän murtaminen/Fractio

Rauhantervehtys/Pax

Jumalan Karitta /Agnus Dei

Ateria/Communio

Aterianjälkinen rukkous

LÄHÄTTÄMINEN *Valinanvaranen järjestys, yks virsi
häätöy kuitenkin olla.*

Virsi taikka Ylistysvirsi/Benedicamus

Siunaus

Lähtöyssanat

Virsi (jos ei ole veisattu virttä Ylistysvirsi-kohassa)

Loppumusikki/Postludium

Ehtoolliskirkko/Kirkonmenot pääkirkonmenoina

Ehtooliskirkko/Kirkonmenot vietetään pääkirkonmenoina alla olevan järjestyksen mukhaan, katto siv. 28 ja seuraa määräyksiä *Ruottin kirkon kirkkojärjestyksessä (Kyrkoordning för Svenska kyrkan)*. Jos kirkonmenoja johtaa maalikko ja niitä vietetään pääkirkonmenoina Antheeksipyyntörukkouksin, korvataan Antheeksiantosanat Luppauksensanoilla. Siunaus-kohassa käytetään tätä vaihtoehtoa ”Herra siunatkhoon meitä/siunaa meitä ...”, katto siv 16 ja 91.

KOKKOINTUMINEN

Kellonsoitto (katto siv. 28)

Virsi

Alkusanat

Antheeksipyyntörukkous, Antheeksiantosanat taikka Luppauksensanat, Kiitosrukkous vaihtoehtosesti Luovuttamisrukkous (saatetaan asettaa Kirkon esirukkouksen yhteyteen)

Kristushuuto/Kyrie

Ylistysveisu/Gloria ja Laudamus

Päivän rukkous

SANA

Vanhaan testamäntin lukeminen ja/taikka Epistelin lukeminen

Virsi (katto siv. 15)

Evankeeljumi

Hallelujahuuto

Saarna

Uskontunnustus/Credo (saatetaan korvata trinitaarisella virrelä)

Virsi

Antheeksipyyntörukkous, Antheeksiantosanat taikka Luppauksen sanat, Kiitosrukkous vaihtoehtoisesti Luovuttamisrukkous (tässä taikka Kokkointuminen-kohassa)

Kirkon esirukkous (saattaa sisältää rukkouksen kastettujen, konfirmeerattujen ja vihittyjen puolesta ja lisäksi muistosanat poismenneiden puolesta) (Antheeksipyyntörukkous ja Luppauksen sanat taikka Luovuttamisrukkouksen saattaa saumata Kirkon esirukkoukseen)

Herran rukkous (ko vietetään Kirkonmenoja, muuten Ateria-kohassa)

ATERIA

Virsi (Valmistus/Offertorium)

Ylistäminen /Sursum corda ja Prefatio

Pyhä/Sanctus

Ehtoollisrukkous

Herran rukkous/Pater noster

Leivänmurtaminen/Fractio

Rauhantervehdys/ Pax

Jumalan Karitta/Agnus Dei

Ateria/Communio

Aterianjälkinen rukkous

LÄHÄTTÄMINEN *Valinanvaranen järjestys yks virsi häätty kuitenkin olla.*

Virsi taikka Ylistysvirsi/Benedicamus

Siunaus

Lähätys sanat

Virsi (jos ei ole veisattu virttä Ylistysvirsi-kohassa)

Loppumusikki/Postludium

Neuvoja

KOKKOINTUMINEN

Kellonsoitto. Kirkonmenot alotetaan jos mahdollista kellonsoitola.

Saatto saattaa olla Kokkointumisen alussa. Ehtoolislahjat saatetaan kantaa framile.

Jos lyhyt Ehtooliskirkko/Kirkonmenot vietetään saattaa olla vähempi virsiä, katto siv. 15. Virsiä saattaa veisata taikka lukea.

Alkusanat Trinitaarinen muoto on fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa, Ehtooliskirkossa/Kirkonmenoissa jonku vaihtoehtoon jälkhiin sivula 34–35. Alkusanat saatetaan muotoilla ehdotetuilla alkusanoilla taikka muilla sanoilla taikka korvata Introtuksella. Kirkonmenoissa saatetaan Alkusanat alottaa luetulla taikka lauletuilla Pyhälä. Alkusanat saattavat olla julistusta Antheeksipyyntörukkouksen ja Antheeksiantosanojen eelä. Monet näistä esitetystä sanoista saatetaan lukea yhdessä seurakunnan kans taikka vuorolukien.

Kastemuistutus saattaa olla Kokkointumisessa taikka Kirkon esirukkouksen yhteydessä. Kristuskynttilä taikka kastekynttilä saatetaan sytyttää ja kokkointuminen saattaa olla kastemaljalla, katto vielä siv. 61 ruottinkielisestä kirkkokäsikirjasta.

Antheeksipyyntörukkous, Antheeksiantosanat/Luppauksen-sanat ja Kiitosrukkous vaihtoehtosesti Luovuttamisrukkous saattaa olla Kokkointumisessa taikka Kirkon esirukkouksen

yhtheyssä (katto vielä neuvot Sana-kohassa). Antheeksiantosanaat saatetaan esimerkiksi maalikon johtamissa kirkonmenoissa korvata Luppauksensanoilla. Kiitosrukkous on fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa ja valinanvaranen Ehtooliskirkossa/ Kirkonmenoissa. Mumentti kokonaisuutena on fasta Ehtooliskirkonmenoissa ja valinanvaranen Ehtooliskirkossa/ Kirkonmenoissa niitten vaihtoehoitten mukhaan, joita on kirkkokäsikirjassa. Jos Ehtooliskirkko/ Kirkonmenot vietethään pääkirkonmenoina on mumentti kokonaisuudessa fasta mumentti.

Kristushuuto, Ylistysveisu ja Päivän rukkous on fasta mumenttia Ehtooliskirkonmenossia ja vapaetoset Ehtooliskirkossa/ Kirkonmenoissa. Ylistysveisu saatetaan poistaa paaston aikana. Päivän rukkous saatetaan alkaa vuorolukemisella taikka vuorolaulamisen tervehtyksellä (salutatio) papin taikka johtajan ja seurakunnan välilä.

SANA

Kirkonmenojen raamatunlukemiset Usseita raamatunlukemisia *Ruottin evankeeljumikirjasta* saattaa olla. Ehtooliskirkonmenhoin kuuluva vanhaan testamäntin lukeminen, epistelin lukeminen ja evankeeljumin lukeminen. Ehtooliskirkossa/ Kirkonmenoissa vanhaan testamäntin lukeminen ja epistelin lukeminen on vapaeh-tonen. Lyhemissä kirkonmenoissa evankeeljumin lukeminen saatetaan korvata muula raamatunkohan lukemisella.

Psalttariveisu on vapaehtonen mumentti. Veisun saattaa hakea *Ruottin evankeeljumikirjasta* ja se saatethaan veisata, lukea taikka vuorolukea. Jos psalttariveisu on myötä niin vanhaan testamäntin lukeminen saatethaan poistaa. Raamatunlaulelmaki saattaa olla myötä.

Hallelujahuuto on vapaehtonen mumentti.

Saarna saapi aiheen yhestä taikka useasta *Ruottin evankeeljumikirjan* päivän tekstistä. Pyhäpäivinä, joila oon omat tekstit, (esimerkiksi atväntin ensimmäinen pyhä, joulunpäivä) saarna saatetaa selittää määrätyn tekstin, jota luethaan saarnan yhtheyessä. Siinä taphauksessa poistethaan vanhaan testamäntin lukeminen taikka epistelin lukeminen. Lyhemissä kirkonmenoissa julistamismumentti saattaa olla alkusanojen yhtheyessä, katto siv. 15. Saarnaa saattaa seurata hiljasuus taikka musikki antaaksheen paikkaa mietiskelylle.

Uskontunnustus oon määrättyt apostoolinen taikka nikealainen uskontunnustus. Ehtooliskirkonmenoissa ja pääkirkonmenoissa uskontunnustus oon fasta mumentti. Uskontunnustuksen saattaa korvata trinitaarisella virrelä.

Rukkous kastettujen, konfirmeerattujen puolesta ja niitten, jotka aikova mennä naimishiin taikka oon menheet naimishiin ja vielä poijesmenheitten puolesta saatethaan sisälyttää osaksi Kirkon esirukkousta taikka saattaa olla ennen Kirkon esirukkousta. Ilmotuksia päivän kolehtasta saattaa sijottaa tähhään taikka kirkonmenojen muuhun kohthaan (katto vielä siv. 13).

Antheeksipyyntörukkous, Antheeksiantosanat/Luppauksen- sanat ja Kiitosrukkous vaihtoehtosesti Luovuttamisrukkous

Fasta mumentti Ehtooliskirkonmenojen Kokkointumisessa taikka Kirkon esirukkouksen yhteydessä (katto vielä neuvot Kokkointuminen-kohassa). Ehtooliskirkossa/Kirkonmenoissa mumentti on vapahtonen ja saatetaan korvata Luovuttamisanoilla. Jos Ehtooliskirkko/Kirkonmenot vietetään pääkirkonmenoina on Antheeksipyyntörukkous, Antheeksianto- taikka Luppauksensanat, vaihtoehtosesti Luovuttamisrukkous fasta mumentti.

Kirkon esirukkous on fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa ja vapahtonen mumentti Ehtooliskirkossa/Kirkonmenoissa. Jos Ehtooliskirkkoa/Kirkonmenoja vietetään pääkirkonmenoina niin Kirkon esirukkous on fasta mumentti. Jos Ehtooliskirkkoa/Kirkonmenoja ei vietetä pääkirkonmenoina esirukkouksen häätty sijottaa muuhun kohtaan. Ehotettuja rukkouksia saattaa korvata muulla esirukkouksella. Ehotettujen rukkouksien joukossa on luettuja ja veisattuja esirukkouksia. Teemojen eri ehotuksia annetaan kans ja rakenteita, jotka saattava olla avuksi vapaissa ja kirjotetuissa rukkouksissa. Seurakunnan vastaukset esirukkouksessa saattava olla esirukkouksen alkusanat taikka loppusanat, taikka rukkouksen aikana olevat vastaukset. Kirkkokäsikirjassa ehotetaan joitaki vaihtoehtosia vastauksia (laulettuja taikka luettuja). Muitaki vaihtoehtoja saatetaan käyttää.

Rukkous kastettujen, konfirmeerattujen puolesta ja niitten, jotka aikova mennä naimisiin taikka on menheet naimisiin ja vielä poijesmenheitten puolesta saatetaan sisällyttää osaksi Kirkon esirukkousta taikka saattaa olla ennen Kirkon esirukkousta. Ilmotuksia päivän kolehtasta saattaa sijottaa tähhään taikka kirkonmenojen muuhun kohtaan.

Herran rukous seuraa Kirkon esirukouksen jälkeisiin jos Kirkonmenoja vietetään.

ATERIA

Aterian kaikki momentit on pakolisia Ehtoolliskirkonmenoissa. Jos Ehtoolliskirkkoa vietetään pääkirkonmenoina niin Aterian kaikki momentit on pakolisia.

Ehtoollislahjat saatetaan kantaa Aterian alussa.

Ylistäminen sisältää Ylistämisen alun ja Prefašunin ja saatetaan laulaa taikka lukea. Ylistäminen on Ehtoolliskirkonmenoissa fasta momentti niiden vaihtoehtojen mukaan mitä on kirkkokäsikirjassa, ja Ehtoolliskirkossa se on vapaaehtonen momentti. Jos Ehtoolliskirkkoa vietetään pääkirkonmenoina niin momentti on fasta.

Pyhä on Ehtoolliskirkonmenoissa fasta momentti niiden vaihtoehtojen mukaan mitä on kirkkokäsikirjassa, ja Ehtoolliskirkossa se on vapaaehtonen momentti. Jos Ehtoolliskirkkoa vietetään pääkirkonmenoina momentti on fasta.

Ehtoollisrukous on fasta momentti Ehtoolliskirkonmenoissa ja Ehtoolliskirkossa niiden ehtoollisrukkousten mukaan, joita on kirkkokäsikirjassa.

Herran rukous on fasta momentti Ehtoolliskirkonmenoissa ja Ehtoolliskirkossa.

Leivänmurtaminen, Rauhantervehtys ja Jumalan Karitta on pakolisia momenttia Ehtoolliskirkonmenoissa ja vapaaehtosia

Ehtoolliskirkossa. Jos Ehtoolliskirkkoa vietetään pääkirkonmenoina mumentit on pakolisia.

Aterianjälkinen rukkous on fasta mumentti Ehtoolliskirkonmenoissa ja vapaehtonen mumentti Ehtoolliskirkossa. Saatetaan rukkoulla joilaki kirkkokäsikirjassa ehotetuilla rukkouksilla taikka muilla sanoilla. Jos Ehtoolliskirkkoa vietetään pääkirkonmenoina niin mumentti on fasta. Rukkousta saattaa johtaa pappi taikka joku muu taikka seurakunta rukkoulee yhdessä. Useat rukkouksista saattaa vuorolukea.

LÄHÄTYS

Lähättämisen mumentit saattava olla vapaehtosessa järjestyksessä, mutta virsi häätty olla.

Ylistysvirsi saattaa olla virsi taikka niitä ylistysvirsiä, joita on Kirkonmenomusikki A:sta E:hen. Saatetaan poistaa paastonaihana.

Siunaus on fasta mumentti Ehtoolliskirkonmenoissa ja Ehtoolliskirkossa/Kirkonmenoissa.

Lähätys sanat on vapaehtonen mumentti ehotetuilla taikka muilla sanoilla. Lähätys sanat saattava (Siunauksen jälkeisiin) olla lyhyt terveytys, taikka pitempi joka selittää lähettämisen teemaa (pantu viimeiseksi).

Kirkonmenot saatetaan päättää virrelä (jos virttä ei ole ollut Lähätys-kohassa) ja/taikka Loppumusikilla. Uloslähtökulkue saattaa olla.

Ehtooliskirkonmenot, Ehtooliskirkko/kirkonmenot

KOKKOINTUMINEN

KELLONSOITTO

Kirkonmenot alotetaan (jos mahdollista) kellonsoitola.

VIRSI

Saatto saattaa olla. Ehtoolislahjat saatetaan kantaa framile.

ALKUSANAT

Trinitaarinen muoto on fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa ja Ehtooliskirkossa/Kirkonmenoissa jonku alla olevan vaihtoehon jälkhiin. Alkusanat saatetaan sen jälkhiin sanoa tässä esitetyilä sanoila taikka muila sanoila taikka Introitusta saatetaan käyttää. Kirkonmenoissa saatetaan Alkusanat alottaa luetulla taikka lauletulla Pyhälä. Alkusanat saattava olla julistusta Antheeksi-pyyntörökkouksen ja Antheeksiantosanojen eelä. Monet näistä esitetyistä alkusanoista saatetaan lukea yhdessä seurakunnan kans.

P/J Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P/J Jumalan:
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P/J Jumalan, kolmiyhtheisen nimessä.

S Ammen.

Vapahtonen alotus Kirkonmenoissa. Jatkuu Alkusanoilta alla olevien ehtousten jälkhiin.

P/J Pyhä, pyhä, pyhä, Herra Jumala Sebaot.
Taihvaat ja maa oon täynä sinun kirkhautta.

Saattaa jatkua joilaki seuraavilla Alkusanoilta taikka muilla alkusanoilta:

Alkusanat 1

Sie, joka olet luonu mailman ja kaikki mitä se sisältää,
sie, joka olet taihvaan ja maan Herra,
et asu ihmiskäsilä rakenetuissa temppelessä.
Taihvaat ja taihvaitten taihvaat ei sinua mahuta.
Sie olet täälä – et kaukana yhestäkhään meistä.
Sinussa met elämä ja liikuma ja olema olemassa.
Meän alkuperä ja päämäärä oon sinussa.
Mailman kaikkien kansojen kans
kaikkina aikoina met kiitämä ja ylistämmä sinua
(ja rukkoilemma ja tunnustamma):

Alkusanat 3

Nyt met olema yhessä
ja sie, Jumala, olet täälä.
Sie olet meitä likelä,
niinku ilma jota hengimä.
Sie näet ja autat,
sie lohutat ja ymmärrät.

Alkusanat 4

Nyt oon aika Jumalan.
Täälä hänen huohneessa
met olema hänen lämmössä ja valossa.
Nyt oon aika Jumalan.
Nyt hänen sanansa
ohjaa meitä oikehaan,
auttaa meitä uskomhaan.
Nyt oon aika Jumalan
nyt met saama rukkoila,
ja ottaa vasthaan
mitä hällä oon tarjola.

Alkusanat 5 *Lausheet saattaa sanoa valinanvarasessa järjestyksessä.*

Jumala oon täälä.
Sie olet täälä.
Mie olen täälä.
Täälä met olema kaikin.

Alkusanat 6

Tunturien ja aukeamaitten Jumala,
mettien ja rikhaan moninaisuuden Jumala,
järvien, merten ja sykkivän elämän Jumala,
sie olet meän kans sielä missä met elämä ja asuma
sinun likelä met halvama olla,
sinun nimessä met halvama rukkoila.

Alkusanat 7

Alkualusta Jumala loi taihvaan ja maan.
Ja Jumala sano: Tehemä ihmisiä meän kuvaksi, meän
kaltasiksi.
Ja Jumala loi ihmisen omaksi kuvaksi,
Jumalan kaltaseksi hään loi sen.
Mieheksi ja vaimoksi hään loi net.
Ja Jumala havatti, ette kaikki,
mitä hään oli luonu oli rohki hyvä
Aatelkaamma, ette meän alkuperä oon Jumalassa,
ette hään oon luonu meät rakastamhaan niinku hään
rakastaa, ja ette Jumalan rakhaus oon tullu meän tykö
Jeesuksen Kristuksen kautta.
Rukkoilkaamme (ja tunnustakaamme):

Alkusanat 9

Jumalan rakkaus ulottuu yli koko meän elämän,
yli yhtenäisyyden ja yksinäisyyden,
murheen ja ilon,
voiman ja heikouen.

Kaikki meissä oon Jumalan ympäröimää
ja hään tuntee meät nimeltä.

Armolinen ja laupias Jumala oon meitä likelä
Jeesuksessa Kristuksessa.

Rukkoilkaamme (ja tunnustakaamme):

Alkusanat 10

Jumala oon hyvä ja tullee meitä laupeussa vasthaan.
Jumala hakkee meitä ko met olema menossa poijes hänen
tyköä ja halvaa ojentaa meitä ko met rajotamma meän elämää.
Pukekaamma sanoiksi meän synti ja velka
ja kohatkaamma Jumalan rohkeasti
luottamalla hänen voihmaan ja arhmoon.
Rukkoilkaamme (ja tunnustakaamme):

ANTHEEKSIOPYNTÖRUKKOUS

Antheeksiopyyntörukkous on fasta mumentti Ehtooliskirkon-menoissa, vapaehtonen mumentti Ehtooliskirkossa/Kirkonmenoissa. Jos Ehtooliskirkkoa/Kirkonmenoja vietetään pääkirkonmenoina on Antheeksiopyyntörukkous fasta mumentti, vaihtoehtaisesti saatethaan Luovuttamisrukkousta käyttää. Saattaa olla tässä taikka Kirkon esirukkouksen yhtheyssä, katto siv. 57.

Antheeksiopyyntörukkous 1

S Mie tunnustan sinun eessä, pyhä ja oikeamielinen Jumala, ette mie olen tehny syntiä ajatuksila, sanoila ja teoila. En ole rakastannu sinua yli kaiken, en lähimäistä niinku itteä. Minun synnin tähän olen syylinen enämphään ko mitä itte käsitan ja olen osalinen siihen, ette mailma oon kääntyny sinusta poijes. Siksi mie rukkoielen apua nähkeen ja heittämhään poijes minun synnit. Anna mulle antheeksi Jeesuksen Kristuksen tähän.

Antheeksiopyyntörukkous 4

S Jeesus Kristus, mie tulen sinun tykö ko mie kaipaam parantumista ja korjaintumista. Mie olen rikkoutunnu rakhaussa sinua, luomakuntaa, lähimäisiä ja itteäni kohin. Anna antheeksi. Sie, joka olet luvanu ottaa vasthaan kaikki, jotka sinua hakeva, tule minua vasthaan.

Antheeksipyyntörukous 8

S Mie köyhä ja syntinen ihminen
tunnustan sinun eessä, pyhä ja oikeamielinen Jumala,
ette mie, syntisennä syntyny,
olen monela laila rikkonu sinua vasthaan.
En ole rakastannu sinua yli kaiken
enkä lähimäistä niinku itteä.
Sinua ja sinun käskyjä vasthaan olen rikkonu,
ajatuksila, sanoila ja teoila.
Minut sais hylätä sinun kasuvien eestä,
jos sie tuomittisit minut sen jälkhiin mitä olen
synnilä saanu aikhaan.
Mutta, sie rakas taihvaalinen Isä, olet luvanu
lempeästi ja armolisesti ottaa vasthaan kaikki,
jokka kääntyvä sinun tykö.
Sie annat heile antheeksi
kaikki rikkomukset ja kaiken laiminlyönin,
etkä sie ennää aattele heän syntiä.
Tähhään mie luotan ko mie pyyän sulta antheeksi
minun pelastajan Jeesuksen Kristuksen tähän.

ANTHEEKSIANTOSANAT

Antheeksiantosanat taikka Luppauksensanat on fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa, vapaaehtonen mumentti Ehtooliskirkossa/ Kirkonmenoissa. Jos Ehtooliskirkkoa/Kirkonmenoja vietetään pääkirkonmenoina on Antheeksiantosanat taikka Luppauksensanat fasta mumentti, vaihtoehtosesti saatetaan Luovuttamisrukkousta käyttää. Saattaa olla tässä taikka Kirkon esirukkouksen yhteydessä, katto siv. 57. Ristinmerkin (+) saattaa tehdä.

Antheeksiantosanat 1

- P** Sulle, joka pyyät syntiästä antheeksi, mie sanon
Jeesuksen Kristuksen valtuuttamana:
Sinun synnit oon annettu sulle antheeksi
(Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.
- S** Ammen.

Antheeksiantosanat 2

- P** Jumala, (joka oon ääretön rakhauessa)
rakastaa sinua, vaphauttaa sinut
ja antaa sulle antheeksi.
(Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.
- S** Ammen.

LUPPAUKSENSANAT

Antheeksiantosanat taikka Luppauksensanat oon fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa, vapaaehtonen mumentti Ehtooliskirkossa/ Kirkonmenoissa. Jos Ehtooliskirkkoa/Kirkonmenoja vietethään pääkirkonmenoina oon Antheeksiantosanat taikka Luppauksensanat fasta mumentti, vaihtoehtosesti saatethaan Luovuttamisrukkousta käyttää. Saattaa olla tässä taikka Kirkon esirukkouksen yhteyessä. Jos kirkonmenoja johtaa maalikko ja Antheeksipyyntörukkous oon niin Antheeksiantosanat korvathan Luppauksensanoila, siv. xx.

Luppauksen sanat 1

P/J Jumala oon laupias.

Jumala antaa kasuvensa loistaa meile
parantaaksheen, hyvittääksheen ja elvyttääksheen.
Jeesuksen nimessä.

S Ammen.

Luppauksensanat 3

P/J Jos met tunnustamma meän synnit,
niin Jumala oon uskolinen ja oikeamielinen,
ja antaa meile antheeksi
ja puhistaa meät kaikista vääryyksistä.
Jeesuksen nimessä.

S Ammen.

KIITOSRUKKOUS

Kiitosrukkaus, ehotetuin taikka muin rukkouksin on fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa ja vapaaehtonen Ehtooliskirkossa/ Kirkonmenoissa. Jos Ehtooliskirkkoa/Kirkonmenoja vietethään pääkirkonmenoina on Kiitosrukkaus fasta mumentti, vaihtoehtosesti saatethaan Luovuttamisrukkousta käyttää.

Kiitosrukkaus 1

S Jumala, Isämme, met kiitämä sinua siitä,
ette tie tykösti aina on auki Jeesuksen Kristuksen
kautta.

Auta meitä elähmään sinun antheeksiannossa.

Vahvista meän uskoa, lissää meän toivoa
ja elävytä meän rakhautta.

Ammen.

Kiitosrukkaus 2

S Kiitos, Jumala, ette sie kohtaat meät antheeksiannola
ja annat meile voimaa elähmään.

Jeesuksen nimessä.

Ammen.

Kiitosrukkaus 3

S Oi Jumala, kiitos sinun kaiken kantavasta rakhauesta,
ette sie alati annat uutta elämää ja rohkeutta

kasuamisheen

ja annat laupeutesti asua meissä.

Jeesuksen nimessä.

Ammen.

Kiitosrukkous 4

S Rakas taihvaalinen Isä,
met kiitämä sinua syntien antheeksisaamisesta.
Jeesuksen Kristuksen,
Herramme kautta.
Ammen.

LUOVUTTAMISRUKKOUS

Vapaehtonen mumentti Ehtooliskirkossa/Kirkonmenoissa. Antheeksipyntörökkouksen ja Antheeksiantosanojen taikka Luppauksensanojen vaihtoehto. Saattaa olla tässä taikka Kirkon esirukkouksen yhteydessä, katto siv. 57. Mumentti ei kuulu Ehtooliskirkonmenhoin. Jos Ehtooliskirkko/Kirkonmenot vietethään pääkirkonmenoina oon Luovuttamisrukkous, vaihtoehtosesti Antheeksipyntörökkous, Antheeksianto- taikka Luppauksensanat fasta mumentti.

Luovuttamisrukkous 1

S Laupias Jumala,
joka Kristuksessa aukaset tien tykösti
ja poistat mailman kaikki synnit.
Puhista minut, niin mie puhistun.
Parana minut, niin mie paranen.
Veä minut sinun tykö, niin minun syän saapi rauhan.
Ammen.

Luovuttamisrukkous 2

S Sie joka sallit elämäni tänne
ja olet luonu minut tahtosti mukhaan,
tunnet minut ja ympäröittet minua,
sen mikä oon heikoa samoin ko mikä oon vahvaa,
sen mikä oon sairasta samoin ko mikä oon tervettä.
Siksi mie luovutan itteni sulle
ilman pölköä ja ilman ehtoja.
Savikruukuna mie luovutan itteni sinun käshiin.
Täytä minut sinun hyvvyvyyellä
niin ette mie olisin siunaukseksi.
Mie ylistän sinun viishautta,
sie joka otat vasthaan heijon ja vialisen
ja panet aartheesti hauhriisheen savikruukhuun.
Ammen.

Luovuttamisrukkous 3

S Jumala,
kaiken mitä mie olen tehny ja kaiken mitä mie aattelen
luovutan mie sinun käshiin.
Kaikki suuret ja pienet asiat,
kaiken pahan ja kaiken hyvän:
ota net halthuun, Jumala.
Ammen.

KRISTUSHUUTO/KYRIE

Fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa. Vapaehtonen mumentti Ehtooliskirkossa/Kirkonmenoissa.

Kristushuuto 2 *Kirkonmenomusikki A; Kristushuuto 2:A2,
Ruot.virsi 695:4 .*

- P/J** Aamuaurinko ikunen,
anna rakhautta, voimaa.
- S** Herra, armahta.
- P/J** Sie minun elävä elämäntie,
anna viishautta, uskoa.
- S** Kristus, armahta.
- P/J** Sie avoin portti autuutheen,
anna toivoa onnea.
- S** Herra, armahta.

*YLISTYSVEISU/GLORIA JA LAUDAMUS

Fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa. Vapaehtonen mumentti Ehtooliskirkossa/Kirkonmenoissa. Laudamuksena saatethaan käyttää trinitaarista virttä *Ruottin kirkon virsikirjasta*. Saattaa poistaa paaston aikana.

Ylistysveisu 3 *Kirkonmenomusikki A; Ylistysveisu 3: Gloria A5, ja Laudamus A5, Ruot. virsi 697:6.*

P/J Kunnia Jumalalle korkeuksissa ja rauha maassa ihmisille, joita hään rakastaa.

S Met ylistämmä, met rukkoilemma, met tekojasti kiitämä.
Herra Jumala, ikunen kuninkas, taihvaalinen Isä.
Jumalan Poika, veljemme Jeesus Kristus.
Ja Pyhä Henki, elämän kaltio, apu ja lohtu.
Ammen.

Ylistysveisu 9

*Kirkonmenomusikki A; Gloria A8 ja
Laudamus A 12, Ruot.virsi 21.*

P/J Kunnia Jumalalle korkeuksissa ja rauha maassa
ihmisille, joita hään rakastaa.

S Aurinkon, kuun, järvet ja puut
ja ihmiset kans, Jumala loi.
Taivas ja maa, Jumalan oon,
Herraa met halvama kiittää.
Luoja met kiitämä.
Laulama riemula.
Herra, met kiitämä nimeästi.

Jeesukselle laulama nyt
hään elämän toi, kuolemalla.
Ellää hään nyt, täälä hään oon.
Herraa met halvama kiittää.
Luoja met kiitämä.
Laulama riemula.
Herra, met kiitämä nimeästi.

Lohtua saan, Henki sen tuo
oon turvalinen, päivät ja yöt,
tukena oon, elämässä.
Herraa met halvama kiittää.
Luoja met kiitämä.
Laulama riemula.
Herra, met kiitämä nimeästi.

PÄIVÄN RUKKOUS

Päivän rukkaus otetaan *Ruottin evankeeljumikirjasta*.

(Näitä rukkouksia ei ole käännetty meänkielele, net saattaa kirkonmenoista vastaava kääntää tarpeen mukhaan taikka rukkoila ruottiksi taikka suomeksi. Dessa böner i *Den svenska evangelieboken* är inte översatta till meänkieli, dessa kan den som ansvarar för gudstjänsten översätta vid behov eller be på svenska eller på finska. Övers. anm.) Päivän rukkaus oon fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa, vapaahtonen Ehtooliskirkossa/Kirkonmenoissa. Rukkaus saatethaan alottaa Tervehtyksellä (salutatio) vuoroluvun/vuorolaulun mallila.

P/J Kristus oon meän keskelä.

S Hänen nimessä met rukkoilemma.

taikka

P/J Herra olkhoon teän kans.

S Niin sinun myötä kans.

P/J Rukkoilkaama.

...

S Ammen.

SANA

VANHAAN TESTAMÄNTIN LUKEMINEN

Fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa. Vapaehtonen mumentti Ehtooliskirkossa/Kirkonmenoissa.

Lukeminen saatethaan alottaa sanoila:

Met kuuntelema Vanhaan testamäntin lukemista
joka oon ... sta

Tekstinlukija saattaa päättää sanoila:

J Näin kuuluu Jumalan/Herran sana.

S Jumala, met kiitämä sinua.

taikka

J Näin kuuluu Raamatun sana.

S Jumala, elvytä sinun sana meän keskelä.

PSALTTARIVEISU

Vapaehtonen mumentti. Saatethaan ottaa *Ruottin evankeeljumi-kirjasta* ja laulaa, lukea taikka vuorolukea. Jos psalttariveisu valiithaan, niin Vanhaan testamäntin lukeminen saatethaan poistaa. Raamattulaulelman saattaa kans ottaa myötä. Kääntäjän huomautus: Psalttarin meänkielinen käänös valmistuu 2019. Saatethaan käyttää ruottinkielistä taikka suomenkielistä käänöstä.

EPISTELIN LUKEMINEN

Fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa. Vapaehtonen mumentti Ehtooliskirkossa/Kirkonmenoissa.

Lukeminen saatethaan alottaa sanoila:

Met kuuntelema epistelin lukemista joka oon ... sta

Tekstinlukija saattaa päättää sanoila:

J Näin kuuluu Jumalan/Herran sana.

S Jumala, met kiitämä sinua.

taikka

J Näin kuuluu Raamatun sana.

S Jumala, elvytä sinun sana meän keskelä.

VIRSI

Virrestä, katto siv. 15.

*EVANKEELJUMI

Fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa ja Ehtooliskirkossa/
Kirkonmenoissa. Lyhyessä kirkonmenoissa katto siv. 15.

Lukeminen saatetaan alottaa sanoilla:

P/J Ylentäkää/aukaskaa sydämenne/Jumalalle ja kuulkaa
päivän pyhä evankeeljumi. Näin oon kirjoitettu ... -ssa

Lukeminen saatetaan lopettaa sanoilla:

P/J Näin kuuluu pyhä evankeeljumi.

S Ylistetty olet, Kristus.

HALLELUJAHUUTO

Vapaehtonen mumentti.

SAARNA

Fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa ja Ehtooliskirkossa/Kirkon-
menoissa. Saarnan aihe otetaan Ruottin evankeeljumikirjan yhestä
taikka useamasta päivän tekstistä. Pyhäpäivinä ko oon omat tekstit
niinku ensimmäisenä pyhänä atventissa, joulupäivänä ja muina
semmosina päivinä, saarna saattaa koskea jotaki erityistä tekstiä,
joka luetaan saarnan yhteydessä. Silloin jätetään pois vanhaan
testamentin lukeminen taikka epistelin lukeminen. Saarnan jälkhiin
saattaa olla hiljasuus taikka soitettu musikkikappale joka, antaa
maholisuuen mietiskelyyn. Lyhyessä kirkonmenoissa katto siv. 15.

*USKONTUNNUSTUS/CREDO

Fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa. Vapaehtonen mumentti
Ehtooliskirkossa/Kirkonmenoissa. Jos Ehtooliskirkkoa/Kirkonmenoja
vietetään pääkirkonmenoina oon Uskontunnustus fasta mumentti.
Saatetaan korvata trinitaarisella virrällä.

Uskontunnustus saatetaan alottaa sanoilla:

P/J Tunnustakaamme/yhymä kirkon tunnustukseen
(merkkinä meän yhtheenkuuluvuudesta Kristuksen
mailmanäärisheen kirkhoon):

S Met uskoma Jumahlaan,
Ishään, kaikkivaltihaasheen
taihvaan ja maan luohjaan.

Met uskoma Jeesuksheen Kristuksheen,
hänen ainuhaan Poikhaan, meän Herhaan,
joka sikisi pyhästä Hengestä,
synty neitsy Mariasta,
kärsi Pontius Pilatuksen aikana,
risthiinnaulithiin, kuoli ja hauathiin,
astu alas tuonelhaan,
nousi kolmantenna päivänä kuohleista,
astu ylös taihvaasheen,
istuu Jumalan, Isän, kaikkivaltihaan oikealla puolela,
ja oon sieltä tuleva tuomitheen eläviä ja kuohleita.

Met uskoma pyhhään Henkheen,
pyhän yhtheisen seurakunnan,
pyhhäin yhtheyen
syntien antheeksiantamisen,
ruuhmiin ylösousemisen
ja ijänkaikkisen elämän.

taikka

S Mie uskon yhtheen Jumahlaan, Ishään kaikkivalti-
haasheen,
taihvaan ja maan,
kaiken näkyvän ja näkymättömän Luohjaan;

ja yhtheen Herhaan,
Jeesuksheen Kristuksheen, Jumalan ainuhaan Poikhaan,
joka oon ennen aikojen alkua syntyny Isästä,
Jumala Jumalasta, valkeus valkeuesta,
toelinen Jumala toelisesta Jumalasta,
syntyny, ei luotu, joka oon sammaa olemusta ko Isä
ja jonka kautta kaikki oon mikä oon tehty;
joka meän ihmisten takia ja meän pelastuksen takia
astu alas taihvaasta, tuli lihaksi
pyhästä Hengestä ja neitsy Mariasta
ja synty ihmiseksi;
meän eestä kans risthiinnaulithiin Pontius Pilatuksen
aikana,
kärsi ja hauathiin;
kolmantenna päivänä nousi kuohleista niinku
kirjotettu oli,
ja astu ylös taihvaasheen
ja istuu Isän oikealla puolela;
ja oon kunniassa takasi tuleva
tuomitheen eläviä ja kuohleita
ja jonka valtakunnala ei loppua ole;

Ja Pyhhään Henkheen, Herhaan ja elämänantaihaan,
 joka lähtee Isästä ja Pojasta,
 jota yhdessä Isän ja Pojan kans kumarethaan ja
 kunnioitethaan
 ja joka prohvettojen kautta oon puhunu;

ja yhen pyhän, yhtheisen ja apostoolisen seurakunnan.
 Tunnustan yhen kastheen syntien antheeksiantamiseksi,
 ootan kuohleitten ylösousemista
 ja tulevan mailman elämää. Ammen.

Rukkous kastettujen, konfirmeerattujen puolesta ja niitten, jotka aikova mennä naimishiin taikka oon menheet naimishiin ja vielä pojiesmenheitten puolesta saattaa olla tässä taikka saatethaan sisälyttää osaksi Kirkon esirukkousta. Ehotettuja rukkouksia ja kiitossanoja, kattokaa johatus Kirkon eisrukkouksheen siv. 57.

VIRSI

Kolehta saatethaan koota.

Rukkouksen saattaa lukea ko kolehta kannethaan, seuraavilla taikka vastaavilla sanoila:

P/J Jumala, siunaa nämät esilekannetut lahjat Jeesuksen nimessä.

S Ammen.

taikka

P/J Ota meät ja meän lahjat vasthaan Jeesuksen nimessä.

S Ammen.

ANTHEEKSIPIYYNTÖRUKKOUS, ANTHEEKSIANTOSANAT/LUPPAUKSENSA- NAT, KIITOSRUKKOUS taikka *LUOVUTTAMIS- RUKKOUS*

Fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa Kokkointumis-kohassa, tässä taikka saatethaan sisällyttää Kirkon esirukkoukseen. Antheeksipyyntörukkous, Antheeksiantosanat taikka Luppauksensanat ja Kiitosrukkous oon fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa, vapaetonon Ehtooliskirkossa/Kirkonmenoissa. Antheeksipyyntösanat, Antheeksiantosanat taikka Luppauksensanat ja Kiitosrukkous saatethaan Ehtooliskirkossa/Kirkonmenoissa korvata Luovuttamissanoila. Jos Ehtooliskirkkoa/Kirkonmenoja vietethään pääkirkonmenoina niin Antheeksipyyntörukkous ja Antheeksiantosanat/Luppauksensanat ja Kiitosrukkous oon fasta mumentti vaihtoehdosesta saatethaan Luovuttamisrukkousta käyttää. Antheeksipyyntörukkous ja Luppauksensanat saatethaan saumata Kirkon esirukkoukseen. Jos Ehtooliskirkkoa/Kirkonmenoja vietethään saatethaan vaihtoehdosesti Luovuttamisrukkous saumata Kirkon esirukkoukseen. Katto vielä Kokkointuminen-kohta, siv. 39–45.

Saatethaan alkaa seuraavilla taikka vastaavilla sanoila:

P/J Sulle, Jumala, joka olet laupias ja kuulet meän rukkouksen, met kannama meän tunnustuksen ja antheeksipyyntörukkouksen/luovuttamisrukkouksen.

KIRKON ESIRUKKOUS

Kirkon esirukkous on fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa ja vapaeton mumentti Ehtooliskirkossa/Kirkonmenoissa. Jos Ehtooliskirkkoa/Kirkonmenoja vietetään pääkirkonmenoina niin Kirkon esirukkous on fasta mumentti, katto vielä siv. 31. Ehotettuja rukkouksia saattaa korvata muulla esirukkouksella. Saattaa sisältää joko luettuja taikka laulettuja seurakunnan vastauksia. Kirkon esirukkoukseen saattaa sisällyttää Antheeksipyyntörukkouksen ja Luppauksensanat. Jos Ehtooliskirkkoa/Kirkomenoja vietetään saatetaan vaihtoehtaisesti sisällyttää Luovuttamisrukkouksen. Katto vielä Kokkointuminen-kohta siv. 39, 44.

Esirukkouksen teemoja ja rakenteita

Jumala halvaa rakentaa armon ja laupeuden, oikeuden, oikeamielisyyden ja oikeudenmukaisen valtakunnan. Esirukkouksen lähtökohta on se ette, kirkko on lähätetty ottamaan ossaa tästä tehtävästä. Eksistenssiaalisia peruskysymyksiä, joista on esimerkkiä alla olevissa viessä teemassa saatetaan käsitellä esirukkouksessa:

- Parantuminen ja elämä
- Antheeksianto ja vaphautuminen
- Tarkotus ja yhteenkuuluvuus
- Viishaus ja tieto
- Oikeudenmukaisuus, rauha ja hyvät elämänehot

Rakene saattaa olla avuksi ko luopi vaphaata rukkousta ja saattaa olla perustanna kirjojtetulle rukkoukselle. Joitaki esimerkkiä:

Menny aika

Nyky aika

Tuleva aika

Ikusuus

taikka

Kaikki luotu

Kaikki ihmiset

Met itte

Kirkot mailmassa ja ekumeeniset yhtheisöt,

Ruottin kirkko ja sen hiippakunnat ja seurakunnat

taikka

Met ja omhaiset

Seurakunta ja yhtheiskunta

Mailma

Ehotettu ja useasti essiintyviä vastauksia esirukkouksessa

Esirukkous saattaa antaa mahdollisuuen hiljasuuele. Esirukkouksen johtaja saattaa lopettaa esirukkousmumentin taikka hiljasuuen sanomalla:

J Herra, kuule meän rukkous.

taikka

J Kiitos ko kuulet meän rukkouksen.

Ehotettuja laulettuja seurakunnan vastauksia

Seurakunnan vastaus 1

S Valtakunnasti tulkhoon, salli tahtosti.

taikka

Seurakunnan vastaus 2

P/J Kuule rukkous. **S** Kuule rukkous.

P/J Parana. **S** Parana.

P/J Mailma. **S** Mailma.

P/J Lähätä. **S** Lähätä.

taikka

Seurakunnan vastaus 3

S Kuule Jumala,
rukkous sanan takana.
Itte sie, itte sie rohkaset ja vahvistat.

taikka

Seurakunnan vastaus 4

S Moran ethra ha ma'lain/Kyrie eleison.
(Kyrie eleison. Herra armahta.)

Ehotettuja luettuja seurakunnan vastauksia

S Jumala, ole kanssamme.

taikka

S Salli sinun valtakunnan tulla.

taikka

S Anna huutomme kuulua sinun tykönä.

Antheeksipyyntörukous ja Loppauksensanat esirukouksessa

J/S Met tulema sinun tykö
ko met kaipaama parantumista ja korjaintumista.
Met olema rikkoutunheet rakhaussa
sinua, luomakuntaa, lähimäisiä ja itteämme kohin.
Anna antheeksi.
Sie, joka olet luvanu ottaa vasthaan kaikki,
jokka sinua hakeva,
tule meitä vasthaan.

P/J Jumala rakastaa, vaphauttaa ja antaa meile antheeksi.
(Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

Kastemuistutus

Kastemuistutus saattaa olla Kokkointuminen-kohassa taikka Kirkon esirukkouksen yhteydessä (katto vielä siv. xx ja xx). Kokkointuminen saattaa tapahtua kastemaljan vieressä ja Kristuskynttilä taikka kastekynttilä saatethaan sytyttää. Seuraavat taikka muut sanat saatethaan sanoa:

Anna tämän kynttilän/näitten kynttilöitten muistuttaa meitä kastheen lahjasta ja Jeesuksesta joka sano:

Mie olen mailman valkeus.

Joka minua seuraa, se ei vaela pimeässä,
sillä oon elämän valo.

Rukkous kastettujen, konfirmeerattujen ja vihittyjen puolesta ja kiitosrukkous kuohleitten puolesta

Jumala, met rukkoilemma niitten puolesta,
jokka oon meän seurakunnassa kastettuja,
NN:n puolesta (ja ...).

Anna hänen/heän kasuta uskossa. Siunaa ja varjele häntä/heitä (ja *hänen/heän perettä*) nyt ja aina.

Jumala, met rukkoilema niitten puolesta,
jokka oon konfirmeeratut meän seurakunnassa,
NN:n puolesta ja NN:n puolesta ...
Siunaa ja varjele heitä heän elämän matkala.

Jumala, kiitos ihmisten välisestä rakhaudesta ja yhtheenkuuluvuudesta.

Met rukkoilemma NN:n ja NN:n puolesta, jotka *aikova mennä naimishiin/oon menheet naimishiin.*

Varjele heitä sinun armossa ja rakhaussa ja siunaa heän yhtheistä elämää.

Jumala, sinun armo kantaa meitä elämässä ja kuolemassa.

Met muistama kiitolisuuela *häntä/heitä* meän seurakunnassa jotka oon poijesmenheet meän tyköä (ja joitten nimet met mainittemma), NN (... ikäsennä)

...

Jumala, met rukkoilemma kaikkien niitten puolesta, jotka sureva.

Anna sinun lohtu tukea heitä. Anna ikusuuen valo loistaa eläville ja kuohleile.

Esirukkous 1

Jumala, sie joka olet taihvaan ja maan luoja, met kiitämä sinua kaikesta, mikä ellää maan päälä.

Opetä meitä varjelheen luomakuntaasti ja rakenthaan mailmaa huolela ja eesvastuula.

Jumala, joka rakastat kaikkia ihmisiä, met kiitämä sinua rauhasta ja vaphauesta.

Met rukkoilemma sulta rohkeutta puolustaa kaikkia heikoja ja rakentaa meän yhtheiskuntaa avomeksi ja oikeuenmukaseksi.

Jumala, joka asut meän syämissä,
 met kiitämä sinua ilosta ja elämänrohkeusta.
 Met rukkoilemma apua seuraahmaan meän kuttumusta
 ja voimaa elhään uskossa.

Jumala, joka annat sinun kirkole elämää,
 met kiitämä sinua niistä, jotka oon menheet meän eelä.
 Met rukkoilemma kykyä käsithään sinun tahtoa
 ja rohkeutta elhään sen mukhaan.
 Jeesuksen nimessä
 Ammen.

Esirukkous 2

Laupias Jumala,
 Met rukkoilemma kirkkosti puolesta.
 Anna meile elämää ja voimaa Sanasta ja sakramäntistä.
 Suo sanasti ellää meissä.
 (Met rukkoilemma kans ...)

Anna meile turvaa ja avvoimuutta kaikkiin
 elämäntilantheishiin.
 Anna kirkon olla paikka mihinkä kaikin mahtuva
 ja missä met saama vaphauen olla erilaisia
 ja missä met saama kohata rukkouksessa
 ja yhtheisessä tehtävässä hyvän elämän puolesta.
 Jumala, ole siukkojen, yksinäisten ja arkojen kans.
 Tule likele niitä, jotka surehtivva ja kaipaava.
 (Met rukkoilemma kans ...)

Siunaa ihmisiä ja maita

Anna viishautta niile, jotka oon saahneet valtuuen johtaa
ja päättää asioista, täälä meän yhtheiskunnassa/meän
kaupunkissa, meän maassa ja mailmassa.

Anna meile rohkeutta ja voimaa rauhan ja oikeuen-
mukasuen puolustamisheen.

(Met rukkoilemma kans ...)

Anna meile sitä mikä elämässä oon tarpheelista
ja vahvista meän tahtoa jakkaa sitä muile
(niile joila oon hankalaa).

Ole ihmisten kans joita vainohtaan
tai jotka joutuva kärsimhään uskonsa tai elämänkatto-
muksen takia.

(Met rukkoilemma kans ...)

Salli meän olla siunaukseksi toisile.

Ympäröi koko meän elämä sinun armola
ja anna meän ellää sinun rauhassa.

Jeesuksen Kristuksen, sinun Poikasti, meän Herramme kautta.
Ammen.

Esirukkous 3

Jumala, sie tunnet meät ja rakastat meitä.

Auta meitä pithään toisista huolta
ja huolehthiin kasvista ja elläimistä.

(...)

Anna kaikile pienile ja raahvaile mitä net tartteva:

Ruokaa, vaatheita ja koti.

(...)

Lohuta kaikkia itkeviä.

Auta saihrait, yksinäisiä ja arkoja.

Varjele meitä, meän vanhimpia, siskoja ja ystäviä.

(...)

Anna rauhan ja oikeamielisyyen vallita maan päälä.

Auta niitä, jotka enniiten määräävä (meän maassa/mailmassa)
aattelheen niitä, jotka määräävä vähhiiten.

(...)

Kiitos, Jumala, ette sinun rakhaus riittää meile kaikile.

Jeesuksen nimessä.

Ammen.

Esirukkous 5

Jumala, met rukkoilemma mailman kaikkien ihmisten puolesta, ette joku voisi tuntea itensä rakastetuksi ja tarpeelliseksi.

Parana siukat ja korjaa se mikä on menny rikki.

(hiljasuus)

Jumala, anna antheeksi ette olema kohehleet toisia väärin.

Opetä meitä ottamhaan eesvastuu meän tekemisistä ja anna antheeksiannon voima johtaa muutoksheen.

(hiljasuus)

Jumala, met rukkoilemma oikeuenmukasuutta ja rauhaa ihmisitten ja kansojen keskele.

Auta meitä estämhään sotia ja väkivaltaa,

ja anna sinun valtakunta tulla näkyhviin meän mailmassa.

Ammen.

Esirukkous 6

Sie ikunen Jumala,

kaiken alkuperä ja elämänantaja,

sinua met rukkoilemma koko mailman puolesta,

sen kauhneuen ja tulevaisuuen eestä.

Sinun etheen, joka olet mailman valkeus,

met kannama kaiken hankalan:

puutheen, kivun, epäoikeuen.

Tulkhoon valtakuntasti ja tapahtukhoon tahtosti!

Met rukkoilemma ...

(rukkousasioita saattaa mainita)

Sie olet vaivan ja kaipauksen läpi kantava rakhaus.
Ammen.

Esirukkous 7

Jumala, met tulema sinun etheen ja rukkoilemma
ittemme puolesta, kaiken sen mitä meän elähmään mahtuu,
sen puolesta met rukkoilemma.

(hiljasuus)

Met rukkoilemma omhaisten puolesta,
niitten jokka oon meitä likelä rakhaussa ja ilossa.
Ja met rukkoilemma niitten ihmisten puolesta,
jokka väsyttävvä ja tyhjentävvä meitä.

(hiljasuus)

Met näemä mailmamme,
näemä sen mikä oon eheätä ja mikä oon rikkinäistä,
auta meitä näkehmään läsnäolosti kaikkialla.

(hiljasuus)

Liitä meät ehyeksi yhtenäisyyeksi.

Kohtaa meät sanoja syvemällä,
ja joka syämenlyönissä.

Ammen.

HERRAN RUKKOUS/PATER NOSTER

Fasta mumentti tässä Kirkonmenoissa. Ehtooliskirkonmenoissa ja Ehtooliskirkossa Herran rukkous seuraa Ehtoolisrukkousta.

Saatethaan alottaa seuraavilla sanoilla:

Rukoilemma yhdessä sen rukkouksen, jonka Jeesus Kristus itte oon meile opettannu:

S Isä meitän,
joka olet taihvaissa.
Pyhitetty olkhon sinun nimesti.
Tulkhonn sinun valtakuntasti.
Tapahtukhonn sinun tahtosti
niin taihvaassa ko maan päälä.
Anna meile tänä päivänä meän jokapäivänen leipä.
Ja anna meile syntimme antheeksi,
niinku metki annama antheeksi niile
jokka oon meitä vasthaan tehneet väärin.
Äläkä joha meitä koetuksheen,
mutta pelasta meät pahasta.
Sinun oon valtakunta.
Sinun oon voima ja kunnia
ijänkaikkisesti.
Ammen.

Jos oon Kirkonmenot, se jatkuu Lähätykselä (katto siv. 90).

ATERIA

VIRSI (VALMISTUS/OFFERTORIUM)

Ehtoolislahjat saatetaan kantaa alttarille ja tuukataan. Aterian kaikki mumentit oon pakolisia Ehtooliskirkonmenoissa ja Ehtooliskirkossa jos sitä vietetään päärkirkonmenoina.

Jos kolehtaa ei ole koottu aikasemmin sen saattaa tehdä tässä taikka Lähätyskohassa. Kolehta saatetaan kantaa alttarille.

Rukkouksen saattaa lukea ko kolehta kannethaan, seuraavilla taikka vastaavilla sanoila:

P/J Jumala, siunaa nämät esilekannetut lahjat, Jeesuksen nimessä.

S Ammen.

taikka

P/J Ota vasthaan meät ja meän lahjat, Jeesuksen nimessä.

S Ammen.

*YLISTÄMINEN/SURSUM CORDA JA PREFAŠUUNI

Fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa. Vapaehtonen mumentti Ehtooliskirkossa. Jos Ehtooliskirkkoa vietetään pääkirkonmenoina niin kaikki Aterian mumentit on pakolisia.

Ylistämisen alku 1 *Kirkonmenomusikki A; Ylistämisen alku 1: A1*

P/J Ylentäkää syämet Jumalan puohleen.

S Met ylenämmä meän syämet.

P/J Kiittäkää Jumalaa, meän Herraa.

S Vain Jumalan oon kiitos ja kunnia.

taikka

Ylistämisen alku 2 *Kirkonmenomusikki A; Ylistämisen alku 2: A2*

P/J Aukaskaa syämen Jumalalle.

S Met aukasemma meän syämen.

P/J Virratkhon kiitoksemme Jumalan luo.

S Oon kunnia vain elämän Jumalan.

Prefašuunin alku 1 *Kirkonmenomusikki A; Prefasunnin alku 1: A1*

P/J Totisesti,

vain sie olet ylistyksen arvonon,

kaikkivaltias Isä, Pyhä Jumala.

Sinua siunaama ja ylistämmä

kautta Jeesuksen Kristuksen, meän Herran.

Jatkuu Prefašuunila:

Pyhä kolminaisuusaika 1 *Kirkonmenomusikki A*

Hään oon elävä leipä,
joka oon tullu taihvaasta antamhaan elämää mailmale.
Se joka tulee hänen tykö ei näe koskhaan nälkää
ja se joka uskoo ei koskhaan janoa.

Prefašuunila lopetethaan seuraavasti:

Prefašuunin loppu 1 *Kirkonmenomusikki A*

Siksi met halvama yhdessä sinun uskolisten
ja koko taihvaalisen joukon
kans ylistää nimeästi ja rukkoilen laulaa:

***PYHÄ/SANCTUS**

Fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa. Vapaehtonen mumentti Ehtooliskirkossa. Jos Ehtooliskirkkoa vietethään pääkirkonmenoina niin mumentti oon pakolinen.

Pyhä 1 *Kirkonmenomusikki A; Pyhä 1: A4, Ruot.virsi 698:5.*

S Pyhä, pyhä, pyhä, Herra Jumala Sebaot.
Taihvaat ja maa oon täynä sinun kirkhautta.
Hosianna korkeuessa.
Siunattu olkhon hään, joka tulee Herran nimessä.
Hosianna korkeuessa.

Pyhä 3 *Kirkonmenomusikki D; Pyhä 3: D1*

S Enkelitki taihvaan laulaa pyhhää!
Saama laulaa sammaa laulua.
Maa ja taivas, koko luomakunta
yhtyy samhaan lauhluun.
Pyhä, olet pyhä.
Suuri ihmeelinen Jumala.
Pyhä, olet pyhä. Sinun aina kiitos, kunnia!

Pyhä 4 *Kirkonmenomusikki E; Pyhä 4: E1.*

S Pyhä yksi yhtheinen olet Herra ikunen,
salasuutheen kätkeytyt olet meän voima nyt.
Sie tulet mailhmaan meitä siunaahmaan
sie annat ravinon sinun ruumis leipä oon.

Olet pyhä, olet yksi, olet Herra
luomakunta ylistää.
Hosianna, hosianna, hosianna,
hosianna, Herrale.

EHTOOLISRUKKOUS

Fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa ja Ehtooliskirkossa.

Pappi saattaa asetussanoitten jälkhiin sanoa:

Suuri oon uskon salasuus.

Seurakunnan vastaus ehtoolisrukkouksen kohala saatethaan korvata seuraavalla vaihtoehola:

Kristus oon kuolu.

Kristus oon noussu kuohleista.

Kristus tullee takasi kirkhaussa.

Ehtoolisrukkoukshiin saatethaan saumata esirukkousta. Tässä saatethaan kehittää niitä esirukkousteemoja joita löytyy siv. 57–58.

Ehtoolisrukkous 1

P Jumala, kiitos siitä ette sie rakastat meitä.
Sie annoit meile Poikasti.
Hään anto elämänsä meän puolesta.
Hään rakasti meitä viimiseen saakka,
ristinkuolemhaan asti,
ette met saisima ellää.

Sinä yönä jona hänet kavalettiin
hään otti leivän, kiitti,
mursi ja anto opetuslapsile ja sano:
Ottakaa ja syökää.
Tämä oon minun ruumis
joka teän eestä annethaan.
Tehkää se minun muistoksi.
Samoten hään otti maljan, kiitti
ja anto opetuslapsile ja sano:
Juokaa tästä kaikin.
Tämä malja oon uusi liitto minun veressä,
joka vuoatethaan monen eestä syntien antheeksiantamiseksi.
Aina ko tet siitä juotta,
tehkää se minun muistoksi.

- S** Met julistamma sinun kuolemaa, Herra,
ja tunnustamma sinun ylösnousemusta,
kunnes tulet kirkhaussa.
- P** Jumala, lähätä sinun pyhä Henki
siunaamaan meitä ja näitä lahjoja
jokka oon Kristuksen ruumis ja veri.
Kiitos ko met saama kohata sinut tässä ja nyt.
Kiitos sinun avoimesta sylistä
ja luppuksesta, ette met kerran saama viettää tätä
ateriaa sinun pöyässä, sinun valtakunnassa.
- S** Ammen.

Ehtoolisrukkous 2

P Ylistetty olet sie taihvaan ja maan Herra,
joka suljet koko luomakunnan sinun rakhautheen.
Met kiitämä sinua pelastuksesta,
jonka olet antanu meile Jeesuksen Kristuksen kautta.
Valmista meitä sinun pyhälä Hengelä ottamhaan
hänet vasthaan, ko hään tullee meän tykö pyhässä
ehtoolisessa.

Sinä yönä jona hänet kavalethiin
hään otti leivän, kiitti,
mursi ja anto opetuslapsile ja sano:
Ottakaa ja syökää.
Tämä oon minun ruumis,
joka teän eestä annethaan.
Tehkää se minun muistoksi.
Samoten hään otti maljan, kiitti
ja anto opetuslapsile ja sano:
Juokaa tästä kaikin.
Tämä malja oon uusi liitto minun veressä,
joka vuoatethaan monen eestä syntien antheeksianta-
miseksi.
Aina ko tet siittä juotta,
tehkää se minun muistoksi.

S Met julistamma sinun kuolemaa, Herra,
ja tunnustamma sinun ylönousemusta,
kunnes tulet takasi kirkhaussa.

P (Taihvaalinen Isä, lahjota meile tässä ateriassa,
Poikasti kärsimyksen ja kuoleman,
ylönousemisen ja taihvaasheenastumisen siunatut
hetelmät.

Anna meile elämää hänen elämästensä, ette hään
pysyis meissä ja met hänessä.)

Oottaessa Jeesuksen Kristuksen tulemista kirkhaussa
met ylistämmä sinua: Sinun oon kaikki kunnia nyt ja
aina ja ijänkaikkisesti.

S Ammen.

taikka

Oottaen Jeesuksen takasituloa kirkhaussa
met rukkoilemma sen rukkouksen, jonka hään oon
meile opettannu:

Ehtoolisrukkous 4 *(saatethaan vuorolukea)*

P Jumala, Kristuksessa sie olet täälä,
(S Kristuksessa sie olet täälä,)
P jokapäiväsessä ootuksessa, työssä, leikissä ja levossa.
(S Kristuksessa sie olet täälä,)
P jokasessa ihmisessä, ilossa, surussa ja taistelussa.
(S Kristuksessa sie olet täälä,)
P rukkouksessa ja ylistyksessä, leivässä ja viinissä.

P Sinä yönä jona hänet kavalethiin
Hään otti leivän, kiitti,
mursi ja anto opetuslapsile ja sano:
Ottakaa ja syökää.
Tämä oon minun ruumis
joka teän eestä annethaan.
Tehkää se minun muistoksi.
Samoten hään otti maljan, kiitti
ja anto opetuslapsile ja sano:
Juokaa tästä kaikin.
Tämä malja oon uusi liitto minun veressä,
joka vuoatethaan monen eestä syntien antheeksianta-
miseksi.
Aina ko tet siittä juotta,
tehkää se minun muistoksi.

- S** Met julistamma sinun kuolemaa, Herra,
ja tunnustamma sinun ylösnousemusta,
kunnes tulet takasi kirkhaussa.
- P** Tule Luoja ja anna meile voimaa.
Tule Jeesus Kristus ja kohtaa meän kaipaus.
Tule Pyhä Henki, siunaa nämät leivän ja viinin lahjat
ja uuista meät.
- S** Ammen.

Ehtoolisrukkous 6

P Siunattu olet sie, kaiken elävän Luoja.
Siunattu olet sie, taihvaanavaruuen ja aijan Herra.
Siunattu olet sie, kaiken alkuperä ja päämäärä,
sie joka olet meile ko isä ja äiti/sie joka olet meile
Taihvaalinen Vanhiin.
Sie olet kuttunu meät sinun myötäpalvelijaksi.
Siunattu olet sie.
Met kiitämä sinua Jeesuksesta Kristuksesta,
jonka olet lähättänny palvelheen ja anthaan elämää,
ja julisthaan vaphautta fangituile
ja anthaan valtakuntasti niile, jotka paneva toivonsa
sinhuun.
Hään eli meän elämää ja kuoli meän kuoleman.
Kirkhaueshaan sinun tykönä hään aina rukkoilee
meän puolesta, ja tullee takasi tuomitheen eläviä
ja kuohleita, sinä päivänä jonka sie olet määräny.

Sinä yönä jona hänet kavalethiin
Hään otti leivän, kiitti,
mursi ja anto opetuslapsile ja sano:
Ottakaa ja syökää.
Tämä oon minun ruumis
joka teän eestä annethaan.
Tehkää se minun muistoksi.
Samoten hään otti maljan, kiitti
ja anto opetuslapsile ja sano:
Juokaa tästä kaikin.

Tämä malja on uusi liitto minun veressä,
joka vuoatethaan monen eestä syntien antheeksianta-
miseksi.

Aina ko tet siittä juotta,
tehkää se minun muistoksi.

S Met julistamma sinun kuolemaa, Herra,
ja tunnustamma sinun ylösousemusta,
kunnes tulet takasi kirkhaussa.

P Jumala, lähätä sinun Henki
meän ja näitten lahjain yli
ja suo meän, jonka saama ossaa hänen ruuhmiista
ja verestä, tulla ihmisiksi joila on oikeamielisyyden
nälkä ja jano.

Anna tälle mailmale, jota met rakastamma,
uudet oikeamielisyyden ja rauhan kasuvel,
joka paikassa missä ihmiset elävä yhdessä.

Anna Jeesuksen Kristuksen voiman kautta
se rauha, jota met itte emmä saa aikaan.

Hään oon sinun Poika, täälä meän keskelä,
uusi ihminen, meän tulevaisuus ja meän toivo.

Hänen kautta met siunaama sinua.

Pyhässä Hengessä met ylistämmä sinun nimeä
tänapäivänä ja kaikkina päivinä
ijänkaikkisuudesta ijänkaikkisuutheen.

S Ammen.

Ehtoolisrukkous 10

P Hyvä ja ihana Jumala,
met ylistämmä sinua kaikesta mitä sie tehet ja tahot.
Sie olet luonu meät kaikki,
ittekuki omin lahjoin.
Met kiitämä sinua siittä, ette sie olet antanu meile
kaikkiin suuhriiman lahjan:
sinun rakastetun Pojan, Jeesuksen Kristuksen.
Hään tuli sinusta ja tuli yheksi meistä.
Hänen kautta met yhistymmä sinhuun.

Sinä yönä jona hänet kavalethiin
hään otti leivän, kiitti,
mursi ja anto opetuslapsile ja sano:
Ottakaa ja syökää.
Tämä oon minun ruumis
joka teän eestä annethaan.
Tehkää se minun muistoksi.
Samoten hään otti maljan, kiitti
ja anto opetuslapsile ja sano:
Juokaa tästä kaikin.
Tämä malja oon uusi liitto minun veressä,
joka vuoatethaan monen eestä syntien antheeksianta-
miseksi.
Aina ko tet siittä juotta,
tehkää se minun muistoksi.

- S** Met julistamma sinun kuolemaa, Herra,
ja tunnustamma sinun ylösnousemusta,
kunnes tulet takasi kirkhaussa.
- P** Met rukkoilemma sinua, Jumala,
lähätä Henkesti meän ja näitten lahjain yli,
niin ette met, ko met syömä leivän ja juoma viinin,
otama vasthaan Jeesuksen Kristuksen.
Met ylistämmä sinua nyt ja aina.
- S** Ammen.

HERRAN RUKKOUS/PATER NOSTER

Fasta mumentti tässä kohassa Ehtooliskirkonmenoissa ja Ehtooliskirkossa.

Saatethaan alottaa seuraavilla sanoilla:

Met rukkoilemma yhdessä sen rukkouksen, jonka Jeesus Kristus itte oon meile opettannu:

S Isä meitän,
joka olet taihvaissa.
Pyhitetty olkhood sinun nimesti.
Tulkhood sinun valtakuntasti.
Tapahtukhood sinun tahtosti
niin taihvaassa ko maan päälä.
Anna meile tänä päivänä meän jokapäivänen leipä.
Ja anna meile syntimme antheeksi,
niinku metki annama antheeksi niile
jokka oon meitä vasthaan tehneet väärin.
Äläkä joha meitä koetuksheen,
mutta pelasta meät pahasta.
Sinun oon valtakunta.
Sinun oon voima ja kunnia
ijänkaikkisesti.
Ammen.

LEIVÄNMURTAMINEN/FRACTIO

Fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa. Vapaehtonen Ehtooliskirkossa. Jos Ehtooliskirkkoa vietetään pääkirkonmenoina niin mumentti on pakolinen.

Pappi saattaa taittaa ehtoolisleivän. Vuoroluku seuraavilla taikka samanmallisilla sanoilla:

P Leipä, jonka met murrama, oon yhtheys Kristuksen ruuhmisheen.

S Vaikka meitä oon monta, met olema yks ruumis, ko met kaikin saama osan tästä samasta leivästä.

taikka

P Leipä, jonka met murrama, liittää meät Jeesuksen Kristuksen yhteytheen.

S Vaikka meitä oon monta, met olema yks ruumis, ko met kaikin saama osan tästä samasta leivästä.

RAUHANERVEHTYS/PAX

Fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa. Vapaehtonen Ehtooliskirkossa. Jos Ehtooliskirkkoa vietetään pääkirkonmenoina niin mumentti on pakolinen.

Pappi saattaa sanoa:

Herran/Jeesuksen Kristuksen/rauha olkhood teän kans. /

Rauha teile kaikile.

Rauhanervehtys saatethaan toivottaa vaikka sanoilla:

Herran rauha. / Kristuksen rauha. / Rauhaa sulle.

*JUMALAN KARITTA/AGNUS DEI

Fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa. Vapaehtonen mumentti Ehtooliskirkossa. Jos Ehtooliskirkkoa vietetään pääkirkonmenoina niin mumentti on pakolinen.

Jumalan Karitta 1 *Kirkonmenomusikki A; Jumalan Karitta 1: A4, Ruot. virsi 699:5.*

S Jumalan Karitta, joka pois otat mailman synnin,
armahta meitä.

Jumalan Karitta, joka pois otat mailman synnin,
armahta meitä.

Jumalan Karitta, joka pois otat mailman synnin,
anna meile rauhasti.

Jumalan Karitta 3 *Kirkonmenomusikki C; Jumalan Karitta 3: C1.*

S Jumalan Karitta, sovittaja, meät armahta.

Jumalan Karitta, sovittaja, meät armahta.

Jumalan Karitta, sovittaja, meät armahta.

Rauhasti suo.

ATERIA/KOMMUNIO

Fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa ja Ehtooliskirkossa.

Pappi saattaa sanoa:

Tulkaa, kaikki oon valhmiina.

Ehtoolisviehraat ottava vasthaan ehtoolislahjat. Ehtoolisenjakaja sanoo jokhaiselle viehraale:

P/J Kristuksen ruumis, sinun eestä annettu.

P/J Kristuksen veri, sinun eestä vuodatettu.

Jos ehtoolisvieras ottaa vasthaan leivän ja viinin yhtä aikaa sanoo jakaja:

P/J Kristuksen ruumis ja veri sinun eestä annettu.

Jokasen ehtoolispöyälisen jälkhiin, taikka ko kaikki ehtoolisviehraat oon ottanheet vasthaan ehtoolislahjat, pappi sanoo:

P Met olema nyt ottanheet vasthaan (Herramme) Jeesuksen Kristuksen.

(P/S) Hään varjelkhon/varjelee meitä ijänkaikkisheen elähmään. Ammen.

(P Lähemä Herran/Jeesuksen Kristuksen rauhassa.)
taikka

P (Herra) Jeesus Kristus, jonka ruuhmiin ja veren met olema ottanheet vasthaan varjelkhon/varjelee meitä ijänkaikkisheen elähmään.

S Ammen.

(P Lähemä Herran/Jeesuksen Kristuksen rauhassa.)

ATERIANJÄLKINEN RUKKOUS

Fasta mumentti Ehtooliskirkonmenoissa. Vapaehtonen Ehtooliskirkossa. Jos Ehtooliskirkkoa vietetään pääkirkonmenoina niin mumentti on pakolinen. Saatetaan rukkoilla seuraavien ehotettujen rukkousanoin taikka muin rukkouksin. Rukkousta saattaa johtaa pappi taikka muu johtaja, taikka saatetaan rukkoilla kaikki yhdessä. Useat rukkouksista saatetaan vuorolukea. Esirukkouksia saattaa sijoittaa.

Pääsiäinen 2

Ijänkaikkinen Jumala, met kiitämä sinua siitä,
ette met olema saahneet ottaa vasthaan
armon leivän ja siunauksen maljan.

Anna meän ellää Kristuksen ylösnousemuksen voimassa,
meän lähimäisile iloksi, sinun pyhäle nimele kunniaksi ja
ylistykseksi.

Ammen.

Ylhein 2

Kristus, met kiitämä sinua sanomattoman suuresta lahjasta.
Sie tulit vastaukseksi meän rukkoukselle,
leiväksi meän näläle.

Anna meän nyt olla sinun vastaus niile,
joilta puuttuu se mitä meilä oon yltäkylläsesti.

Auta meitä kuulemhaan net huuot, jotka sie olet kuulu,
käsittämhään se hätä, jonka sie olet käsittäny,
ja palvelemhaan ihmiskuntaa niinku sie olet palvelu.

Valase meile pöytästi salasuus:

yks leipä ja yks ihmiskunta.

Ammen.

Ylheinen 3

Jeesus,

kiitos ko tulet meitä vastaan
leivässä ja viinissä.

Kiitos ette sie olet meän kans
tänäpäivänä ja kaikkina päivinä.

Kiitos ette met saatama jakkaa sinun rakhautta.

Ammen.

Ylheinen 4

Met kiitämä sinua Jeesus, joka olet tullu meän tykö
ja antanu ittesti meile.

Met olema ottanheet sinut vastaan
ja sie olet meitä likempännä ko meän oma syän.

Nyt met rukkoilemma: Jää meihin,
niin ette met aina saatama olla sinun kans
ja tulla sinun kaltaseksi.

Ammen.

LÄHÄTYS

*Valinanvaranen järjestys mumentissa,
yks virsi häätyy kuitenkin olla.*

*VIRSI taikka YLISTYSVIRSI/ BENEDICAMUS

Saatethaan poistaa paaston aikana

Ylistysvirsi 1 *Kirkonmenomusikki A; Ylistysvirsi1: A3*

P/J Kiittäkää ja ylistäkää Herraa.

S Herran olkhood kiitos, ylistys. Halleluja, halleluja,
halleluja.

*SIUNAUS

Fasta mumentti alla olevan mukhaan Ehtooliskirkonmenoissa ja Ehtooliskirkossa (katto Kirkonmenot s.16). Ristinmerkin (+) saattaa tehdä. Kolminkertanen ammen saatethaan laulaa.

Pappi saattaa sanoa:

Ottakaa vasthaan Jumalan/Herran siunaus:

P Herra siunatkhood teitä ja varjelkhood teitä
Herra valaskhood kasuvensa teile ja olkhood teile
armolinen.

Herra kääntäkhöön kasuvensa teän puohleen ja
antakhood teile rauhan.

(Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen (, ammen, ammen).

taikka

- P** Herra siunaa ja varjelee teitä.
Herra valasee kasuvensa teile ja osottaa teile armoa.
Herra kääntää kasuvensa teän puohleen ja antaa teile rauhansa.
(Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.
- S** Ammen (, ammen, ammen).

taikka

Kirkonmenojen johtaja saattaa sanoa:

Otama vasthaan Jumalan/Herran siunaus:

- J/S** Herra siunatkhoon meitä ja varjelkhoon meitä
Herra valaskhoon kasuvensa meile ja olkhoon meile armolinen.
Herra kääntäkhöön kasuvensa meän puohleen ja antakhoon meile rauhan.
(Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.
- S** Ammen.

taikka

- J/S** Herra siunaa ja suojelee meitä.
Herra valasee kasuvensa meile ja osottaa meile armoa.
Herra kääntää kasuvensa meän puohleen ja antaa meile rauhan.
(Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.
- S** Ammen.

LÄHÄTYSSANAT

Lähettämissanat tässä taikka viimisenä kirkonmenoissa. Vapaehtonen mumentti ehotetuilla taikka muilla sanoilla. Lähtettämissanat saattava (Siunauksen jälkhiin) olla lyhy tervehtys, taikka pitempi joka kehittää lähettämisen teemaa (pantu viimiseksi).

P/J Jumala lähättää meät jakahmaan leipää ja rauhaa (mailmassa).

(S) Lähemä nyt näistä kirkonmenoista,
Jumalaa kunnioittaen ja ihmisiä palvellen.

taikka

P/J Lähemä rauhassa,

(S) (Herramme) Jeesuksen Kristuksen nimessä.

taikka

P/J Menkäämme rauhassa

(S) ja palvelema Jumalaa/Herraa ilola.

VIRSI

LOPPUMUSIKKI/POSTLUDIUM

Kirkonmenot saatethaan lopettaa virrelä (jos virttä ei ole veisattu aikasemmin Lähätyksessä) ja/taikka Loppumusikilla. Ulossaatto saattaa olla.

Kirkoliset toimitukset

KASTE

Neuvoja

Kaste toimitetaan Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimes-
sä ja puhthaassa veessä. Kaste saatetaan toimittaa vettä
valamalla päähän taikka upottamalla ja se on toistumaton
tapahtuma.

Kaste on osa seurakunnan kirkonmenoelämästä, joko
kastekirkonmenoissa taikka osana Ylheisiä kirkonmenoja.
Kastheen järjestys Ylheisissä kirkonmenoissa, katto
siv. 127. Kaste ja vihkiminen saatetaan toimittaa samoissa
kirkonmenoissa, katto siv. 176. Kastekirkonmenoja johtaa
se, jolla on virallinen oikeus toimittaa tehtäviä Ruottin
kirkon pappina.

Kaste toimitetaan tavallisesti kirkossa taikka kappelis-
sa. Se on ilmasu siitä, ette kaste on kirkkoa perustava
sakramäntti, joka toimitetaan seurakunnan keskelä. Kaste
saattaa kans tapahtua kotona taikka jossaki muussa paikas-
sa. Jos mahdollista kirkkoväärti taikka kirkonmenojenväärti
saattaa olla myötä kastekirkonmenoissa.

Kastekirkonmenhoin kuuluu vähhiinthään kaks virttä.
Virsiens sijotus saattaa vaihtela. Kastekirkonmenojen järjes-
tyksessä ehotetaan, ette virrenveisu on kirkonmenojen
johanossa taikka lopussa ja/taikka raamatunlukemisen jälk-
hiin taikka ennen esirukkousta.

Monien kastekirkonmenojen rukkousten ja tekstinluke-
misten johtajinna ja lukijoina saattava olla vaikka vanhem-

mat, kastekantitaatti taikka kummi. Jos seurakunnalla on pääsiäiskynttilä se saattaa olla sytytettynä kastekirkonmenojen aikana ja kastekynttilän saattaa sytyttää pääsiäiskynttilästä.

Kastepuhe kuuluu kastekirkonmenhoin. Kastepuhe saatetaan jättää pois Kastheessa kriisitilanteessa. Kastepuheen paikan voi valita itse mutta tässä ehdotetaan, ette se piettä joko Raamatunlukemisen taikka Kastetahtuman ja Tervetulon jälkeisiin.

Lastenkastheessa luetaan johantasanat Raamatusta MARK 10:13–16. Kiitosrukous nuorten- ja raahvaattenkastheessa saatetaan poistaa taikka korvata jollaki muulla rukkouksella.

Kaste kriisitilanteessa saattaa tapahtua erityisen järjestyksen mukaan katto siv. 121. Jos kaste toimitetaan äkillisessä kriisitilanteessa kastekantitaatti valetaan vielä kolme kertaa ja se, joka johtaa kastetta, sanoo: ”Mie kastan sinut Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.” Kriisitilanteen kasteen saattaa kastettu maalikko toimittaa. Jos mahdollista on hyvä jos kasteen toistajia on paikan päällä. Kasteentoimittaja ilmoittaa mahdollisimman kiertäen sen seurakunnan kirkkoherralle, jossa kastettu on kirjoilla, ette kaste on toimitettu.

Kummia saatetaan yhittää kastekantitaattiin kastetilasuon yhteydessä. Kummi häätty olla kastettu. Kummien merkitys on olla tukena kastekantitaatille sen myötä kohtaan kasua ja kypsyy ihmisenä ja kristittyinä.

Kastheen eelä oon kastekestustelu, missä se joka kastetaan ja/taikka sen omhaiset saattaa/saattava valmistautua kasteele. Kaste ja opetus kuuluva yhteen. Järjestys saattaa vaihtela. Niile, jotka kastethaan lapsukaisina, tarjothaan jälemiten opetusta kasteenseuranassa. Kasteopetuksen häätty antaa aina ennen nuorten ja raahvaitten kastetta. Se, joka kastethaan kasteopetuksen jälkhiin täytettyä 16 vuotta taikka sen jälkhiin kirjathaan konfirmeeratuksi, katto lissää siv. 136 ja *Ruottin kirkon Kirkkojärjestys (Kyrkoordning för Svenska kyrkan)*.

Kastekirkonmenot

KELLONSOITTO

Saatto saattaa olla kellonsoittojen aikana taikka alkumusikin aikana.

MUSIKKI

KOKKOINTUMISSANAT

Trintaarinen muoto on fasta mumentti Kastekirkonmenoissa jonku alla olevan vaihtoehton jälkhiin. Saatethaan jatkaa vaphaasti kootuila sanoila.

P Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Jumalan:

Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Jumalan, kolmiyhtheisen, nimessä.

S Ammen.

Saatethaan jatkaa vaphaasti kootuila Kokkointumissanoila.

VIRSI

Kastekirkonmenhoin kuuluu vähhiinhään kaks virttä. Virsien sijotus saattaa vaihtela.

ALKUSANAT

Fasta mumentti jossa käytethään joku johantosanoista.

P Kastheessa Jumala kohtaa meät niin ette met saama ellää Jeesuksen Kristuksen yhtheenkuuluvuuesa. Sen Jumala tekkee *tämän lapsen/näitten lasten/sinun/teän* kohala tässä kasteheessa.

taikka

P Meät kastethaan Jeesuksen Kristuksen yhteytheen, kaikkien niitten kans, jotka kaikkina aikoina ja kaikkalla koko maan päälä, halvava seurata häntä elämässä ja kuolemassa, ylösousemuksen toivossa. Kastheessa ei tehä eroa ihmisten välilä. Kukhaan ei ole issoin taikka pieniin, ensimmäinen taikka viimeinen. Kaikki oon yhtä Jeesuksessa Kristuksessa.

taikka

P Kaste antaa iloa,
luomakunnan Jumala oon likelä.
Kaste nostaa ja uuistaa,
met saama antheeksi.
Kaste siunaa,
met saama Pyhän Hengen.
Kaste antaa toivoa,
met saama ellää, kuola ja ylösnousta Jeesuksen
Kristuksen kans.

taikka

P Kastheessa Jumala kohtaa meät
niin ette met saama ellää Jeesuksen Kristuksen
yhtheenkuuluvuussa.
Siksi hään lähätti Poikansa, Jeesuksen Kristuksen,
pelastaaksheen meät pahasta.
Kastheen kautta hään synnyttää meät uutheen elähmään,
ohjaa meät kirkhoonsa
ja elähmään yhtheyssä hänen kans.
Sen Jumala tekkee *tämän lapsen/näitten lasten/
sinun/teän* kohala tässä kastheessa.

KIITOSRUKKOUS

Mumenttiin kuuluu nimen kysyminen joka asetetaan vanhimmalle (lasten kasteessa) taikka kastekantitaatile. Ko useampi lapsi taikka raavas kastetaan samoissa kirkonmenoissa rukkoihlaan sen jälkhiin Kiitosrukkous, katto alla olevaa. Kiitosrukkous ehotetuilla taikka muilla sanoilla on fasta mumentti lapsen kasteessa ja vapaeton mumentti raahvaan kasteessa. Ensimmäistä rukkousta saatta johtaa esimerkiksi joku vanhemmista, toista ja kolmatta rukkousta saattaa pappi/kummi/joku muu johtaa taikka saatetaan rukkoilla yhdessä seurakunnan kans.

P Minkäs nimen tet oletta antanheet teän lapse/
Mikä sinun nimi oon?

Vanhempi taikka kastekantitaatti vastaa: NN.

Pappi/Johtaja saattaa sanoa:

Rukkoilkaamme.

P/J Jumala (Met olema täälä ihmetyksissä ja kiitolisuudessa elämästä).

Kiitos NN:stä.

(Kiitos NN:stä.)

Kiitos siitä elämästä, jota met saama yhdessä ellää.

Kiitos lahjasta, jonka sie annat ja luottamuksesta, jota meile osotat.

Anna meile hellyyttä, vahvuutta ja tyyneyttä.

Auta meitä antamaan sinun rakhautta etheenpäin

NN:lle/hälle/heile/niile lapsile joista met olema

saahneet vasthuun.

Jeesuksen nimessä.

S Ammen.

taikka

P/J Jumala,
 kiitos elämästä jonka meile annat.
 Kiitos NN:stä
 (Kiitos NN:stä)
 Kiitos sinun huolenpiosta *hänestä/heistä*.
 Siunaa niitä, jotka kantava *hänestä/heistä* vastuuta.
 (vanhemmat, kummit, sukulaiset ja ystävät).
 Täytä net sinun rakhauella
 niin ette net saattava antaa ja ottaa vasthaan hellyyttä
 ja turvalisuutta.
 Kiitos heän yhtheisestä elämästä.
 Jeesuksen nimessä.

S Ammen.

taikka

P/J Laupias Jumala,
 sie olet myötä elämässä ja kuolemassa.
 Met kiitämä ja rukkoilemma NN:n puolesta
 (ja NN:n puolesta).
 Sulje *hänet/heät* sinun rakhautheen.
 Kiitos ette met kasteheessa
 yhistymmä Jeesuksheen Kristuksheen.

S Ammen.

RAAMATUNLUKU

Mark 10 lukeminen on fasta mumentti lapsen kastheessa.
Saatehaan lukea ko kastethaan nuoria ja raahvaita.

Pappi/Johtaja saattaa alottaa sanoila:

Kuuntelemma evankeeljummin Jeesuksesta ja lapsista.

P/J Ihmiset toit Jeesuksen tykö lapsia, ette hään koskis niihin. Opetuslapset moitit tuojia. Mutta ko Jeesus sen havatti, se pahentu ja sano heile: ”Sallikaa lapsitten tulla tänne minun tykö, älkää heitä hinnertäkö, heänlaisile Jumalan valtakunta kuuluu. Se oon varma: Joka ei ota vasthaan Jumalan valtakuntaa niinku lapsi, se ei sinne pääse.”
Ja se otti lapset sylhiin, pani käet niitten pääle ja siunasi net.

MARK 10:13–16

VAPHAUTTAMISRUKKOUS

Vaphauttamisrukkous oon fasta mumentti. Pappi, vanhemmat, kummit ja muut saattava panna kätensä kastekantitaatin pään pääle rukkouksen aikana. Ko kättenpäälepaneminen tapahtuu saatehaan esimerkiksi sanoa seuraavat sanat viitaten raamatunlukemiseen
Mark 10: *Sen met nyt tehämä NN:n/tämän lapsen/näitten lasten kohala.*

Pappi/Johtaja saattaa alottaa sanoilla:

Rukkoilkaamme.

P Jumala, sie, joka yksin pelastat kaikesta pahasta,
vaphauta NN pimeään vallasta,
kirjota hänen nimi Elämän kirjhaan
ja varjele häntä sinun valossa, nyt ja aina.
Ota vasthaan ristinmerkki
(+ othaan + suuhun + ja syähmeen).
Jeesus Kristus, ristiinnaulittu ja ylösnoussu, kuttuu
sinut opetuslapsesheen.

S Ammen.

taikka

P Jumala, joka paranat mailman rikkinhäisyyen,
varjele NN:ää sinun rakhaussa, nyt ja aina.
Ota vasthaan ristinmerkki
(+ othaan + suuhun + ja syähmeen).
Jeesus Kristus, ristiinnaulittu ja ylösnoussu, kuttuu
sinut opetuslapsesheen.

S Ammen.

VIRSI/MUSIKKI

RAAMATUNLUKEMINEN/ RAAMATUNLUKEMISET

Nämä alla olevat raamatun tekstit on erityisesti käännetty käytettäväksi kirkkokäsikirjassa. Vain evankeeljumitekstit on julkaistu aiemmin käännöksessä vuona 2017. Koko Raamattua ei ole vielä käännetty meänkielen, mutta raamatunkäännöstyö on alkanu vuona 2018 Ruottin Raamattuseuran (Svenska Bibelsällskapet) Ruottin kirkon riikintason ja Luulajan hiippakunnan yhteistyönä.

Pappi/Johtaja saattaa aloittaa sanoilla:

Met kastama siksi ko Jeesus sano:

P/J Mulle oon annettu kaikki valta taihvaassa ja maan päälä. Menkää siksi ja tehkää kaikki kansat opetuslapsiksi: kastakaa net Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimheen, ja opettakaa niitä pithään kaikki mitä mie olen teile määräny. Ja mie olen teän kans joka päivä aijan lophuun saakka.

MATT 28:18–20

Lissää raamatunlukemista saattaa olla esimerkiksi niitä raamatun tekstiä joita ehotethaan siv. 115.

KASTEPUHE

Kastepuhe oon fasta mumentti, ja ehotethaan piittäväksi tässä taikka kastetapahtuman ja tervetulon jälkhiin.

VIRSI/MUSIKKI

KASTERUKKOUS

Kasterukkaus on fasta mumentti. Vettä kaaetaan kastemalajaan, jos tätä ei ole aikasemmin tehty.

P Rukkoilemma.

P Jumala, met kiitämä sinua siittä,
ette sie kasteen kaltiossa
annat sen veen virrata, joka antaa elämää mailmale.
Lähätä sinun sana ja Henki,
niin ette *hään/net joka/jokka* nyt kastethaan tässä veessä
puhistuu/puhistuvva synnin velasta.
Joha *hänet/heät* uutheen elähmään Kristuksessa
ja yhistä *hänet/heät* sinun kanshaan.
Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta.

S Ammen.

taikka

P Jumala, sie kohtaat meät Jeesuksessa Kristuksessa.
Met kiitämä sinua,
ette met kasteessa
saama ottaa vasthaan syntien antheeksiannon.
Tule sinun sanan ja Hengen kans,
ja tehe tämä vesi armon kaltioksi.

S Ammen.

taikka

- P** Jumala,
 sie, joka Kristuksessa olet yhistänny meät sinhuun,
 ja toishiin ja koko sinun luomakunthaan.
 Kiitos, ette sie kasteessa tehet meät osalisiksi
 sinun Pojan elämästä, kuolemasta ja ylösnousemuksesta.
 Kiitos, ette sie tehet tämän veen armon kaltioksi.
 Jeesuksen Kristuksen nimessä.
- S** Ammen.

*USKONTUNNUSTUS

Uskontunnustus oon fasta mumentti.

Uskontunnustus saatethaan alottaa sanoilla:

P/J Yhtykäämme kirkon tunnustuksheen, siihen uskhoon
 jhonka meät kastethaan Kristuksen mailmanäärisessä
 kirkossa:

S Met uskoma Jumahlaan,
 Ishään, kaikkivaltiaasheen
 taihvaan ja maan luohjaan.

Met uskoma Jeesuksheen Kristuksheen,
 hänen ainuhaan Poikhaan, meän Herhaan,
 joka sikisi pyhästä Hengestä,
 synty neitsy Mariasta,
 kärsi Pontius Pilatuksen aikana,
 ristiinnaulithiin, kuoli ja hauathiin,
 astu alas tuonelhaan,

nousi kolmantena päivänä kuohleista,
 astu ylös taihvaasheen,
 istuu Jumalan, Isän, kaikkivaltihaan oikealla puolela,
 ja oon sieltä tuleva tuomitheen eläviä ja kuohleita.

Met uskoma pyhhään Henkheen,
 pyhän yhtheisen seurakunnan,
 pyhhäin yhtheyen
 syntien antheeksiantamisen,
 ruuhmiin ylösnousemisen
 ja ijänkaikkisen elämän.

Pappi saattaa jatkaa seuraavien vaihtoehtojen mukhaan:

P Tahottakos tet, ette teän lapsi kastethaan /
 Tahotkos sie tulla kastetuksi tähhään uskhon
 ja olla osa Kristuksen (mailmanääristä) kirkkoa?

*Vanhemmat taikka kastekantitaatti vastaa: Tahon.
 taikka*

P Tämä oon se usko, johonka meät kastethaan
 (Kristuksen mailmanäärisesssä kirkossa).
 Siinä met saama ellää ja kuola ja nousta
 ijänkaikkisheen elähmään.

*KASTETAPAHTUMA

Kastetapahtuma on fasta mumentti. Vettä valethaan kolmesti kastekantitaatin päähän. Sen jälkhiin pappi pannee käen kastekantitaatin pään pääläele ja jatkaa rukkoilemalla Henkeä.

P NN,
mie kastan sinut
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

Elämän Jumala,
täytä NN sinun pyhälä Hengellä,
ja auta häntä
päivä päivältä elhään kasteeshaan.

TERVETULO

Tervetuloa on fasta mumentti, ehotetuila taikka muila sanoila.
Kastekynttilä saatethaan luovuttaa.

P/J Jeesus sano: Joka ottaa yhenkhään tämmösen lapsen
vasthaan minun nimessä,
se ottaa vasthaan minut.
NN, met lausuma tervetuloa *sulle/teile*
Kristuksen kirkhoon/... seurakunnassa,
joka oon osa kirkosta
maailmassa ja otama *sinut/teät* vasthaan rakhauella
ja ootuksella.

Vanhemmille ja/taikka huoltajille (ja kummile):

(Oon seurakunnan ja teän tehtävä vanhempinna ja kummina osottaa huolenpitoa ja rukkoila *hänen/heän* puolesta.)

Kastekynttilä saatethaan sytyttää. Seuraavat taikka vastaavat sanat saatethaan sanoa:

Ota/ottakaa vasthaan *tämä/nämät kynttilä/kynttilät.*

Se/net oon muistutus Jeesuksesta, joka sano:

Mie olen mailman valkeus.

Joka minua seuraa, se ei vaela pimeässä,

sillä oon elämän valo.

KASTEPUHE

Kastepuhe oon fasta mumentti ja ehotethaan piettäväksi tässä taikka raamatunlukemisen jälkhiin.

VIRSI/MUSIKKI

ESIRUKKOUS

Esirukkous on fasta mumentti ehotetuilla taikka muulla esirukkouksella.

Pappi taikka muu esirukkoilija saattaa sanoa:

Rukkoilemma.

- P/J** Jumala, taihvaan ja maan luoja,
 sie annat elämän ja Hengen.
 Met rukkoilemma sinua *NN/niitten* puolesta,
 jokka sie olet kasteessa ottanu vasthaan.
 Varjele *häntä/heitä* sinun Hengellä
 menemästä eksykshiin vaaralisessa mailmassa.
 Anna *hänen/heän* yhä enämpi havata kuka sie olet.
 Varjele *häntä/heitä* elämässä ja kuolemassa ja
 ikusuudessa.
 Auta meitä ilossa ja luottamuksessa
 anthaan *hälle/heile* turvalisuutta ja lähesyyttä.
 Jeesuksen nimessä.
- S** Ammen.
- taikka*
- P/J** Elämän Jumala, met kokoamma kaikki hyvät
 aatokset, kaiken mitä met toivoma *NN:le*,
 ja met rukkoilemma:
 Anna *hänen/heän* ellää uskossa
 ja kasuta turvalisuudessa ja yhteenkuuluvuudessa.
 (*suljettunna/suljettuina* seurakunnan esirukkoukshiin).

Anna *hälle/heile* toivoa ja rohkeutta ko elämä oon
hankalaa,
voimaa nousta toista puolusthaan
ja armon tuntea ittensä kannetuksi.
Jeesuksen nimessä.

S Ammen.

taikka

P/J Jumala, met rukkoilemma NN:n puolesta.

Osota hälle sinun lähesyyttä.

Auta häntä nouthaan voimaa kirkon yhtheen-
kuuluvuuesta.

Met rukkoilemma *vanhempien, sisarusten, kummien,
omhaisten ja ystävien* puolesta.

Täytä net sinun rakhauella

niin ette net saattava antaa hälle huolenpitoa ja
turvalisuutta.

Suo meän kaikkien ellää meän kasteessa
ja kasuta uskossa, toivossa ja rakhauessa.

Jeesuksen nimessä.

S Ammen.

HERRAN RUKKOUS

Herran rukkous on fasta mumentti.

Pappi/Johtaja saattaa sanoa:

Rukkoilemma Herran rukkouksen.

S Isä meidän,
joka olet taihvaissa.
Pyhitetty olkhood sinun nimesti.
Tulkhood sinun valtakuntasti.
Tapahtukhood sinun tahtosti
niin taihvaassa ko maan päälä.
Anna meile tänä päivänä meän jokapäivänen leipä.
Ja anna meile syntimme antheeksi,
niinku metki annama antheeksi niile
jokka oon meitä vasthaan tehneet väärin.
Äläkä joha meitä koetuksheen,
mutta pelasta meät pahasta.
Sinun oon valtakunta.
Sinun oon voima ja kunnia
ijänkaikkisesti.
Ammen.

SIUNAUS

Siunaus oon fasta mumentti.

Pappi saattaa alottaa sanoilla:

Ottakaa vasthaan Jumalan/Herran siunaus:

P Herra siunatkhoon teitä ja varjelkhoon teitä.
 Herra valaskhoon kasuvensa teile ja olkhoon teile
 armolinen.
 Herra kääntäkhöön kasuvensa teän puohleen ja
 antakhoon teile rauhan.
 (Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Herra siunaa ja varjeelee teitä.
 Herra valasee kasuvensa teile ja osottaa teile armoa.
 Herra kääntää kasuvensa teän puohleen ja antaa teile
 rauhansa.
 (Jumalan) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

VIRSI

LÄHÄTYSSANAT

Vapaehtonen mumentti ehotetuila tai muila lähätyssanoila.

P/J Menkäämme rauhassa,

(S) (Herramme)Jeesuksen Kristuksen nimessä.

taikka

P/J Menkääme rauhassa,

(S) ja palvelkaamme Jumalaa/Herraa ilola.

taikka

P/J Kastheen Jumala oon meän kans kaikkina päivinä.

S Eläkäämme luottamuksessa ja ootuksessa.

P/J Kastheen Jumala siunaa meitä.

S Suo meän tulla siunaukseksi.

P/J Kastheen Jumala rakastaa meitä.

S Vaeltakaamme rakhauessa.

MUSIKKI

Raamatuntekstiä kastekirkonmenoissa

Alla annethaan lissää esimerkkiä raamatunlukemisista, joita saattaa olla kastekirkonmenoissa, katto siv. 104. Nämä alla olevat raamatuntekstit oon erityisesti käännetty käytettviksi kirkkokäsikirjassa, vain evankeeljumitekstit oon julkistettu aijemmin käänöksessä vuona 2017. Koko Raamattua ei ole vielä käännetty meänkielele, mutta raamatunkäänöstyö oon alkanu vuona 2018 Ruottin Raamattuseuran (Svenska Bibelsällskapet), Ruottin kirkon riikintason ja Luulajan hiippakunnan yhtheistyönä.

Sie kuoit minut äitinkohtussa.
 Mie kiitän sinua mahtavista ihmeistä,
 ihmeelistä oon kaikki mitä sie tehet.
 Sie tunsit minut aivan kokohnaans,
 minun ruumis ei ollu sulta piilossa,
 ko minut kätkössä tehthiin,
 ko minut palmikoithiin maan syvvyessä.
 Sie näit minut ennen ko mie synnyin,
 sinun kirjhaan net olit jo merkityt,
 net päivät, jotka olit jo tehty
 ennen ko yksikhään niistä oli koittanu.
 PS 139:13–16

Nyt sannoo Herra,
 hään, joka sinut oon luonu, Jaakob,
 hään, joka sinut oon tehny, Iisrael:
 Älä pölkää, mie olen sinut ostanu vaphaaksi,
 mie olen sulle sinun nimen antanu, sie olet minun.
 Ko sie kuljet vetten läpi mie olen sinun kans,
 vesimassat ei sinua hukuta.
 Ko sie kuljet tulen läpi se ei sinua kärvenä,
 liekit ei sinua polta.
 Mie olen Herra, sinun Jumala,
 Iisraelin Pyhä oon se, joka sinut pelastaa.
 JES 43:1–3

Siihen aikaan sattui, että Jeesus tuli Galilehaan Nasaretista ja Johannes kastei sen Jordanissa.

Ko se nousi veestä ylös
se näki, että taivas aukesi
ja Henki laski sen päälle
niinku kyyhkynen
ja taihvaasta kuulu ääni:
”Sie olet minun rakas poika!
Sinussa minun ilo on.”

MARK 1:9–11

Jeesus tuli Nasaretiin, missä se oli kasunu.
Sapattinna se meni synagooghaan, niinku tavallisesti
ja nousi sielä lukheen. Silloin sille annettiin prohvetta
Jesaijan kirja,
ja ko se sen aukasi, se löysi sen paikan,
jossa on kirjoitettu:
Herran henki on minun päällä, ko se on voielu minut
julisthaan ilosanomaa köyhile.
Se on lähättänny minut julisthaan vaphautta fangituille,
näköä sokoile ja anthaan sorretuille vaphautta,
ja julisthaan yhtä armon vuotta Herralta.

LUK 4:16–19

Kääntykää ja antakaa kastaa ittenne
Jeesuksen Kristuksen nimessä,
niin ette saatta teän synnit antheeksi.
Niin tet saatta Pyhän Hengen lahjana.

AP 2:38

Yks Herran enkeli sano Filippoksele: ”Mene nyt keskipäivän aikhoiin tiele, joka mennee Jerusalemista Gaazhaan. Se oon autionna.” Se meni varsin. Silloin sieltä tuli yks etiooppialainen, joka oli mahtava hovisalu Kantakheen, etiooppialaisen trotninkin tykönä, ja hään vastasi koko tämän rahakamarista. Se oli menny Jerusalemhiin kumarthaan Jumalaa ja oli nyt kotimatkala ja istu vaunussa ja luki prohveetta Jesajjaa. Henki sano Filippoksele: ”Mene vaunun viehreen ja pysy siinä.” Filippos meni kierästi siihen ja ko hään kuuli miehen lukevan prohveetta Jesajjaa hään kysy: ”Käsität-kös sie mitä sie luet?” ”Milläs mie sen saattasin tehdä jos ei kukhaan minua ohjaa?” mies vastasi. Ja se tahto Filipposta asthuun ylös ja isthuun sen viehreen.

(Filippos istu sen tykö ja otti sitte puhheeksi, ja siitä raamatunkohasta jota salu luki) Hään julisti sanomaa Jeesuksesta tälle. Ko net siinä jatkoit matkaa net tulit paikkaan, jossa oli vettä ja silloin hovimies sano: ”Tässä oon vettä. Mikäs estäs minua tulla kastetuksi?” Se käski seisottaa vaunun ja molemat astuit vetheen ja Filippos kasto sen. Ko net nousit veestä Herran henki vei Filippoksen poijes, eikä hovimies ennää häntä nähny; se jatko matkaa, täynä iloa. AP 8:26–31, 35–39 Kappale sulkumerkitten sisälä [*Filippos istu... salu luki*] oon värsyjen 32–34 yhtheenveto.

Kastheen kautta met olema kuohleet
 ja hauatut Kristuksen kans
 ellääksemme uutta elämää,
 niinku Kristus herätethiin kuohleista
 Isän kunnian kautta.

Met ko olema yhtynheet hänheen
 kuolemalla niinku hään
 niin met kans yhymä hänheen
 ylösousemalla niinku hään.

ROOM 6:4–5

Niinku ruumis oon yks ja siinä oon monta ossaa
 ja kaikki nämät ruuhmiinosat perustavva yhen ruuhmiin,
 niin oon kans Kristuksen taphauksessa. Meät oon kastet-
 tu yhdessä ja samassa Hengessä kuulumhaan yhtheen ja
 samhaan ruuhmiisheen, sama olema ko juutalaisia taikka
 kreikkalaisia, orjia taikka vaphaita, ja kaikin met olema
 saahneet yhen ja saman Hengen juotavaksi.

1 KOR 12:12–13

Joka Kristuksessa oon,
 hään oon nähkääs uusi luomakunta,
 vanhaa oon mennyttä,
 jotaki uutta oon tullu.

2 KOR 5:17

Jos teät oon Kristuksheen kastettu,
tet oletta kans vaatitetut Kristuksheen.

Nyt ei kukhaan ennää ole juutalainen eikä kreikkalainen,
orja taikka vapa, mies taikka vaimo.

Tet oletta kaikin yhtä Kristuksessa Jeesuksessa.

GAL 3:27–28

Ko Jumalan, meän vapahtajan, hyvvyys ja rakhaus
ihmishiin tuli ilmi hään pelasti meät – ei siksi, ette met
olisimma tehneet oikeamielisiä tekoja mutta siksi ko hään
oon laupias – ja sen hään teki pesemisellä, joka synnyttää
uuesthaan ja uuistaa Pyhän Hengen kautta.

TIIT 3:4–5

Kaste kriisitilanteessa

Jos kaste tapahtuu äkilisessä kriisitilanteessa niin kastettava valehaan vielä kolme kertaa ja se, joka johtaa kastetta sanoo: "Mie kastan sinut Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä." Kastheen kriisitilanteessa saattaa toimittaa kastettu maalikko, katto siv. 95.

VIRSI

KOKKOINTUMISSANAT

P/J Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P/J Jumalan:

Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P/J Jumalan, kolmiyhtheisen nimessä.

S Ammen.

KIITOSRUKKOUS

P/J Laupias Jumala,
 sie olet meän kans elämässä ja kuolemassa.
 Met kiitämä ja rukkoilemma NN. puolesta.
 Sulje *hänet/heät*
 sinun rakhautheen.
 Kiitos, ette met kastheessa
 yhistymmä Jeesuksheen Kristuksheen.
 Ammen.

RAAMATUNLUKUA

Saattaa lukea Mark 10.

Pappi/Johtaja saattaa alottaa:

Kuuntelema evankeeljumia Jeesuksesta ja lapsista.

P/J Ihmiset toit Jeesuksen tykö lapsia, ette
 hään koskis niihin. Opetuslapset
 moitit tuojia. Mutta ko Jeesus sen havatti, se pahentu
 ja sano heile: ”Sallikaa lapsitten tulla
 tänne minun tykö, älkää heitä hinnertäkö,
 heänlaisile Jumalan valtakunta
 kuuluu. Se oon varma: Joka ei
 ota vasthaan Jumalan valtakuntaa
 niinku lapsi, se ei sinne pääse.”
 Ja se otti lapset sylhiin, pani käet
 niitten pääle ja siunasi net.

MARK 10:13–16

Pappi/Johtaja saattaa alottaa sanoilla:

Met kastama siksi ko Jeesus sano:

P/J Mulle oon annettu kaikki valta taihvaassa ja maan päälä. Menkää siksi ja tehkää kaikki kansat opetuslapsiksi: kastakaa net Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimheen, ja opettakaa niitä pithään kaikki mitä mie olen teile määräny. Ja mie olen teän kans joka päivä aijan lophuun saakka.

MATT 28:18–20

***KASTETAPAHTUMA**

Vettä valethaan kolme kertaa kastettavan pääläele. Se jälkhiin se joka kastaa pannee käen kastettavan pääläele ja jatkaa rukkoilen Pyhhää Henkeä.

P/J NN,
mie kastan sinut
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimheen.

Elämän Jumala,
täytä NN sinun pyhälä Hengelä.
Varjele *häntä* nyt ja aina sinun tykönä.

HERRAN RUKKOUS

Pappi/Johtaja saattaa sanoa:

Rukkoilemma Herran rukkouksen.

S Isä meidän,
joka olet taihvaissa.
Pyhitetty olkhoon sinun nimesti.
Tulkhoon sinun valtakuntasti.
Tapahtukhoon sinun tahtosti
niin taihvaassa ko maan päälä.
Anna meile tänä päivänä meän jokapäivänen leipä.
Ja anna meile syntimme antheeksi,
niinku metki annama antheeksi niile
jokka oon meitä vasthaan tehneet väärin.
Äläkä joha meitä koetuksheen,
mutta pelasta meät pahasta.
Sinun oon valtakunta.
Sinun oon voima ja kunnia
ijänkaikkisesti.
Ammen.

SIUNAUS

Pappi saattaa alottaa sanoilla:

Ottakaa vasthaan Jumalan/Herran siunaus:

P Herra siunatkhoon teitä ja varjelkhoon teitä
 Herra valaskhoon kasuvet teile ja olkhoon teile
 armolinen.
 Herra kääntäkhöön kasuvensa teän puohleen ja
 antakhoon teile rauhan.
 (Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Herra siunaa teitä ja varjeelee teitä.
 Herran valasee kasuvensa teile ja osottaa teile armoa.
 Herra kääntää kasuvensa teän puohleen ja antaa teile
 rauhansa.
 (Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä

S Ammen.

Johtaja saattaa alottaa sanoilla:

Otama vasthaan Jumalan/Herran siunauksen:

J Herra siunatkhoon meitä ja varjelkhoon meitä
 Herra valaskhoon kasuvet meile ja olkhoon meile
 armolinen.
 Herra kääntäkhöön kasuvensa meän puohleen ja
 antakhoon meile rauhan.
 (Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

- J** Herra siunaa meitä ja varjelee meitä.
Herran valasee kasuvensa meile ja osottaa meile armoa.
Herra kääntää kasuvensa meän puohleen ja antaa
meile rauhansa.
(Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä
- S** Ammen.

VIRSI

Kaste Ylheisissä kirkonmenoissa

Ylheisissä kirkonmenoissa kastheen saattaa toimittaa kirkonmenojen alussa taikka Sanan kirkonmenoissa seuraavien vaihtoehtosten järjestysten mukhaan. Jos Kirkonmenot oon pääkirkonmenot, katto siv. 13–14.

Kaste kirkonmenojen johannossa:

1. Kastekirkonmenojen järjestystä seurataan Tervetuloa-kohtaan saakka (ja kastekynttilän luovutukseen).
2. Virsi.
3. Kirkonmenot jatkuva Ehtooliskirkonmenojen taikka Ehtooliskirkon/Kirkonmenojen järjestyksen mukhaan, vaikka vähemällä raamatunlukemisella. Uskontunnustus, joka kuuluu kohtaan 1 tässä ylhäälä, jätetään pois tästä. Esirukkoukseen liitetään rukkous äskenkastettujen (ja heän perheitten) puolesta.

taikka

Kaste Sanan Kirkonmenhoin sisällytettynä:

1. Ehtooliskirkonmenojen taikka Ehtooliskirkon/Kirkonmenojen järjestystä seurataan Saarna-kohtaan saakka, vaikka vähemällä raamatunlukemisella.
2. Virsi.
3. Kastekirkonmenojen järjestystä seurataan tämän jälkehiin Tervetuloa-kohtaan saakka (ja kastekynttilän luovutukseen).

4. Virsi.
5. Kirkonmenot jatkuu Esirukkous-kohasta Ehtooliskirkonmenojen taikka Ehtooliskirkon/Kirkonmenojen järjestyksen mukhaan. Esirukkoukseen liitethään rukkous äskenkastettujen (ja heän perheitten) puolesta.

RIPPI

Neuvoja

Rippi antaa yksityisele ihmiselle mahdollisuuden tunnustaa syntinsä ja rukkoila Jumalalta antheeksi. Rippiä saattaa kuunela semmonen, jolla oon pätevyyttä Ruottin kirkon pappina toimittaa tehtävää. Papila oon *Ruottin kirkon Kirkkojärjestys (Kyrkoordning för Svenska kyrkan)* sääntöjen mukhaan täysi vaikenemisvelvolisuus siitä mitä ripissä tai yksityisessä sielunhoiossa ilmasthaan. Tälle vaikenemisvelvolisuele oon kans lailinen tuki. Rippiä saattaa eeltää keskustelu. Pappi saattaa keskustelun taikka ripin aikana ennen synninpäästöä antaa neuvoa, rohkasua ja kehotusta.

Rippi oon yksityinen tapahtuma ja vaatii tavalisuuessa erilistä paikkaa. Siirtyminen keskustelusta rippiin saatethaan näyttää liturkisella vaatituksela taikka toisheen paikkaan siirtymisellä. Ripin pääpisteet oon rippilapsen tunnustus ja papin antheeksiannon lausuminen Jeesuksen Kristuksen valtuuttamana.

Rippijärjestys

P Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

F Ammen.

taikka

P Jumalan:

Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

F Ammen.

taikka

P Jumalan, kolmiyhtheisen, nimessä.

F Ammen.

JOHANTORUKKOUS

Pappi rukkoilee seuraavilla taikka muilla sanoilla.

P Jumala, sie tunnet meät paremin ko met itte.

Ko met rikoma sinun tahtoa vasthaan, sie tahot sovitusta.

Sinun tykö met tulema uskoen sinun luppaukseen
armosta ja antheeksiannosta.

RAAMATUNLUKUA

Joku seuraavista taikka joku muu raamatunteksti saatethaan lukea. Nämä alla olevat raamatuntekstit oon erityisesti käännetty käytettviksi kirkkokäsikirjassa. Vain evankeeljumitekstit oon julkistettu aijemmin käänöksessä vuona 2017. Koko Raamattua ei ole vielä käännetty meänkielele, mutta raamatunkäänöstyö oon alkanu vuona 2018 Ruottin Raamattuseuran (Svenska Bibelsällskapet), Ruottin kirkon riikintason ja Luulajan hiippakunnan yhtheistyönä.

Jeesus sano: ”Jos tet jollekki annatta sen synnit antheeksi niin net oon antheeksi annetut.”

JOH 20:23

Herran armo ei lopu, hänen laupeus ei koskhaan häviä.

VALITUSVIRRET 3:22

Jos met tunnustama meän synnit,
oon Jumala uskolinen ja laupias,
niin ette hään antaa meile meän synnit antheeksi
ja puhistaa meät kaikesta vääryyestä.

1 JOH 1:9

RUKKOUS ANTHEEKSIANNOSTA

Pappi saattaa sanoa:

P Jumalan etheen sie saat tulla ja tunnustaa (ja rukkoila antheeksiantoa).

taikka

P Tunnusta nyt (näihin luppaukshiin turvaten) sinun syntisti Jumalalle.

Rippilapsi rukkoilee ehotetuin taikka omin sanoin.

Mie tunnustan sinun eessä, pyhä Jumala,
ette mie ussein ja monela mallila
olen tehny syntiä ajatuksila, sanoila ja teoila.
Erityisesti mie tunnustan ...
Muista minua laupeuella
ja anna mulle rikkomukseni antheeksi Jeesuksen
Kristuksen tähän.

taikka

Sinun eessä, Jumala, mie halvan tunnustaa:

...

Jumala, anna mulle antheeksi.

ANTHEEKSIANTOSANAT

Muita antheeksiantosanoja saattaa käyttää, katto siv. 41.

P Jeesuksen Kristuksen valtuuttamana mie sanon sulle:
sinun synnit oon annettu sulle antheeksi
(Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.
Ammen.

taikka

P Jeesuksen Kristuksen valtuuttamana mie sanon sulle:
Sie olet saanu antheeksi
(Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.
Ammen.

KIITOSRUKKOUS

Pappi taikka rippilapsi saattaa rukkoila kiitosrukouksen. Muuta
kiitosrukousta saattaa käyttää, katto siv. 43–44. Rukkouksen
saattaa kans muotoila vapaasti ja esirukkous saatethaan saumata.

Rakas taihvaalinen Isä,
mie kiitän sinua syntien antheeksisaamisesta.
Jeesuksen Kristuksen,
Herramme kautta.
Ammen.

taikka

Kiitos, Jumala, ette sie kohtaat minut antheeksiannola
ja annat mulle voimaa ellää.
Ammen.

SIUNAUS

Pappi sattaa alkaa seruaavilla sanoilla:

Ota vasthaan Jumalan/Herran siunaus:

P Herra siunatkhoon sinua ja varjelkhoon sinua.
Herra valaskhoon kasuvensa sulle ja olkhoon sulle
armolinen.
Herra kääntäkhöön kasuvensa sinun puohleen ja
antakhoon sulle rauhan.
(Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.
Ammen.

taikka

P Herra siunaa ja varjeelee sinua.
Herra valasee kasuvensa sulle ja osottaa sulle armoa.
Herra kääntää kasuvensa sinun puohleen ja antaa
sulle rauhan.
(Jumalan) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.
Ammen.

LÄHÄTYSSANAT

P Kunnia Jumalan ja Pojan ja Pyhän Hengen
nyt ja aina ja ijänkaikkisesta ijänkaikkisuutheen.
Ammen.

taikka

P Lähtekäämme rauhassa (Herramme) Jeesuksen
Kristuksen nimessä.
Ammen.

KONFIRMAŠUUNI

Neuvoja

Konfirmašuuni kuuluu kirkon tehtävhiin, kastaa ja opettaa. Lasten, nuorten ja raahvaitten kohtaamisessa kirkko toimii opetusta antavana ja opettavana ympäristönä. Konfirmašuunia tarjotaan nuorile mutta se saattaa kans olla tapahtuma joskus sittemin elämässä. Kastheen luppaus Jumalan armosta ja Hänen olemassaolosta konfirmantin elämässä ja Jumalan lähätyksestä vahvistethaan konfirmašuunissa.

Konfirmašuuhniin kuuluva niin konfirmašuuniaiijan opetus ja seurakunnan kirkonmenoelämä ko konfirmašuunikirkonmenot. Konfirmašuunikirkonmenoja johtaa Ruottin kirkon pappi, joka oon ollu myötä konfirmašuunityölaakissa. Kirkonmenoissa Saarnan hahmottavva konfirmantit, papin ja johtajien tukeminna. Pappi oon vastuussa saarnastata. Saarnan saattaa jakkaa ja hahmottaa monessa kirkonmenojen kohassa.

Konfirmašuuniaiijan päätöskirkonmenojenvietto saattaa tapahtua yhtenä taikka kahtena tapahtumana. Jos kirkonmenojenvietto tapahtuu yhtenä tapahtumana seurathaan konfirmašuunimessun järjestystä. Konfirmašuunin saattaa sisästä Ylheishiin kirkonmenhoin (katto siv. 154) joka siinä tapahtuksessa seuraa Ehtooliskirkonmenojen taikka Ehtooliskirkon järjestystä. Jos kirkonmenojenvietto tapahtuu kahtena eri tapahtumana niin konfirmašuunikirkonmenoja

vietethään omana tapahtumana ja ehtoolisvietto Ehtooliskirkonmenojen taikka Ehtooliskirkon järjestyksen mukhaan.

Jos konfirmašuunikirkonmenoja vietethään pääkirkonmenoina se saapi leiman sen pyhän kirkkovuen teemasta ja siihen kuuluvista raamatunlukemisista taikka sitte Konfirmašuuniaijan teemasta. Ehotettuja raamatunlukemisia löytää siv. 151. Pääkirkonmenoista katto siv. 13, 22 ja 26.

Puhe konfirmantile, mikä oon fasta mumentti konfirmašuunikirkonmenoissa, piethään Saarnan jälkhiin, Lähätys sanat konfirmeeratuile-kohan jälkhiin taikka sitte Esirukkouksen (Ehtooliskirkonmenoissa ja Ehtooliskirkossa) yhtheyssä ja Herran rukkous- yhtheyssä (ko oon Kirkonmenot) taikka ennen Siunaus-kohtaa.

Konfirmašuunimeshuun kuuluu vähhiinthään kolme virttä. Jos konfirmašuunikirkonmenoja vietethään niin oon vähhiinthään kaks virttä. Virsien paikka oon vaihteleva. Jos konfirmantila oon ollu selvitystilasuus erityiselä kerrala se ei korvaa konfirmašuunikirkonmenojen Saarnan selvitystä (jonka rippikoululaiset hahmottavva).

Se joka kastethaan kasteopetuksen jälkhiin samana vuona ko se täyttää 16 vuotta taikka sen jälkhiin, kirjathaan konfirmeeratuksi. Raahvaat, jotka oon ottanheet ossaa seurakunnan opetuksesta saatethaan konfirmeerata Ylheississä kirkonmenoissa, katto vielä siv. 154.

Konfirmašuunimessu/- kirkonmenot

KOKKOINTUMINEN

KELLONSOITTO

Jos mahdollista kirkonmenot alotethaan kellojensoitola. Kulkue saattaa olla kellonsoiton taikka musikin taikka virren aikana.

MUSIKKI

VIRSI

Konfirmašuunimeshuun kuuluu vähhiinthään kolme virttä. Jos konfirmašuunikirkonmenoja vietethään niin vähhiinthään kaks virttä. Virsien paikka oon vaihteleva.

KOKKOINTUMISSANAT

Trinitaarinen muoto oon fasta mumentti konfirmašuunikirkonmenoissa, alhaala olevien vaihtoetojen mukhaan. Kokkointumissanat oon fasta mumentti ehotetuila taikka muila kokkointumissanaila.

P Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Jumalan:
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Jumalan, kolmiyhtheisen nimessä.

S Ammen.

P/J Met olema kokkointunheet juhlaan ja ilhoon
teän kans, jokka konfirmeerathan.
Met halvama jakkaa tämän päivän teän kans
ja rukkoila Jumalan siunausta teile.

JOHANTORUKKOUS

Johantosanat ehotetuila taikka muila sanoila oon fasta mumentti.
Konfirmanti saattaa johtaa.

Pappi taikka johtaja saattaa sanoa:

Rukkoilkaamme.

P/J (Oi) Jumala,
kiitos elämästä, jonka meile annat.
Kiitos konfirmašuuniaiijasta,
yhtheenkuuluvuuesta,
keskusteluista elämästä ja uskosta.
Ole meitä lähelä, täytä meät sinun Hengelä,
ja auta meitä elhään uskossa sinhuun
tänäpäivänä ja kaikkina päivinä.
Ammen.

taikka

P/J Elämän Jumala,
sie autat meitä kasuamhaan uskossa ja luottamuksessa.
Met kiitämä sinua tästä päivästä ja konfirmašuuni-
aijasta.
Kiitos yhtheenkuuluvuudesta
keskusteluista elämästä ja uskosta.
Salli meän avoin mielin
ottaa vasthaan sen mitä sie halvat meile antaa.
Tule meän tykö sinun Pyhän Hengen kautta
ja auta meitä elhään uskossa sinhuun
Jeesuksen Kristuksen, Herramme kautta.
Ammen.

KYSYMYS KONFIRMANTILE

Kysymys konfirmantile, johantosanoihneen oon vapaaehtonen
mumentti.

P Jeesus sannoo: Mie olen teän kans kaikkina päivinä
aijan lophuun asti.
Konfirmašuuni muistuttaa meitä Jumalan luppauk-
sesta kastheessa.
Meät lähätethään jatkamhaan elämää,
kuttuttuina Jeesuksen Kristuksen opetuslapsiksi.
Halvattakos tet tulla konfirmeeratuksi ja ellää
Kristuksen mailmanlaajusessa kirkossa?

Konfirmantit vastaava yhessä: Joo.

taikka

P Konfirmašuuni muistuttaa meitä Jumalan luppauksesta kastheessa.

Met saama tunnustaa meän kristinuskon,
rukkoila Pyhän Hengen johatusta
ja tulla lähätetyiksi jatkamhaan elämää,
kuttuttuina Jeesuksen Kristuksen opetuslapsiksi.
Halvattakos tet tulla konfirmeeratuksi ja ellää
Kristuksen mailmanlaajusessa kirkossa?

Konfirmantit vastaava yhessä: Joo.

MUSIKKIA

SANA

(*) RAAMATUNLUKEMISTA

Lukeminen Matt 28:16-20 oon fasta mumentti. Sen jälkhiin saattaa olla vielä lissää raamatunlukemista, katto siv. 151–153.

Lukeminen Matt 28 saatethaan alottaa sanoila:

P/J Kuulkaamme Jeesuksen sanoja kastheesta ja uskosta:

Opetuslapset lähit Galilehaan,
sille vaarale mille Jeesus oli käskenynt heän mennä.
Ko net näit sen sielä net kumarsit
ja kunnioitit sitä, mutta jokku eppäilit.
Silloin Jeesus meni niitten tykö ja puhu niile:

”Mulle on annettu kaikki valta taihvaassa ja maan päällä. Menkää siksi ja tehkää kaikki kansat opetuslapsiksi: kastakaa ne Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimheen ja opettakaa niitä pithään kaikki mitä mie olen teile määrännyt. Ja mie olen teän kans joka päivä aijan lophuun saakka.”

MATT 28:16–20

Lukeminen saattaa päättyä:

P/J Näin kuuluu pyhä evankeeljumi.

S Kiitetty olet sie, Kristus.

Lissää raamatunlukemista saattaa olla, evankeeljumikirjan kirkkovuen lähtökohista taikka vaikka niitä raamatuntekstiiä, joita ehotethaan siv. 151–153.

SAARNA

Papin ja muiitten johtajien kans konfirmantit hahmottavva saarnan, vaikka osotelmalla ja/taikka musikilla. Pappi on vasthuussa saarnasta. Saarnan saattaa jakkaa ja hahmottaa monessa kirkonmenojen kohassa.

PUHE KONFIRMANTILE

Puhe konfirmantile tässä taikka esirukkouksen yhtheyssä (jos oon konfirmašuunimessu) taikka Herran rukkouksen jälkhiin (konfirmašuunikirkonmenoissa), taikka ennen Siunausta.

VIRSI

Kolehtan saatethaan ottaa virren aikana taikka sittemin kirkonmenojen aikana. Virren aikana konfirmantit saattava kokkointua.

KASTEMUISTUSTUS

Kastemuistutus ehotetuilla sanoilla taikka muilla sanoilla on vapaehtonen. Vettä saatetaan kaataa kastemalhjaan ja (kaste) kynttilä saatetaan sytyttää.

- P/J** Antakaa tämän kynttilän/näitten kynttilöitten muistuttaa kastheesta ja Jeesuksesta, joka sano:
Mie olen mailman valkeus.
Joka minua seuraa, se ei vaela pimeässä,
sillä oon elämän valo.

*USKONTUNNUSTUS

Uskontunnustus saatetaan alottaa sanoilla:

- P** Yhtykäämme/ yhistykäämme siihen uskhoon,
johonka meät oon kastettu
(merkki meän yhteenkuuluvuudesta Kristuksen
mailmanlaajusheen kirkhoon):
- S** Met uskoma Jumahlaan,
Ishään, kaikkivaltihaasheen
taihvaan ja maan luohjaan.

Met uskoma Jeesuksheen Kristuksheen,
hänen ainuhaan Poikhaan, meän Herhaan,
joka sikisi pyhästä Hengestä,
synty neitsy Mariasta,
kärsi Pontius Pilatuksen aikana,

ristiinnaulithiin, kuoli ja hauathiin,
astu alas tuonelhaan,
nousi kolmantenna päivänä kuohleista,
astu ylös taihvaasheen,
istuu Jumalan, Isän, kaikkivaltihaan oikealla puolela,
ja oon sieltä tuleva tuomitheen eläviä ja kuohleita.

Met uskoma pyhhään Henkheen,
pyhän yhtheisen seurakunnan,
pyhhäin yhtheyen
syntien antheeksiantamisen,
ruuhmiin ylösnousemisen
ja ijänkaikkisen elämän.

Uskontunnustus saatethaan päättää näin:

P/KONFIRMANTIT/S Tämä oon se usko, mihinkä meät
oon kastettu Kristuksen mailman-
laajusessa kirkossa. Siinä met
saama ellää ja kuola noustak-
semme ijänkaikkisheen elähmään.

VIRSI

Konfirmantit saattava kokkointua, jos net ei jo ole sitä tehneet,
ja net saattava polvistua.

RUKKOUS JA KÄTTEN PÄÄLEPANEMINEN

P Rukkoilkaamme.

P Jumala, kiitos ko sie kastheessa
kuttut meitä seuraahmaan sinua.
Lähätä sinun hyvä Henki
authaan konfirmantia.
Anna heile voimaa ja uskalusta ellää kristittyinä.
Joha heitä sinun teilä ja ole heitä lähelä.
Täytä net luottamuksela ja ilola.

S Ammen.

Kätten päälepaneminen ko pappi (ja johtaja ja muut) pannee/paneva käen konfirmantin pään päle.

P NN, olkhood Jumalan hyvä Henki sinun kans nyt ja aina. Ammen.

taikka

P NN, Jumalan hyvä Henki johtakhood sinua kaikila sinun teilä. Ammen.

LÄHÄTYSSANAT VASTAKONFIRMEERATUILE

P (Rakhaat ystävät/vastakonfirmeeratut.)
Teät oon kuttuttu seuraahmaan Jeesusta Kristusta,
olheen hänen yhtheistyöntekijöitä
ja tekheen Jumalan tahtoa näkyväksi mailmassa.
Tuntemattoman tulevaisuuen eessä
tet oletta Kristuksen rakhauen
ja seurakunnan esirukkouksien ympäröimiä.
Jumala ei koskhaan jätä.
Jumalan sanassa, ehtoolisessa ja rukkouksessa
ja seurakunnan yhtheyssä
tet saatta tukea elähmään.
Eläkää avoiminna Jumalan Hengele,
niin ette tet joka päivä otatta vasthaan ohjausta ja toivoa.
(Jumalan): Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimheen.

S Ammen.

taikka

P (Rakhaat ystävät/vastakonfirmeeratut.)
Teät oon kuttuttu seuraahmaan Jeesusta Kristusta.
Tet oletta hänen rakhauen kantamia
ja saatta noutaa voimaa Jumalan sanasta, ehtoolisesta
ja rukkouksesta.
Eläkää avoiminna Jumalan Hengele,
niin ette tet joka päivä otatta vasthaan ohjausta ja toivoa.
(Jumalan): Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimheen.

S Ammen.

PUHE KONFIRMEERATUILE/ VASTAKONFIRMEERATUILE

Puhe vastakonfirmeeratut tässä taikka Saarnan jälkhiin taikka esirukkouksen yhteydessä (jos oon konfirmašuunimessu) taikka sitte Herran rukkouksen jälkhiin (jos oon konfirmašuunikirkonmenot) taikka ennen Siunaus-kohtaa.

VIRSI/MUSIKKI

ESIRUKKOUS

Esirukkous hahmotethaan ehotetulla taikka muula esirukkouksella. Saattaa sisältää luetun taikka lauletn seurakunnan vastauksen. Esirukkous saattaa lähteä rakentheesta (katto siv. 57) ja sisältää Antheeksipyöntörukkouksen ja Luppauksanat taikka Luovutusrukouksen (katto siv. 39–45).

P/J Jumala, met rukkoilemma sen mailman puolesta,
jonka sie olet luonu.

Met rukkoilemma, ette joka ihminen saapi havata
olemassaolon kokonaisuueen ja tarkotuksen.

Met rukkoilemma vastakonfirmeerattujen puolesta.
(NN, NN, ... puolesta)

joita sie olet ollu vastassa kastheessa ja nyt seuraat
elämässä.

Ole heän kans ja joha heitä.

Salli rukkouksen ja huolenpion ympäröiä heitä.

Auta meitä kaikkia anthaan sinun rakhautta etheenpäin
tässä mailmassa ja niile ihmisille, joita met kohtaama,
koulussa, työssä ja vaphaan aijan vietossa.

Opetä meitä elhään ythteenkuuluvuussa ja
yththeishengessä
ja suojelheen elämää kaikkialla maapallola.

Vahvista meän uskoa sinun luphaukshiin
vaphaasta mailmasta
ja tulevaisuudesta sinun yththeyessä nyt ja alati.
Jeesuksen Kristuksen nimessä.

S Ammen.

HERRAN RUKKOUS

Konfirmašuunikirkonmenoissa (ilman ehtoolista) Herran rukkous
rukkoilthaan tässä. Kirkonmenot jatkuu sitte Lähätyksellä. Ko
ehtoolinen vietethään Herran rukkous rukkoilthaan Ateria-kohassa.

Pappi saattaa sanoa:

Rukkoilkaamme Herran rukkous.

S Isä meitän,
joka olet taihvaissa.
Pyhitetty olkhood sinun nimesti.
Tulkhood sinun valtakuntasti.
Tapahtukhood sinun tahtosti
niin taihvaassa ko maan päällä.
Anna meile tänä päivänä meän jokapäivänen leipä.
Ja anna meile syntimme antheeksi,
niinku metki annama antheeksi niile
jokka oon meitä vasthaan tehneet väärin.
Äläkä joha meitä koetuksheen,
mutta pelasta meät pahasta.

Sinun oon valtakunta.
Sinun oon voima ja kunnia
ijänkaikkisesti.
Ammen.

ATERIA

*Jos konfirmašuunimessua vietetään kirkonmenot jatkuu
Ateria-kohala, katto siv. 69.*

VIRSI (VALMISTUS/OFFERTORIUM)

YLISTYS/SURSUM CORDA JA PREFAŠUUNI

PYHÄ/SANCTUS

EHTOOLISRUKKOUS

HERRAN RUKKOUS/PATER NOSTER

LEIVÄN MURTAMINEN/FRACTIO

RAUHANTERVEHTYS/PAX

OI JUMALAN KARITTA/AGNUS DEI

KOMYNIUUNI/KIRKONPERÄ/COMMUNIO

JÄLKHEINEN RUKKOUS

LÄHÄTYS *Mumentit vapaassa järjestyksessä.*

VIRSI

PUHE VASTAKONFIRMEERATUILE

Puhe vastakonfirmeeratuile tässä taikka Saarnan jälkhiin taikka esirukouksen yhteydessä (jos oon konfirmašuunimessu) taikka sitte Herran rukkouksen jälkhiin (jos oon konfirmašuunikirkonmenot).

*SIUNAUS

Pappi saattaa alottaa sanoilla:

Ottakaa vasthaan Jumalan/Herran siunaus.

P Herra siunatkhoon teitä ja varjelkhoon teitä
Herra valaskhoon kasuvet teile ja olkhoon teile
armolinen.
Herra kääntäkhöön kasuvensa teän puohleen ja
antakhoon teile rauhan.
(Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Herra siunaa teitä ja varjeelee teitä
Herra valasee kasuvensa teile ja osottaa teile armoa.
Herra kääntää kasuvensa teän puohleen ja antaa teile
rauhansa.
(Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

LÄHÄTYSSANAT

Tässä taikka viimisinnä. Vapaehtonen mumentti ehotetuila taikka muila sanoila.

P/J Jumala lähättää meät jakahmaan leipää ja rauhaa (mailmassa).

(S) Lähemä näistä kirkonmenoista, Jumalan kunniaksi ja ihmisten palvelukseksi.

taikka

P/J Lähemä rauhassa.

(S) (Herramme) Jeesuksen Kristuksen nimessä.

taikka

P/J Lähemä rauhassa.

(S) ja palvelemma Jumalaa/Herra iloten.

taikka

P/J Jumala luopi mailmaa

(S) ja halvaa, ette met elämä.

P/J Jumala rakastaa mailmaa

(S) ja täyttää meät rakhauella.

P/J Jumala uuistaa mailmaa

(S) ja antaa meile tulevaisuutta ja toivoa.

VIRSI/MUSIKKI

Kulkue saattaa olla virren/musikin aikana.

Konfirmašuunimessun/ -kirkonmenojen raamatuntekstiä

Alla annethaan esimerkkiä lisä raamatunlukemisista joita saattaa olla konfirmašuunimessun/-kirkonmenojen aikana, katto kans siv. 140–141.

Nämä alla olevat raamatuntekstit oon erityisesti käänetty käytettviksi kirkkokäsikirjassa, vain evankeeljumitekstit oon julkistettu ajjemmin käännöksessä vuona 2017. Koko Raamattua ei ole vielä käänetty meänkielele, mutta raamatunkäänöstyö oon alkanu vuona 2018 Ruottin Raamattuseuran (Svenska Bibelsällskapet), Ruottin kirkon riikintason ja Luulajan hiippakunnan yhtheistyönä.

Samana päivänä kaks opetuslasta oli menossa yhtheen kylhään, joka oon penikulman päässä Jerusalemista ja jonka nimi oon Emmaus. Net porisit keskenhään kaikesta siittä mitä oli tapahtunnu. Ko net siinä marsit ja porisit ja juttelit Jeesus itte tuli ja lähti heän matkhaan. Mutta niitten silmät olit sokaistunheet niin, ette net sitä ei tuntenheet. Se kysy: ”Mitäs tet täälä marsitta ja porisetta teän kesken?” Net seisahtit ja olit ikävän näkösiä. (Net kaks opetuslasta kerroit sille kunka Jeesus oli tapettu, kunka vaimot aamula olit löytänheet hänen hauan tyhjänä, kunka vaimot olit kohahneet enkeliä, jokka olit sanohneet, ette Jeesus ellää ja kunka jokku opetuslapset olit menheet hauale ja havahneet sen olevan tyhjänä, mutta net ei olheet kohahneet Jeesusta itteä.) Silloin se sano: ”Ymmärättäkös tet niin vähän, olettakos tet niin hithaita uskhon sitä mitä prohveetat oon sanohneet? Eikös se ollu tarkotus, ette Messias häätyy kärsiä näin ja ette se sitte mennee kunnihaansa?” Ja alkaen

Mooseksesta ja kaikista prohvetoista se selitti mitä kaikissa kirjoituksissa hänestä on pantu ylös.

Net tulit likele kyllää, johonka net olit menossa, se näytti siltä, ette se jatkaa matkaa, mutta net päättelit sitä ja sanoit: ”Jää meän tykö. Alkaa olheen ilta, ja päivä oon lopussa.” Silloin se meni niitten kans sisäle ja jäi niitten tykö. Ko se sitte oli ruala niitten kans se otti leivän ja luki kiitosrukkouksen, taitto leivän ja anto niile. Silloin niitten silmät aukenit, niin ette net tunsit sen, mutta se katosi niitten silmistä. Ja net puhuit keskenhään: ”Eikös meän syän ollukki palavanna meissä ko se puhu meän kans matkala ja selitti kirjoituksia meile?”

Net nousit paikala ja menit takasi Jerusalemhiin ja löysit sielä net ykstoista ja kaikki muut sinne kokkointunheina, ja nämät sanoit: ”Herra oon toelisesti noussu ylös, se oon näyttäny ittensä Siimonille.” Silloin nämätki kerroit mitä matkala oli tapahtunnu ja kunka se oli tehny ittensä tunnetuksi taittamalla leipää.

LUK 24:13–17, 25–35. Kappale sulkumerkkien sisälä (*Net kaks opetuslasta... Jeesus itteä*) oon yhtheenveto värsyistä 18–24.

taikka

Vältä pahhaa ja tehe sitä mikä oon hyvää, pyri sophuun ja rauhan rakentamisheen.

PS 34:15

taikka

Jeesus sano: ”Minun käsky on tämä: ette tet rakastatta toisia, niinku mie olen teitä rakastannu. Ei kelhään ole suurempaa rakhautta ko sillä, joka antaa elämän ystävien eestä. Tet oletta minun ystäviä jos tet tehettä mitä mie määrään.”

JOH 15:12–14

taikka

Jos teät oon Kristuksheen kastettu,
tet oletta kans vaatitetut Kristuksheen.
Nyt ei kukhaan ennää ole juutalainen eikä kreikkalainen,
orja taikka vapa, mies taikka vaimo.
Tet oletta kaikin yhtä Kristuksessa Jeesuksessa.

GAL 3:27–28

taikka

Rakhaani, jos Jumala oon meitä niin rakastannu,
niin metki piämä rakastaa toisia.
Ei kukhaan ole ikinä nähny Jumalaa.
Mutta jos met rakastamma toisia niin Jumala oon aina meissä,
ja sen rakhaus oon saavuttannu täyelisyyen meissä.
Se oon meile henkensä antanu,
ja siksi met tiämä, ette met pysymä hänessä ja hään meissä.

1 JOH 4:11–13

Konfirmašuuni

Ylheisessä kirkonmenoissa

Konfirmašuunin saattaa sisästä Ylheisheen kirkonmenhoin, joka seuraa Ehtooliskirkonmenojen taikka Ehtooliskirkon järjestystä, kirkonmeno-osissa Kokkointuminen ja Sana:

1. Kokkointumissana sovelethaan tilantheesheen. Konfirmašuunin Johantorukkous ja vapaaehtonen kysymys konfirmantile sisäsethään Ehtoolisirkonmenojen/Ehtooliskirkon Johantosanat-kohthaan.
2. Raamatunteksti MATT 28:16–20 oon fasta mumentti Sanakohassa.
3. Konfirmantit hahmottavva Saarnan papin ja muitten johtajien avula. Uskontunnustuksen jälkhiin seuraa Rukkous ja kättenpäälepaneminen ja Lähättämissanat konfirmantile. Puhheen vastakonfirmeeratuile saattaa sisästä esirukkousheen taikka panna ennen Siunausta.
4. Antheeksipyyntörukkous, Antheeksiantosanat, Kiitosrukkous taikka Luovutusrukkous (Ehtooliskirkossa) saattava olla esirukkouksen yhtheyssä. Antheeksipyyntörukkous ja Luppaussanat saattava vaihtheeksi sisästyä esirukkousheen.

VIHKIMINEN

Neuvoja

Vihkimisen kautta kaks ihmistä yhistyy avioliittoon. Net loppaava jakkaa elämän ilot ja murheet elinikäessä uskollisuessa. Avioliitto ja pere oon yks perustaa luova yhteiselämisen muoto yhteiskunnassa.

Jokka solmiva avioliiton häätävä olla samanaikaisesti paikan päälä ja kumpiki omala vuorolansa itte vastata vihkimistoimittajan asettamhaan kysymyksheen, ette het suostuva avioliittoon. Vihkimistoimittaja julistaa heät sen jälkhiin puolisoiksi.

Avioliiton puolisoiksi julistaminen oon lakia koskeva asia, joka Ruottin lain mukhaan aina häätävä tapahtua ruottiksi. Ruottinkielen lisäksi saatethaan käyttää meänkieltä/muita kieliä. Tämän mumentin loppuosassa saattaa valita kielen vaphaasti (Era löften om ömsesidig kärlek och trohet... / Nämät teän antamat luppaukset rakhauesta ja uskollisuesta ...)

Tillkännagivandet i vigselgudstjänsten ska enligt svensk lagstiftning alltid läsas på svenska oavsett vilket språk vigselgudstjänsten hålls på. Utöver svenskan kan man använda även finska/andra språk. I den avslutande delen av momentet kan man välja språket fritt. (Era löften om ömsesidig kärlek och trohet ... / Nämät teän antamat luppaukset rakhauesta ja uskollisuesta ...)

Vihkimiskirkonmenoissa morsiuspari antaa molemminpuolisesti luppaukset Jumalan, toisten ja seurakunnan taikka paikanpäällä olevien toistajien eessä. Vihkimiskirkonmenot sisältää puolisoitten julkisen suostumuksen avioliittoon, heän yhtheiset toisile antamat luppaukset elinikäisestä rakhauesta ja uskolisuuesta ja papin julistuksen ette avioliitto on solmittu.

Vihkimiskirkonmenoja johtaa se, jolla on viralinen pätevyys suorittaa tehtävän Ruottin kirkossa ja jolla on vihkimisvirkamääräys.

Vihkimiskirkonmenhoin kuuluu vähhiinhään kaks virttä. Virsien paikka on vaphaata. Vaatimattomassa vihkimisessä missä on vain kaks vierastamiestä saatethaan virret jättää poijes.

Vihkipuhe kuuluu aina Vihkimiskirkonmenhoin. Vihkipuhheen paikka on vapa mutta sen sijotus ehotethaan Raamatunlukemisen taikka Julistuksen jälkhiin taikka sitte joko Siunausta ennen taikka jälkhiin. Kellonsoitto saattaa olla ko morsiuspari mennee ulos kirkosta taikka kappelista. Vihkimiskirkonmenot tapahtuu kirkossa taikka kappelissa, vaikka muutki paikat on maholisia.

Vihkimiskirkonmenoja saatethaan viettää ehtooliskirkonmenojen kans, katto siv. 174. Vihkimiskirkonmenot ja kastekirkonmenot saatethaan toimittaa samana kirkonmenoina, katto siv. 176.

Vihkiminen erityisissa olosuhtheissa, esimerkiksi ko yhtheinen asuminen ei ole maholista taikka ko yks puolisoista on kuolemansairas, saattaa pastoraalisesti motivoituja muunoksia tehdä Johantosanhoin.

Avioliitto saatetaan solmia sivilivihkimisen kautta taikka muun järjestyksen kautta. Semmosten vihkimisten jälkhiin puolisot saattava osalistua kirkon esirukkoukseen ja siunaukseen, katto siv. 177. Pariskunta, joka oon solminu parisuhtheen saattava osalistua kirkon esirukkoukseen ja siunaukseen, katto siv. 178.

Vihkimiskirkonmenot

KELLONSOITTO

Pariskunnan kulkue saattaa olla kellonsoittojen taikka alkumusikin aikana.

MUSIKKI

Kirkonmenot saatetaan alkaa urkumusikilla taikka muulla instrymnttaali- taikka vukalimusikilla.

KOKKOINTUMISSANAT

Trinitaarinen muoto on fasta mumentti jonku alla olevan vaihtoehon mukhaan. Kokkointumissanat on fasta mumentti ehotetuilla taikka vastaavanlaisila sanoila.

P Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Jumalan:

Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Jumalan, kolmihtheisen, nimessä.

S Ammen.

P Jumalan etheen olema kokkointunheet/Met olema kokkointunheet
NN:n ja NN:n vihkimisheen.
Met olema täällä rukkoilemassa Jumalan siunausta teile ja jakamassa teän iloa.

VIRSI

Vihkimiskirkonmenhoin kuuluu vähhiinhään kaks virttä. Virsien paikka on vapa.

YLLISTYS

Vapaehtonen mumentti ehotetuila taikka muilla sanoila.

P Ihanat oon sinun teot, rakhauen Jumala,
ihanasti olet meät luonu.
Sinun rakhauesta met elämä.
Sinua met halvama ylistää elämästä,
joka jatkuvasti uuistuu.

ALKUSANAT

Fasta mumentti joilaki tässä ehotetuila johantosanoila.

P Avioliiton tarkoitus on ottaa vastaan ja antaa eteenkäsini sitä rakkautta, joka on Jumalasta. Avioliiton solmiminen on sanoa ”joo” toinen toisele, rakkauelle lahjana ja tehtävänä, ja se on yhteistä osalistumista yhteiskunnan eistämiseen. Elämä *puolisoina/miehenä ja vaimona* on luottamuksen ja keskinäisen kunnioittamisen osottamista niin valosinna ko pimmeinä päivinä. Se on uskolisuuen ja huolenpion osottamista toisile, yhteisen vastuun ottamista *koista ja lapsista/teän koista* ja tulevaisuuen kohtaamista yhdessä, Jumalan armon voiman avula.

taikka

P Avioliiton siunaa Jumala, taihvaan ja maan luoja. Rakhaus on Jumalan lahja, jonka saattaa ottaa vastaan ja viä eteenkäsini. Teän tehtävä on rakastaa toisia ilossa ja murheessa, osottaa luottamusta ja keskinäistä kunnioittamista, ja yhdessä kantaa vastuuta *koista ja lapsista/teän koista* ja uskolisesti olla toisten rinnala. Tet saatta noutaa voimaa rukkouksesta ja kirkonmenoista, Sanasta ja sakramäntistä. Antakaa Jumalan armon ja rauhan varjela teitä nyt ja aina.

taikka

P Rakhaus oon Jumalan lahja.
Tet (NN ja NN)
oletta saahneet ottaa vasthaan
tämän lahjan keskinäisessä rakhaussa.
Ko tet solmitta avioliiton
tet hyväksyttä teän tahon kuulua yhteen elämässä,
valosinna ja pimmeinä päivinä.
Elämä *puolisoina/miehenä ja vaimona*
oon keskinäistä huolenpitoa,
yhtenäistä vastuuta koista ja perheestä ja lapsista,
ja yhdessä osalistua hyvän yhtheiskunnan rakentamisheen.
Tet saatta uskolisesti seisoa toisten rinnala
ja ottaa vasthaan Jumalan lahjan päivä päivältä.
Sallikaa Jumalan kantaa teitä hänen voimala ja armola,
nyt ja aina.

RAAMATUNLUKUA

Fasta mumentti missä joku taikka joku ehotetuista raamatun-sanoista luethaan.

Nämä alla olevat raamatuntekstit oon erityisesti käännetty käytettviksi kirkkokäsikirjassa, vain evankeeljumitekstit oon julkistettu aijemmin käänöksessä vuona 2017. Koko Raamattua ei ole vielä käännetty meänkielele, mutta raamatunkäänöstyö oon alkanu vuona 2018 Ruottin Raamattuseuran (Svenska Bibelsällskapet), Ruottin kirkon riikintason ja Luulajan hiippakunnan ytheistyönä.

Pappi saattaa sanoa:

Kuulema Raamatun sanoja rakhauen lahjasta ja vastuusta.

Jeesus sano: Luoja loi alusta net miehen- ja vaimonpuoleksi. Siksi mies häättyy jättää oman isän ja äitin ellääksheen vaimonsa kans, ja niin nämät kaks tuleva yheksi. Niin net ei ennää ole kaks ko yks. Mitä Jumala oon yhistänny sitä ihminen ei saa erottaa.
MATT 19:4–6

Jumala sano:

”Tehemä ihmisiä meän kuvaksi, meän kaltaseksi. Net hallittevva meren kalat, taihvaan linnut, karjan, kaikki villielläimet ja kaikki matelijat joita maan päälä oon.”
Jumala loi ihmisen omaksi kuvaksi,
Jumalan kaltaseksi hään sen loi.
Mieheksi ja vaimoksi hään net loi.
1 MOOS 1:26–28

Mihinkä sie menet, sinne mieki menen,
ja mihinkä sie jäät, sinne mieki jään.
Sinun kansa oon minun kansa
ja sinun Jumala oon minun Jumala.
Missä sie kuolet, sinne mieki halvan kuola,
ja sinne mie halvan hauattavaksi.
Herra tehkhöön mulle vaikka mitä –
vain kuolema meät erottaa.

RUT 1:16–17

Väkevä ko kuolema oon rakhaus,
himo tinkimätön ko hauta.
Sen nuolet oon leimahtavvaa tulta,
leimuavvaa liekkiä.
Valtavat veet ei saata sammuttaa rakhautta,
tulvaveet ei sitä vie mennessä.

KORKEA V 8:6–7

Teän rakhaus häätyy olla rehelistä.
Vihatkaa pahhaa, pitäkää hyvheestä kiini.
Osottakaa toisile luottamusta.
Voittakhoon toinen toisensa keskinäisessä kunnioittamisessa.

ROM 12:9–10

Rakhaus on kärsivällinen ja hyvä.
Rakhaus ei ole riianhalunen,
ei se killaa itteä, ei se isottele.
Ei se käyttäy'yt sopimattomasti, ei se ole itheensä menevä,
ei se syty vihhaan, ei se pahhaa halva.
Ei se vääryyestä ilotte
mutta tottuuesta.
Kaiken se kantaa, kaiken se uskoo,
kaiken se toivoo, kaiken se kestää.
Mutta nyt pysyvä usko, toivo ja rakhaus, nämät kolme,
ja suuhriin niistä oon rakhaus.

1 KOR 13: 4–7, 13

Kantakaa toinen toisen kuormaa niin tet täytättä Kristuksen
lain.

GAL 6:2

VIHKIPUHE

Vihkipuhe on fasta mumentti ja se saatetaan pittää tässä, taikka Ilmotuksen jälkhiin taikka sitte Siunausta ennen taikka sen jälkhiin.

VIRSI/MUSIKKI

*KYSYMYKSET

Pappi asettaa kysymykset vihkiparile kummallekki eriksheen. Vihkipari ilmottaa ittekuki oman "joo".

P Jumalan ja tämän seurakunnan (näitten toistajien) paikan päälä ollessa mie kysyn sulta, NN:
Halvatkos sie ottaa NN:n sinun *vaimoksi/mieheksi/puolisoksi* ja rakastaa häntä vaston- ja myötäkäymisissä?

Vastaus: Joo.

P Jumalan ja tämän seurakunnan (näitten toistajien) paikan päälä ollessa mie kysyn sulta, NN:
Halvatkos sie ottaa tämän NN:n sinun *vaimoksi/mieheksi/puolisoksi* ja rakastaa häntä vaston- ja myötäkäymisissä?

Vastaus: Joo.

*SORMUSRUKKOUS

Pappi saapi sormuksen/sormukset. Rukkouksen jälkhiin pappi antaa takasi sormuksen/sormukset.

P Elämän Jumala,
siunaa NN ja NN heän avioliitossa.
Salli *tämän sormuksen/näitten sormusten* olla
merkinä heile heän uskolisuuen ja keskinäisen
rakhauen luppauksista.
Jeesuksen Kristuksen (, Herramme) kautta.
Ammen.

*LUPPAUKSET JA SORMUSTEN VAIHETTAMINEN

Vihkipari sannoo luppaukset yksitellen. Net saatethaan laittaa vaphaasti yhdessä papin kans. Luppaukset häätyvä ilmasta vihkiparin halun ellää uskolisuuessa ja halun rakastaa toinen toista vaston- ja myötäkäymisissä siihen saakka, ette kuolema heät erottaa.

Pappi saattaa sanoa:

Antakaa nyt tämän seurakunnan (näitten toistajien) kuula teän luppaukset.

NN, mie halvan rakastaa sinua,
jakkaa ilon ja murheen sinun kans
ja olla sulle uskolinen siihen saakka, ette kuolema meät erottaa.
(Ja merkiksi meän rakhauesta
mie *halvan kantaa tätä sormusta/antaa sulle tämän sormuksen*).

taikka

Pappi saattaa lukea eelä seuraavat luppaukset.

Mie, NN,

otan sinut, NN,

nyt minun *vaimoksi/mieheksi/puolisoksi*,

ja halvan rakastaa sinua

ja jakkaa sinun kans ilon ja murheen

ja olla sulle uskolinen siihen saakka, ette kuolema meät

erottaa.

(Ja merkiksi meän rakhauesta

mie halvan kantaa tätä sormusta/antaa sulle tämän sormuksen).

Mie, NN,

otan sinut, NN,

nyt minun *vaimoksi/mieheksi/puolisoksi*,

ja halvan rakastaa sinua

ja jakkaa sinun kans ilon ja murheen

ja olla sulle uskolinen siihen saakka, ette kuolema meät

erottaa.

(Ja merkiksi meän rakhauesta

mie halvan kantaa tätä sormusta/antaa sulle tämän sormuksen).

Sormusten vaihtaminen tapahtuu.

*JULISTAMINEN

Avoliiton puolisoksi julistaminen on lakia koskeva asia, joka Ruottin lain mukhaan aina häätty tapahtua ruottiksi. Ruottinkielen lisäksi saatethaan käyttää meänkieltä/muita kieliä. Tämän mumentin loppuosassa saattaa valita kielen vaphaasti. (Era löften om ömsesidig kärlek och trohet ... / Nämät teän antamat luppaukset rakhauesta ja uskolisuuesta...)

Tillkännagivandet i vigselgudstjänsten ska enligt svensk lagstiftning alltid läsas på svenska oavsett vilket språk vigselgudstjänsten hålls på. (Era löften om ömsesidig kärlek och trohet... / Nämät teän antamat luppaukset rakhauesta ja uskolisuuesta ...)

P Ni har nu ingått äktenskap med varandra
och bekräftat detta inför Gud
och denna församling (dessa vittnen).
Ni är nu *makar/man och hustru*.

Era löften om ömsesidig kärlek och trohet
påminner om Guds omsorg och kärlekens gåva.
Må Guds välsignelse
omsluta er nu och alltid.
Amen.

P Tet oletta nyt solminheet avioliiton ja vahvistanheet sen Jumalan ja tämän seurakunnan (näitten toistajien) eessä.

Tet oletta nyt *puolisoja/mies ja vaimo*.

P Nämät teän antamat luppaukset rakhauesta ja uskolisuuesta muistuttavva Jumalan huolenpiosta ja rakhauen lahjasta.

Jumalan siunaus kantakhoon teitä nyt ja aina.

Ammen.

VIHKIPUHE

Vihkipuhe oon fasta mumentti ja se saatethaan pittää tässä, taikka Raamatunlukemisen jälkhiin taikka sitte joko ennen Siunausta taikka sen jälkhiin.

VIRSI/MUSIKKI

ESIRUKKOUS

Vihkipari saattaa polvistua. Joku ehotetuista rukkouksista taikka joku muu esirukkous saatetaan rukkoilla.

P/J Rakhauen Jumala,
met kiitämä sinua tästä päivästä,
sen ilosta ja sen toihveista.
Met rukkoilemma NN:n ja NN:n ja heän avioliiton
puolesta.
Kiitos rakhausta, jonka het oon löytänheet toisistansa
ja heän yhtheisestä elämästä.
Kiitos tuesta, jota het saava ja antava.
Auta heitä anthaan antheksi,
suo heän päivä päivältä
sinun käestä ottaa vasthaan iloa ja voimaa.
Jeesuksen nimessä.
Ammen.

taikka

P/J Jumala, joka olet rakhautta ja elämää,
kiitos uteliaisuudesta ja rakastumisesta,
rakhausta ja syventyvästä yhtheenkuuluvuudesta.
Met rukkoilemma NN:n ja NN:n ja heän avioliiton
puolesta.
Auta heitä jakhaan halun ja kaipauksen
ja elähmään keskinäisessä uskolisuudessa ja
kunnioittamisessa.
(Ole myötä heän huolenpiossa lapsisthaan.)
Lähätä heät huolenpitoa ja tukea tarttevien tykö.

Salli heän yhteenkuuluvuuen
antaa heile voimaa hyvän yhteiskunnan raken-
tamisheen.

Salli heän kaikessa ellää uskossa sinhuun.
Jeesuksen nimessä.

S Ammen.

taikka

Rukkous saatethaan laulaa, musikki siv. 270.

P/J Ikunen Pyhä, taihvaalinen Isä, Jumalamme,
taihvaan ja maan luojana olet Herramme.
Silloin ko sie kuvaksesti meät tehit, sinun kaltaseksi.
Armosta sie annoit meän hallita luotoa,
rakhaussa päätit näin.

Oi Jumala, laupeuessa katto *NN:n ja NN:n/näitten*
puohleen, jotka eessästi seisova tässä rukkoilevva
siunausta sinun.

Nyt auta heitä elhään rauhassa ja rakhaussa
ja uskolisuuessa, yhteenkuuluvuuessa ja toisten
kunnioituksessa.

Sulje heät arhmoosti ja voihmaasti,
(salli lasten olla heile avuksi ja elämän ilo),
ja anna heile tämän elämän jälkhiin autuus ikunen.
Kautta sinun Pojan, Jeesuksen Kristuksen, meän Herran.

S Ammen.

HERRAN RUKKOUS

Pappi saattaa sanoa:

Rukkoilemma Herran rukkouksen.

S Isä meidän,
joka olet taihvaissa.
Pyhitetty olkhood sinun nimesti.
Tulkhood sinun valtakuntasti.
Tapahtukhood sinun tahtosti
niin taihvaassa ko maan päälä.
Anna meile tänä päivänä meän jokapäivänen leipä.
Ja anna meile syntimme antheeksi,
niinku metki annama antheeksi niile
jokka oon meitä vasthaan tehneet väärin.
Äläkä joha meitä koetuksheen,
mutta pelasta meät pahasta.
Sinun oon valtakunta.
Sinun oon voima ja kunnia
ijänkaikkisesti.
Ammen.

VIRSI/MUSIKKI

VIHKIPUHE

Vihkipuhe oon fasta mumentti, joka saatethaan pittää tässä taikka Siunauksen jälkhiin taikka aijemmin kirkonmenoissa; Raamatunlukemisen jälkhiin taikka Julistuksen jälkhiin.

SIUNAUS

Pappi saattaa alottaa sanoen:

Ottakaa vasthaan Jumalan/Herran siunaus:

P Herra siunatkhoon teitä ja varjelkhoon teitä.
Herra valaskhoon kasuvensa teile ja olkhoon teile
armolinen.
Herra kääntäkhöön kasuvensa teän puohleen ja
antakhoon teile rauhan.
(Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Herra siunaa ja varjelee teitä.
Herra valasee kasuvensa teile ja osottaa teile armoa.
Herra kääntää kasuvensa teän puohleen ja antaa teile
rauhan.
(Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

VIRSI

MUSIKKI

Kulkue saattaa olla. Vihkipari saattaa jää'ä seishoon musikin aijaksi
ja mennä ulos kellonsoiton aikana.

Vihkiminen messun kans

1. Vihkimiskirkonmenojen järjestystä seurataan Julistamisheen saakka, Vihkipuhe (jos se seuraa Julistamista), ja Esirukkous johon mahdollisesti on liitetty Antheeksipyöntörukkous, Antheeksiantosanat taikka Luppauksen sanat, taikka Luovuttamisrukkous. Avioliiton puolisoksi julistaminen on lakia koskeva asia, joka Ruottin lain mukhaan aina häätöy tapahtua ruottiksi. Ruottinkielen lisäksi saatetaan käyttää meänkieltä/muuta kieltä. Tämän mumentin loppuosassa saattaa valita kielen vapaasti (Era löften om ömsesidig kärlek och trohet... / Nämät teän antamat luppaukset rakhaesta ja uskolisuuesta...)
2. Sitte seurataan Aterian järjestystä, katto Ehtoolisirkonmenot ja Ehtooliskirkko tässä ylhäälä siv. 69. Seuraavaa Prefašuunia saatetaan käyttää katto siv. 276.

Totisesti vain sie olet ylistyksen arvonon,
kaikkivaltias Isä, pyhä Jumala.
Sinua siunaama ja ylistämmä kautta Jeesuksen
Kristuksen, meän
Herran.

Prefašuuni jatkuu seuraavasti:

Hänet lähätit rakhausta toistukseksi, ette ilo olis täyelinen. Sinun rakhaus uuistaa kaiken mailman ja saapi meät elhään tahtosti mukasesti.

Prefašuuni lopetethaan seuraavasti:

Siksi met halvama yhessä sinun uskolisten ja koko taihvaalisen joukon kans ylistää nimeästi ja rukkoilen laulaa:

3. Aterian jälkhiin vihkipari mennee etheen (ko Rukkous aterian jälkhiin oon rukkoiltu). Sitte seuraa Vihkipuhe (ennen taikka jälkhiin Siunauksen jos puhetta ei ole sitä ennen pietty). Siunaus, Virsi ja jos haluthaan Päättävä musikki ja kulkue.

Vihkimis- ja kastekirkonmenot

Jos vihkimis – ja kastekirkonmenot vietetään niin saatetaan käyttää seuraavaa järjestystä. Kirkonmenhoihin kuuluu vähhiinhään kolme virttä. Virsien paikan voi valita vapaasti.

1. Kellonsoitto, Musikki, Kokkointumissanat, Virsi.
2. Ylistys ja Johantosanat (vihkiminen), Raamatunluku, Kysymykset, Sormusrukkous, Luppaukset, Julistus.
3. Virsi.
4. Kiitosrukkous, Raamatunluku (MARK 10), Vapauttamisrukkous, Raamatunluku (MATT 28), Virsi, Kasteruukous, Uskontunnustus, Kastetapahtuma, Tervetuloatovotus (kastekynttilän sytyttäminen).
5. Virsi, Esiruukous, Herran ruukous, Vihki- ja kastepuhe, Siunaus, Virsi, Musikki.

Siviliavioliiton taikka registreeratun parisuhteen taikka muun järjestyksen mukhaan solmitun avioliiton siunaaminen

Siviliavioliiton taikka muun järjestyksen mukhaan solmitun avioliiton Siunaus toimitetaan niinku vihkimiskirkonmenot paitti Johantosanat, jotka muutetaan niin ette ”kotet oletta solminheet avioliiton” taikka jotaki vastaavaa, ja Kysymykset ja Julistaminen jäävä poijes. Siunauskirkonmenoissa seurakunta rukkoilee Jumalan siunausta niile, jotka oon solminheet avioliiton.

- Kellonsoitto
- Kokkointumissanat
- *Virsi*
- *Ylistys*
- Johantosanat
- Raamatunluku
- Puhe (fasta mumentti, vapa paikka)
- *Virsi/Musikki*
- Sormusrukkous
- Luppaukset
- Sormusten vaihtaminen
- Lähätys sanat parile joka oon solminu avioliiton (katto alhaala)
- Puhe (fasta mumentti, vapa paikka)
- Esirukkous
- Herran rukkous

- Puhe (fasta mumentti, vapa paikka)
- Siunaus
- *Virsi*
- *Musikki*

Lupaukset-mumentissä aviopari lausuu loppaukset toisilensa. Pappi saattaa johanoksi sanoa (jos loppaukset oon sanottu vihkimistilasuuessa): ”Vahvistakaa tässä Jumalan ja tämän seurakunnan (näitten toistajien eessä) loppaukset, jotka oletta toisile antanheet”. Julistuksen siihaan pappi saattaa sanoa seuraavat Lähätyssanat vihkiparile:

- P** Nämät teän antamat loppaukset keskinäisestä uskollisuuesta ja rakhauesta, muistuttavva Jumalan huolenpiosta ja rakhauen lahjasta.
Jumalan siunaus kantakhoon teitä nyt ja aina.
- S** Ammen.

Rejistreeratun parisuhtheen siunaus seuraa sammaa järjestystä, paitti Johantosanat ja Sormusrukkous, missä sana ”avioliitto” muutethaan sanaksi ”parisuhe”.

HAUTAUS

Neuvoja

Hautauksessa on kysymys siitä yhteyestä, joka ulottuu kuolemantaphauksesta hautaamisheen, hyvästijäthöön ja muistotilasuutheen ja seurantaan. Hautausheen saattaa kuulua ulosveisu, ruuhmiin siirtäminen, hautauskirkonmenot ja hautaaminen.

Hautauskirkonmenoissa seurakunta ja suruväki jättävä hyvästit vainajalle ja luovuttavva hänet Jumalan arhmoon. Hautauskirkonmenhoin kuuluva luovuttaminen, esirukous ja hyvästijättö. Hautauskirkonmenoja johtaa se, jolla on viralinen pätevyys suorittaa tehtävän Ruottin kirkon pappina. Ulosvientirukkousta, ruumishuohneelevientiä ja hauthaanlaskemista ilman yhteyttä hautauskirkonmenhoin saattaa johtaa joku joka ei oli pappi.

Kokkointumusikkia saattaa olla ennen hautauskirkonmenojen alkua. Hautauskirkonmenoissa on vähhiintään kaks virttä. Virsien paikka on valinanvaranen.

Vainajan kastekynttilä saattaa olla sytytettyinä kirkonmenojen aikana. Hetken hiljasuuele, joka antaa aikaa ajattelun syventymisheen, saatethaan erityisesti antaa paikkaa, vaikka Hautauspuhheen, Luovuttamisen taikka Esirukkouksen jälkhiin. Hyvästijättö saattaa tapahtua ennen Esirukkousta ja Herran rukkousta. Jos hautauskirkonmenojen päätös tapahtuu kirkossa taikka kappelissa saattaa hyvästijättö olla Herran rukkouksen jälkhiin. Jos päätös

tapahtuu kirkonmaala saattaa hyvästijättö olla ennen lop-purukkousta. Ko arkku kannethaan ulos saatethaan soittaa kelloja.

Hautauskirkonmenoile, ko hauathaan kuohleena syntyny lapsi taikka lapsi joka oon kuolu varhaisessa vaiheessa, oon esitetty järjestys, katto siv. 197. Nämät kirkonmenot järjes-tethään erityiselä sielunhoiolisella huolenpiola, erityisesti huomioon ottaen kirkonmenojen mumentti.

Hautauskirkonmenojen paikka oon ensisijaisesti kirk-ko taikka kappeli. Se saatethaan toimittaa sen sijasta kans kirkonmaala taikka erityisistä syistä muussa paikassa. Jos kirkonmenot oon muussa paikassa ja ilman yhteyttä kir-konmaahan seurathaan vaihtoehto A – loppusta kirkonme-nojärjestystä. Jos kirkonmenot päätethään kirkossa taikka kappelissa ja arkku sen jälkhiin kannethaan oottavhaan piihliin, kokkointunheet saattava seurata arkkua piilile. Pappi saattaa päättää ehotetuila lähätyssanoila, katto siv. 193.

Jos hautauskirkonmenot kokohnaans tapahtuu kirkon-maala seurathaan vaihtoehto B – loppusta kirkonmeno-järjestystä. Jos joku oon poismenny ja jo kremerattu, ja hautauskirkonmenoissa käytethään uurnaa tehään luovut-tamisrukkous ristinmerkin kans. Mullanviskaaminen saattaa tapahtua ko urna laskethaan hauthaan.

Siv. 208–211 oon vaihtoehtorukkouksia hautauspuhheen yhtheyssä.

Siv 212–222 oon temattinen lista ehotetuista raamatunsa-noista.

Ohjeita Hauthaanlaskemisheen/Uurnanlaskemisheen, katto siv. 223.

Muita rukkouksia ja hartaushetkiä kuoleman yhteydessä ja arkun äärelä (niinku ulosvientirukkous ja ruuhmiinsiirtäminen /ruumishuohneelevienti), katto lissää kirjasta *En liten bönbok*, Pieni rukkouskirja (2005).

Hautauskirkonmenot

KELLONSOITTO

MUSIKKI

Kirkonmenot saatetaan aloittaa urkumusikilla ja/taikka muulla instrymänt titaikka vukalimusikilla.

KOKKOINTUMISSANAT

Trinitaarinen muoto oon fasta mumentti Jumalan ehotetuila taikka muila jonku ehotetuitten vaihtoehtojen jälkhiin. Kokkointumissanoila taikka alkurukkouksella.

P/J Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P/J Jumalan:

Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P/J Jumalan, kolmijyhtheisen nimessä.

S Ammen.

P Met olema kokkointunheet jättämhään hyvästit
NN:le ja luovuttamhaan hänet Jumalan halthuun.

VIRSI

Hautauskirkonmenhoin kuuluu vähhiinhään kaks virttä. Virsien paikka oon valinanvaranen.

HAUTAUSPUHE

Hautauspuhe saatethaan alkaa taikka päättää ehotetulla rukkouksella (katto siv. 208–211) taikka muula rukkouksella. Raamatunsanoja saatethaan lukea Hautauspuheen yhtheyssä.

P (Oi) Jumala, sie olet elämän kaltio.
Sinussa met elämä ja liikuma ja olema.
Varjele meitä elämässä ja kuolemassa
sinun rakhaussa.
Suo meän armosta päästä sinun valtakunthaan.
Poikasti Jeesuksen Kristuksen, Herramme, kautta.
Ammen.

*LUOVUTUS

P Laupias Jumala, met luovutamma NN:n sinun halthuun.

taikka

P Jumalan, armorikhaan, nimessä met luovutamma NN:n hauan lephoon.

Jatkuu joilaki seuraavilla luovuttamissanoilla:

Pappi pannee multaa kolme kertaa arkun pääle taikka tekkee ristinmerkin arkun yli.

P Maasta sie olet tullu.
Maaksi olet taasen tuleva.
(+) Jeesus Kristus oon ylösousemus ja elämä.
/Jeesus Kristus, meän Vapahtaja, herättää sinut viimisennä päivänä.

taikka

P Sie annoit hälle elämän.
Ota hänet vasthaan sinun rauhaan
(+) ja anna hälle Jeesuksen Kristuksen kautta ilonen ylösousemus.

Luovuttaminen loppuu seuraavasti:

P Herra, Jumala, taihvaalinen Isä,
Herra, Jumalan Poika, mailman Vapahtaja,
Herra, Jumala, Pyhä Henki,
armahta meitä.

(Kuoleman hetkelä,
viimisennä päivänä
auta meitä, laupias Herra Jumala.)

S Ammen.

taikka

P Jumala,
taihvaan ja maan Luoja,
mailman Pelastaja,
elämän Henki,
varjele meitä sinun valtakunnassa
nyt ja aina.

S Ammen.

RAAMATUNLUKU

Raamatunluku ehotusten mukhaan (siv. 212–222), taikka muilla raamatunsanoilla.

Nämä alla olevat raamatuntekstit on erityisesti käännetty käytettviksi kirkkokäsikirjassa, vain evankeeljumitekstit on julkistettu aiemmin käänöksessä vuona 2017. Koko Raamattua ei ole vielä käännetty meänkielele, mutta raamatunkäänöstyö on alkanu vuona 2018 Ruottin Raamattuseuran (Svenska Bibelsällskapet), Ruottin kirkon riikintason ja Luulajan hiippakunnan ytheistyönä.

Pappi/Johtaja saattaa sanoa:

P/J Kuuntelemma Raamatun sanoja turvalisesta olosta Jumalassa, niin elämässä ko kuolemassa.
Met luema ...

VIRSI

HYVÄSTIJÄTTÖ

Hyvästijättö tapahtuu tässä taikka Herran rukkouksen ja maholisen virren jälkhiin. Hyvästijätön aikana saattaa olla musikkia.

ESIRUKKOUS

Esirukkous ehotetulla taikka muulla rukkouksella. Maholisuus hiljasuuteen esirukkouksen yhteydessä.

P/J Rukkoilemma.

P/J Jumala, met kiitämä sinua elämästä jonka sie meile annat. Se oon täynä iloa ja murhetta, työtä ja lepoa.

Nyt met kiitämä sinua NN:stä/sta
kaikesta siittä mitä hään sai merkitä,
kaikesta siittä mitä hään sai olla ja antaa.

Auta meitä meän surussa
ja auta meitä elhään elävien takia sen aijan mikä
meilä oon jäljelä.

Met kiitämä sinua sinun Pojasta Jeesuksesta
Kristuksesta, joka aukasee portin kuolemattomhaan
elähmään.

Kanna meitä – tänä päivänä ja kaikkina päivinä –
ja ko se hetki koittaa, anna meän kuola rauhassa.
Ammen.

taikka

Rukkous saatethaan laulaa, katto siv. 273.

P/J Herra Jumala, joka olet meät luonu
ja syleilet elävät ja kuohleet.
Anna meile viishaat syämet
ette käsittää elämän lyhhyys
ja ottaa vasthaan joka päivä uutena lahjana.
Ja elävä usko anna meile, poikhaasti, Jeesuksheen
Kristuksheen, joka kuoli meän puolesta
ja nousi hauasta antamhaan toivoa
ja ellää aina ja nyt.
Opetä meitä näkehmään meän synti
ja elälmään pyhän tahtosti mukhaan.
Ko meän kuolon päivä tullee
anna meän ilman huolta kohata viiminen hetki.
Ko ikusuuen pääsiäisaamu sarastaa hauoitten päälä
anna meän armosta nousta ikusheen elälmään.

S Ammen.

taikka

P/J Jumala,
met kiitämä (sinua) NN:n elämästä
(ja kaikesta mitä hään oon meile merkiny).
Jumala, sulje meät kaikessa mikä totteutu ja ei
totteutunnu,
kaikessa mitä met aattelemma, tunnema ja muistama.
Ole myötä elämässä joka jatkuu
meän kuolemhaan saakka.
Varjele meitä sinun rauhassa nyt ja kaikkina aikoina.

S Ammen.

taikka

P/S (Oi) Jumala,
sulle olema luovuttanheet NN:n.
Sulle luovutamma ittemme.
Auta meitä ja kannaa meitä surussa ja kaipauksessa.
Varjele meitä nyt ja ikusesti.
Jeesuksen nimessä.

S Ammen.

HERRAN RUKKOUS

Rukkous saatetaan alkaa sanoilla:

P Rukkoilemma Herran rukkouksen.

S Isä meidän
joka olet taihvaissa.
Pyhitetty olkhood sinun nimesti.
Tulkhood sinun valtakuntasti.
Tapahtukhood sinun tahtosti
niin taihvaassa ko maan päälä.
Anna meile tänä päivänä meän jokapäivänen leipä.
Ja anna meile syntimme antheeksi,
niinku metki annama antheeksi niile
jokka oon meitä vasthaan tehneet väärin.
Äläkä joha meitä koetuksheen,
mutta pelasta meät pahasta.
Sinun oon valtakunta.
Sinun oon voima ja kunnia
ijänkaikkisesti.

S Ammen.

A. Päätös kirkossa taikka kappelissa:

VIRSI/MUSIKKI

HYVÄSTIJÄTTÖ

Hyvästijättö oon tässä taikka ennen esirukkousta. Hyvästijäthöön saattaa kuulua musikkia.

VIRSI

LOPPURUKKOUS

Pappi rukkoilee jonku seuraavista taikka muista loppurukkouksista.

Pappi rukkoilee loppurukkouksen arkun äärelä:

P Oi Jumala/Oi Herra anna *NN:le*
sinun rauhasti ja anna ikunen valosti (+) loistaa hälle.

S Ammen.

taikka

P Jeesus Kristus, sie joka olet ylösnousemus ja elämä,
anna *NN:le* sinun rauhasti ja anna ikunen valosti (+)
loistaa hälle.

S Ammen.

SIUNAUS

Pappi saattaa aluksi sanoa:

Ottakaa vasthaan Jumalan/Herran siunaus:

P Herra siunatkhoon teitä ja varjelkhoon teitä.
 Herra valaskhoon kasvensa teile
 ja olkhoon teile armolinen.
 Herra kääntäkhöön kasvensa teän puohleen
 ja antakhoon teile rauhan.
 (Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Herra siunaa teitä ja varjelee teitä
 Herra valasee kasvensa teile ja osottaa teile armon.
 Herra kääntää kasvensa teän puohleen ja antaa teile
 rauhansa.
 (Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

VIRSI

MUSIKKI

LÄHÄTYSSANAT

Lähätys sanat saattava olla ehotetuilla taikka muilla sanoilla.

P Lähemä rauhassa,
(Herramme) Jeesuksen Kristuksen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Jumalan rauha, joka oon yli kaiken ymmäryksen,
varjelee teän syämiä ja teän ajatuksia Kristuksessa
Jeesuksessa.

S Ammen.

taikka

P Isän huolenpito,
Pojan rakhaus
ja Pyhän Hengen lähheisyys
ympäröikhöön meitä päivän aikana,
ko yö tulee ja ko ylösousemuksen aamu koittaa.

S Ammen.

B. Päätös kirkonmaala

VIRSI

MUSIKKI

Arkku kannethaan hauale. Kellonsoitto saattaa olla.

HAUTHAANLASKEMINEN

HYVÄSTIJÄTTÖ

LOPPURUKKOUS

Pappi rukkoilee jonku ehotetuista taikka muun loppurukkouksen.

P Oi Jumala/Oi Herra
anna *NN:le* sinun rauhasti
ja anna ikunen valosti (+) loistaa hälle.

S Ammen.

taikka

P Jeesus Kristus, sie joka olet ylösousemus ja elämä,
anna *NN:le* sinun rauhasti
ja anna ikunen valosti (+) loistaa hälle.

S Ammen.

SIUNAUS

Siunaus saatetaan jalkaa tässä taikka ennen ko arkku kannethaan ulos kirkosta taikka kappelista.

Pappi saatta sanoa:

Ottakaa vastaan Jumalan/Herran siunaus:

P Herra siunatkhoon teitä ja varjelkhoon teitä.
 Herra valaskhoon kasuvensa teile
 ja olkhoon teile armolinen.
 Herra kääntäkhöön kasuvensa teän puohleen
 ja antakhoon teile rauhan.
 (Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Herra siunaa teitä ja varjelee teitä
 Herra valasee kasuvensa teile ja osottaa teile armon.
 Herra kääntää kasuvensa teän puohleen ja antaa teile
 rauhansa.
 (Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

VIRSI

LÄHÄTYSSANAT

Lähätys sanat saattava olla ehotetuilla taikka muilla sanoilla.

P Lähemä rauhassa,
(Herramme) Jeesuksen Kristuksen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Jumalan rauha, joka on yli kaiken ymmäryksen,
varjelee meän syämiä ja ajatuksia Kristuksessa
Jeesuksessa.

S Ammen.

taikka

P Isän huolenpito,
Pojan rakkaus
ja Pyhän Hengen läheisyys
ympäröikhöön meitä päivän aikana,
ko yö tulee ja ko ylösousemuksen aamu koittaa.
Ammen.

Kuohleena taikka varhaisijässä syntynheen lapsen hautaus- kirkonmenot

MUSIKKI

Kirkonmenot saatetaan alottaa urkumusiikilla ja/taikka muula instrymentaalimusiikilla taikka vukalimusiikilla.

KOKKOINTUMISSANAT

Trinitaarinen muoto on fasta mumentti hautauskirkonmenoissa jonku alla olevan vaihtoehton mukhaan. Kokkointumissanat on fasta mumentti ehotetuila taikka muila kokkointumissanonoila taikka alkurukkouksella.

P Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Jumalan:

Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Jumalan, kolmiyhtheisen nimessä.

S Ammen.

P Met olema kokkointunheet jättämhään hyvästit
NN:le ja luovuttamhaan hänet Jumalan halthuun.

VIRSI

HAUTAUSPUHE

Hautauspuhe saatetaan alkaa taikka päättää ehotetulla rukkouksella (katto siv. 208–211) taikka muulla rukkouksella. Raamatunsanoja saatetaan lukea Hautauspuheen yhteydessä.

P (Oi) Jumala, sinun etheen met olema tulheet surussa ja häässä.

Sie näet meän kyynelheet,
meän mahottomuuen ja meän vihastumisen.

(Sie näet kans meän kiitolisuuen
siittä ette NN oon eläny ja ollu.)

Jumala, tule meän tykö, sinun rakhauen kans
ja anna meile voimaa jatkaa elämäämme.

Jeesuksen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Jumala, met kaipaama NN niin paljon.

Nyt oon tyhjää ja surulista.

Miksis NN/hään ei saanu ellää?

Sinun rakhaus oon kaikkea voimakhaampi,
kuolemaaki voimakhaampi.

Siksi met rukkoilemma sinua: ota NN sinun halthuun.

Jeesuksen nimessä.

S Ammen.

*LUOVUTUS

P Laupias Jumala, met luovutamma NN:n sinun halthuun.

Jatkuu joilaki seuraavilla luovuttamissanoilla:

Pappi pannee multaa kolme kertaa arkun päälle taikka tekkee ristinmerkin arkun yli.

P Maasta sie olet tullu.
Maaksi olet taasen tuleva.
(+) Jeesus Kristus oon ylösousemus ja elämä
/Jeesus Kristus, meän Vapahtaja, herättää sinut viimisennä päivänä.

taikka

P Sie annoit hälle elämän.
Ota hänet vasthaan sinun rauhaan
(+) ja anna hälle Jeesuksen Kristuksen kautta ilonen ylösousemus.

Luovuttaminen loppuu seuraavasti:

P Herra, Jumala, taihvaalinen Isä,
Herra, Jumalan Poika, mailman Vapahtaja,
Herra, Jumala, Pyhä Henki,
armahta meitä.
(Kuoleman hetkelä,
viimisennä päivänä
auta meitä, laupias Herra Jumala.)

S Ammen.

taikka

P Jumala,
taihvaan ja maan Luoja,
mailman Pelastaja,
elämän Henki,
varjele meitä sinun valtakunnassa
nyt ja aina.

S Ammen.

RAAMATUNLUKU

Raamatunluku ehotusten mukhaan (siv. 212–222), taikka muilla raamatunsanoilla.

Pappi/Johtaja saattaa sanoa:

P/J Kuuntelemma Raamatun sanoja turvasta Jumalassa,
niin elämässä ko kuolemassa. Met luema ...

VIRSI

HYVÄSTIJÄTTÖ

Hyvästijättö tapahtuu tässä taikka Herran rukkouksen ja maholisen virren jälkhiin. Hyvästijätön aikana saattaa olla musikkia.

ESIRUKKOUS

Esirukkous ehotetulla taikka muulla rukkouksella. Maholisuus hiljasuutheen esirukkouksen yhtheyssä.

P/J (Oi) Jumala,
 sulle olema luovuttanheet NN:n.
 Sulle luovutamma ittemme.
 Auta meitä ja kanna meitä surussa ja kaipauksessa.
 Varjele meitä nyt ja ikusesti.
 Jeesuksen nimessä.

S Ammen.

HERRAN RUKKOUS

Rukkous saatethaan alkaa sanoilla:

P Rukkoilemma Herran rukkouksen.

S Isä meidän,
 joka olet taihvaissa.
 Pyhitetty olkhood sinun nimesti.
 Tulkhood sinun valtakuntasti.
 Tapahtukhood sinun tahtosti
 niin taihvaassa ko maan päälä.
 Anna meile tänä päivänä meän jokapäivänen leipä.
 Ja anna meile syntimme antheeksi,
 niinku metki annama antheeksi niile
 jotka oon meitä vasthaan tehneet väärin.
 Äläkä joha meitä koetuksehen,
 mutta pelasta meät pahasta.
 Sinun oon valtakunta.
 Sinun oon voima ja kunnia
 ijänkaikkisesti.

S Ammen.

A. Päätös kirkossa taikka kappelissa

VIRSI/MUSIKKI

HYVÄSTIJÄTTÖ

Hyvästijättö saattaa olla tässä taikka aikasemmin, ennen Esirukousta. Hyvästijätössä saattaa olla musikkia.

VIRSI

LOPPURUKKOUS

Pappi rukkoilee jonku seuraavista taikka muista loppurukkouksista.

Pappi rukkoilee loppurukkouksen arkun äärelä:

P Oi Jumala/Oi Herra
anna NN:le sinun rauhasti
ja anna ikunen valosti (+) loistaa hänelle.

S Ammen.

taikka

P Jeesus Kristus, sie joka olet ylösnousemus ja elämä,
anna NN:le sinun rauhasti
ja anna ikunen valosti (+) loistaa hänelle.

S Ammen.

SIUNAUS

Pappi saatta sanoa:

Ottakaa vasthaan Jumalan/Herran siunaus/siunaus:

P Herra siunatkhoon teitä ja varjelkhoon teitä.
 Herra valaskhoon kasuvensa teile
 ja olkhoon teile armolinen.
 Herra kääntäkhöön kasuvensa teän puohleen
 ja antakhoon teile rauhan.
 (Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Herra siunaa teitä ja varjeelee teitä
 Herra valasee kasuvensa teile ja osottaa teile armon.
 Herra kääntää kasuvensa teän puohleen ja antaa teile
 rauhansa.
 (Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

VIRSI

MUSIKKI

LÄHÄTYSSANAT

Lähätys sanat saattava olla ehotetuilla taikka muilla sanoilla.

P Lähemä rauhassa,
(Herramme) Jeesuksen Kristuksen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Jumalan rauha, joka on yli kaiken ymmäryksen,
varjelee teän syämiä ja teän ajatuksia Kristuksessa
Jeesuksessa.

S Ammen.

taikka

P Isän huolenpito,
Pojan rakkaus
ja Pyhän Hengen lempeys
ympäröikhöön meitä päivän aikana,
ko yö tullee
ja ko ylösnousemuksen aamu koittaa.

S Ammen.

B. Päätös kirkonmaala

VIRSI

MUSIKKI

Arkku kannethaan hauale. Kellonsoittoa saattaa olla.

HAUTHAANLASKEMINEN

HYVÄSTIJÄTTÖ

LOPPURUKKOUS

Pappi rukkoilee jonku ehotetuista taikka muun loppurukkouksen.

P Oi Jumala/Oi Herra
anna NN:le sinun rauhasti
ja anna ikunen valosti (+) loistaa hälle.

S Ammen.

taikka

P Jeesus Kristus, sie joka olet ylösnousemus ja elämä,
anna NN:le sinun rauhasti
ja anna ikunen valosti (+) loistaa hälle.

S Ammen.

SIUNAUS

Siunaus saatetaan jalkaa tässä taikka ennen ko arkku kannetaan ulos kirkosta taikka kappelista.

Pappi saattaa alottaa sanoilla:

Ottakaa vastaan Jumalan/Herran siunaus:

P Herra siunatkhoon teitä ja varjelkhoon teitä.
 Herra valaskhoon kasuvensa teile
 ja olkhoon teile armolinen.
 Herra kääntäkhöön kasuvensa teän puohleen
 ja antakhoon teile rauhan.
 (Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Herra siunaa teitä ja varjelee teitä
 Herra valasee kasuvensa teile ja osottaa teile armon.
 Herra kääntää kasuvensa teän puohleen ja antaa teile
 rauhansa.
 (Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

VIRSI

LÄHÄTYSSANAT

Lähätyssanat saattava olla ehotetuilla taikka muilla sanoilla.

P Lähemä rauhassa,
(Herramme) Jeesuksen Kristuksen nimessä.

S Ammen.

taikka

P Jumalan rauha, joka oon yli kaiken ymmäryksen,
varjelee teän syämiä ja teän ajatuksia Kristuksessa
Jeesuksessa.

S Ammen.

taikka

P Isän huolenpito,
Pojan rakhaus
ja Pyhän Hengen lempeys
ympäröikhöön meitä päivän aikana,
ko yö tullee
ja ko ylösousemuksen aamu koittaa.

S Ammen.

Hautauskirkonmenojen rukkouksia

Pappi saattaa alottaa taikka päättää Hautauspuhheen rukkouksella, katto siv. 183, 198 taikka jollaki rukkouksella 1-9 tässä alhaala taikka muula rukkouksella.

Rukkous 1

(Oi) Jumala,
oon vaikea käsittää
ette elämä yhtäkkiä loppuu
(ja ette kaikki kesken liikettä vaimentuu).
NN oon meiltä poijessa
ja met surehtimma häntä.
Tule meitä rakhauessa vasthaan.

S Ammen.

Rukkous 2

Herra, meän Jumala,
sie olet meän turva sukupolvesta sukupolhveen.
Vuet ja päivät vaihtelevva,
mutta sie olet aina sama.
Sinun armo kantaa elämässä ja kuolemassa.
Muistama ja kiitämä siitä mitä sie annoit NN:n kautta.
Ota hänet vasthaan sinun valtakunnassa.
Sinun Poikasti Jeesuksen Kristuksen, Herramme kautta.

S Ammen.

Rukkous 3

Laupias Jumala,
sie yksin saatat antaa lohtua ja rohkeutta.
Varjele meitä uskossa sinun Poikhaan Jeesuksheen
Kristuksheen.
Vahvista meitä toivossa
ette NN nousee kuohleista.
Jeesuksen Kristuksen, Herramme kautta.

S Ammen.

Rukkous 4

Jumala, met kiitämä sinua elämästä jonka meile annat.
Se oon ihanaa ja salaperästä
(, kaunista ja hankalaa).
Kiitos ko täytät meän elämän
ikusueen valola, aijan ja paikan toisela puolen.
Kiitos sinun Pojasta, Jeesuksesta Kristuksesta.
Auta meitä näkheen
ette hään oon se joka portin aukasee
kuolemattomhaan elähmään.

S Ammen.

Rukkous 5

(Herra) Jeesus Kristus,
 sie näet meän murheen ja yksinäisyyen,
 meän kysymykset ja meän rauhattomuuen.
 Meän epätoivossa met käänymä sinun puohleen.
 Sie joka olet ristilä kärsiny,
 tule meitä vasthaan rakhaussa.
 Vie meät kuolemasta ijänkaikkisheen elähmään.

S Ammen.

Rukkous 6

Laupias Jumala,
 joka tulet vasthaan eläviä ja kuohleita,
 joka kannat kaiken mikä oon ollu, oon ja tullee olheen,
 ympäröitte meät sinun rakhaulla.
 Poikasti Jeesuksen Kristuksen, Herramme, kautta.

S Ammen.

Rukkous 7

Jumala,
 sitä ei saata käsittää,
 kunka kaunista ja ilontäytheistä elämä saattaa olla
 ja sitte yhtäkkiä muuttua ja ottaa kipeästi.
 Ota vasthaan NN sinun sylhiin,
 kannä häntä
 likelä syäntästä sinun rajattomassa rakhaussa.
 Kanna meitäki
 yhtä likelä sinua ja
 anna meile voimaa jatkaa ellää.

S Ammen.

Rukkous 8

(Oi) Jumala, sinun etheen met olema tulheet
surussa ja häässä.

Sie näet meän kyynelheet,
meän mahottomuuen ja meän vihastumisen.

Sie näet kans meän kiitolisuuen
siittä ette NN oon eläny ja ollu.

Jumala, tule meän tykö, sinun rakhauen ja lämmön kans
ja anna meile voimaa jatkaa elämäämme.

Jeesuksen nimessä.

S Ammen.

Rukkous 9

Jumala, met kaipaama NN niin paljon.

Nyt oon tyhjää ja surulista.

Miksis NN ei saanu ellää?

Sinun rakhaus oon kaikkea voimakhaampi,
kuolemaaki voimakhaampi.

Siksi met rukkoilemma sinua: ota NN sinun halthuun.

Jeesuksen nimessä.

S Ammen.

Hautauskirkonmenojen raamatuntekstiä

Tässä alhaala ehotetaan raamatuntekstiä joita saattaa olla hautauskirkonmenoissa.

Nämä alla olevat raamatuntekstit on erityisesti käännetty käytettviksi kirkkokäsikirjassa, vain evankeeljumitekstit on julkistettu aijem min käänöksessä vuona 2017. Koko Raamattua ei ole vielä käännetty meänkielele, mutta raamatunkäänöstyö on alkanu vuona 2018 Ruottin Raamattuseuran (Svenska Bibelsällskapet), Ruottin kirkon riikintason ja Luulajan hiippakunnan yhtheistyönä.

Katoavaisuus ja vastuu

Herra, sie olet ollu meän turvapaikka polvesta polhveen.

Ennen ko vaarat synnyit, ennen ko maa ja mailma sait alun.

Sie olet Jumala ikusuuesta ikusuutheen.

PS 90:1–2

Seittemänkymmentä vuotta oon elämämme aika, kaheksankymmentä, jos voimia piisaa.

Pakenevat vuet oon vaivaa ja raatamista, net oon kohta siutti, ja met lähemä täältä pojjes.

PS 90:10

Opeta meile kunka vähäset meän päivät oon, niin meän syän saavuttaa viishauen.

PS 90:12

Ihmisen päivät oon ko ruuhu:
 se oon kukila ko kukkanen kentälä,
 tuuli porhaltaa sen yli, ja silloin se oon poijessa,
 eikä sen paikkaa ennää saata tunnistaa.
 mutta Herran armo pyssyy ikusuuesta ikusuutheen.

PS 103:15–17

Syvvyestä mie huuan sinua, Herra.
 Herra, kuule minun ääni,
 ota vaarin ko mie sulta rukkoilen!
 Jos sie, Herra, soimaat syntiä,
 kukas, Herra, silloin kestää?
 Mutta sinun tykönä oon antheeksiantamus,
 ja siksi sinua piethäänki kunniassa.
 Mie ootan Herraa,
 mie kaipaam,
 mie toivon kuulevani hänen sanna.
 Mie kaipaam Herraa
 enämpi ko aamuvahit aamua,
 ko aamuvahit aamua.

PS 130:1–6

Oon kirjojettu: Niin varmasti ko mie elän, sannoo Herra,
 minun eessä kaikki polvet taipuva, ja kaikki kielet ylistäv-
 vä Jumalaa. Niin jokenen meistä häättyy tehä tiliä Jumalan
 eessä.

ROOM 14:11–12

Niin oon kuohleitten ylösousemuski. Se mikä katoavaisuudessa kylvethään nousee turmeltumattomana. Se mikä kylvethään kelvottomana nousee kunniaassa. Se mikä heikouessa kylvethään nousee täyessä voimassa.

1 KOR 15:42–43

Tet, jokka sanotta: ”Tänä päivänä taikka huomena met lähemä siihen ja siihen kaupunkiin ja jäämä sinne vueksi tekheen hyviä kauppoja”, tet että tiä minkälainen teän elämä oon huomena. Tet oletta uppuraa jokka näkkyö vain silmänräphäyksen.

JAAK 4:13–14

Lapsukaiset, emmä rakasta tyhjin sanoin, mutta teoissa ja tottuessa. Silloin met käsitämmä, ette met olema tottuuen lapsia, ja jos meän syän meitä tuomittee niin met saatama hänen eessä vakkuuttaa, ette Jumala oon meän syäntä suurempi ja ymmärtää kaiken. Rakhaat, jos meän syän ei meitä tuomitte met saatama seisoa turvalisesti Jumalan eessä.

1 JOH 3:18–21

Turva Jumalassa

Herra oon minun paimen,

ei multa mithään puutu.

Hään viepi minut vihreile laitumille,

hään antaa minun levätä suvanoila.

Hään antaa mulle uutta voimaa

ja johtaa minut oikeile teile,

hänen nimensä kunniaksi.
Pimmein laaksokhaan ei minua pölätä,
ko sie olet minun kans,
sinun vittakeppi ja sauva oon minun turva.
Sie tuukkaat mulle pöyän
minun viholisten etheen,
sie voitelet minun pään öljylä
ja täytät maljani täpötäytheen.
Sinun hyvvyys ja rakhaus seuraava minua
elämäni kaikkina päivinä,
ja mie saan asua Herran huohneessa
kaikkina aikoina niin kauon ko elän.
PS 23

Mutta mie turvau'un sinhuun, Herra,
ja mie sanon: Sie olet minun Jumalani.
PS 31:15

Jumala oon meän turvapaikka ja voima,
luotettava apu hään hetkelä.
Siksi met emmä pölkää vaikka maa järkkyy
ja vuoret syöksyvä meren syvvyyttheen.
Veet tohisevva ja kiehuva
ja vaarat tärisevvä vetten hurjissa myrskyissä.
PS 46:2–4

Ja nyt mie olen jatkuvasti sinun tykönä,
sie piätät minua käestä.
Sie johat minua tahtosti jälkhiin,
sie otat minut ihanuutheen.
Ko sie olet mulla taihvaissa,
mie en tyy’y mihinkhään muuhun maan päälä.
Minun olenon rohkeus pettäkhöön,
mutta mulla oon Jumala, hään oon ikusesti minun kallio.
PS 73:23–26

Mie kohotan katheeni vaaroile.
Mistäs apu mulle tullee?
Apu mulle tullee Herralta,
taihvaan ja maan luojalta.
Hään ei salli jalkasti horjahtaa,
sinun suojelija ei torakahta.
hään ei torakahta eikä nuku,
Israelin suojelija.
Herra, sinun suojelija,
Herra oon sinun varjo,
sinun oikealla puolela.
Päivälä aurinko ei sinua vahinkoitte,
eikä kuu yölä.
Herra varjeelee sinua kaikesta pahasta,
kaikesta mikä uhkaa sinun elämää.
Herra varjeelee sinun tulemisen ja lähtemisen,
nyt ja aina.
PS 121

Jos mie ottasin aamunruskon siivet,
 oleskelisin vaikka meren äärissä,
 niin sinun käsi ohjais minua sieläki,
 ja sinun oikea käsi tarttus minhuun.
 Jos mie sanosin: pimmeys peittää minut,
 valo muuttuu pimmeiseksi minun ympärillä,
 niin pimmeys ei ole sulle pimeää,
 yö oon valosaa ko päivä,
 pimmeyski valoa.

PS 139: 9–12

Mie kyllä tiän mikkä minun aatokset teistä oon, sannoo
 Herra: menestystä, ei onnettomuutta. Mie annan teile
 tulevaisuuen ja toivon. Ko tet käänyttä minun puohleen ja
 rukkoiletta minua mie kuuntelen teitä. Ko tet minua haetta
 niin tet minut löyättä. Joo, jos tet kaikesta syäimestä minua
 haetta mie annan itteni teile löyettäväksi, sannoo Herra.

JER 29:11–14

Vanhurskasten sielut oon Jumalan käessä,
 mikhään kipu ei niitä sauta.

VIISH 3:1

Jeesus sano: ”Tulkaa minun tykö, tet kaikki kuormien alla
 painetut; mie lahjotan teile levon. Ottakaa pääle minun
 kantopuut ja oppikaa multa, jolla oon lempeä ja nöyrä
 syän, ja niin tet löyättä rauhan teän sielule. Minun kantopu-
 ut oon hellät ja minun kuorma oon keveä.”

MATT 11:28–30

Jeesus sano: ”Eikös viittä varpusta myyä kahela kuparilantila? Ja yhtäkään niistä Jumala ei ole unheuttannu. Ja teän päässä oon hiuksetki räknätyt. Älkää pölätkö. Tet oletta paljon arvokkaampia ko ikinä varpuset.”

LUUK 12:6–7

Niin Jumala rakasti mailmaa, ette se anto sille oman pojan, ette net jokka uskova hänheen ei jou´u hukhaan mutta saava ijänkaikkisen elämän. Nähkääs, ei Jumala lähättänny poikaansa mailhmaan, ette se mailman tuomittis, mutta ette mailma sen kautta pelastus.

JOH 3:16–17

Jeesus sano: ”Mie olen ylösousemus ja elämä. Joka minhuun uskoo, se ellää vaikka se kuolee, ja se joka ellää ja uskoo minhuun, se ei koskhaan kuole.”

JOH 11:25–26

Mie olen varma, ettei kuolema eikä elämä, ei enkelit eikä henkivallat, ei mikhään mikä oon ja tullee olheen, ei vallat korkeuksissa eikä vallat syvvyessä, ei mikhään muukhaan luotuista saata erottaa meitä Jumalan rakhausta Kristuksessa Jeesuksessa, meän Herrassa.

ROOM 8:38–39

Ei kukhaan meistä elä ittensä vuoksi, eikä kukhaan kuole ittensä vuoksi. Jos met elämä, met elämä Herrale, ja jos met kuolema, met kuolema Herrale. Joko met elämä taikka kuolema niin met olema Herran omat.

ROOM 14:7–8

Luppaus ja toivo

Jumala tuhoaa kuoleman ikusesti.

Herra Jumala pyhkii kyynelheet kaikkien poskilta ja tekkee lopun hänen kansan alentumiselle kaikkialla mailmassa.

Herra oon puhunu.

Sinä päivänä sanothaan:

Nähkääs, tämä oon meän Jumala,

se pelastaja jota met toivoima.

Tämä oon Herra johonka panima toivon,

riemuitkaamme ilosta,

hään tuli meile pelastukseksi.

JES 25:8–9

Jeesus sano: ”Jumala ei ole kuohleitten Jumala ko elävitten, nähkääs, sille kaikin oon eläviä.”

LUUK 20:38

Jeeus sano: ”Minun lamphaat kuuleva minun äänen, ja mie tunnen net ja net seuraava minua. Mie annan niile ijänkaikkisen elämän, eikä net ikinä jou’u hukhaan, eikä kukhaan kisko niitä minun käsistä.”

JOH 10:27–28

Jeesus sano: ”Älkää olko levottomia. Uskokaa Jumahlaan ja uskokaa minhuun. Minun isän talossa oon monta huonetta. Sanosinkos mie muuten, ette mie lähen poijes valmistaan teile paikkaa? Ja jos mie nyt lähen poijes teile paikkaa valmistaan, niin mie tulen takasi nouthaan teät minun tykö, niin ette tet oletta sielä missä mie olen.”

JOH 14:1–3

Vielä met näemä salaperäsen peilikuvan; sitte met kattoma kasuvista kasuhviin. Vielä minun tieto oon rajalinen; sitte se oon täyelinen niinku Jumalan tieto minusta. Mutta nyt net kestävä: usko, toivo ja rakhaus, nämät kolme, ja suuhriin niistä oon rakhaus.

1 KOR 13:12–13

Tämän katoavan häätty vaatita katoamattomuutheen ja tämän kuolevaisen kuolemattomuutheen. Mutta ko katoava vaatithaan katoamattomuutheen ja kuolevaisuus kuolemattomuutheen niin silloin kirjoitusten sana toteutuu: Kuolema oon nielty ja voitto saavutettu. Kuolema, missäs oon voittosti? Kuolema, missäs oon terästi? Kuoleman terä oon synti ja synti saapi voimansa laista. Jumalalle kiitos ko hään antaa meile voiton Jeesuksen Kristuksen Herramme kautta.

1 KOR 15:53–57

Met tiämä, ette ko se maja joka oon meän maallinen asunto, purethaan niin Jumalalla oon meile rakenus taihvaissa, ikunen asunto jota ei ole tehty ihmiskäsin. Ko met olema täälä met huuama ikävästä ette saisima vaatita ittemme taihvaalisheen asunthoon. Ko met sen olema saahneet pääle met emmä jää alastomiksi. Met, jotka vielä asuma tässä majassa huuama alaspainettuina; methään emmä halva tulla riisutuiksi, met halvama tulla vaatitetuiksi, niin ette se mikä oon kuolevaista tulis nieletyksi elämältä.

2 KOR 5:1–4

Meän kotimaa oon taihvaassa, ja sieltä met kans innokhasti ootama meän pelastajaa Herraa Jeesusta Kristusta. Hään muuttaa meän kurennon alemuuen olostä ittensä kaltaseksi sillä voimala, jolla hään saattaa alistaa valtansa alle kaiken.

FIL 3:20–21

Täällä maan päällä meilä ei ole pysyvää kaupunkia, mutta met haema sitä kaupunkia, joka oon tulossa.

HEPR13:14

Rakhaat, met olema nyt Jumalan lapsia, mutta vielä ei ole tullu ilmi mitä meistä tulee. Mutta met tiämä, ette ko hään ilmestyy met tulema hänen kaltaseksi, met saama nähä hänet semmosenna ko hään oon.

1 JOH 3:2

Älkää pölätkö. Mie olen ensimmäinen ja viimeinen ja elävä. Mie olin kuolu, mutta nähkääs, mie elän ijänkaikkisesta ijänkaikkisheen, ja mulla oon kuoleman ja kuoleman valtakunnan auvaimet.

ILM 1:17–18

Ja mie kuulin valtaistumelta voimakhaan äänen sanovan: ”Kattokaa, Jumalan maja ihmisten keskelä, ja hään tulee itte ashuun heän keskuuessa, ja heistä tulee hänen kansa, ja Jumala itte tulee olheen heän tykönä, ja hään tulee pyhkhiin kaikki kyynelheet heän silmistä. Kuolemaa ei ennä ole, eikä murhetta eikä valitusta eikä kipua ennä ole. Nähkääs, kaikki se mikä kerran oli, oon poijessa.”

ILM 21:3–4

Hautaanlaskeminen/ Urnanlaskeminen

VIRSI

Virsi saatetaan lukea taikka veisata.

ALKUSANAT

J Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

J Jumalan:

Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

J Jumalan, kolmihtheisen nimessä.

S Ammen.

RAAMATUNLUKU

Ehotettuja raamatunlukemisen vaihtoehtoja. Muita raamatunlukemisiä saattaa olla.

Ihmisen päivät oon ko ruuhu:
se oon kukila ko kukkanen kentälä,
tuuli porhaltaa sen yli, ja silloin se oon poijessa,
eikä sen paikkaa ennää saata tunnistaa.
mutta Herran armo pyssyy ikusuuesta ikusuutheen.

PS 103:15–17

Sie ympäröittet minua kaikin puolin, olen kokohnaans
sinun käessä.

PS 139:5

Jeesus sano: ”Mie olen ylösnousemus ja elämä. Joka
minhuun uskoo, se ellää vaikka se kuolee, ja se joka ellää
ja uskoo minhuun, se ei koskhaan kuole.”

JOH 11:25–26

Jeesus sano: ”Älkää olko levottomia. Uskokaa Jumahlaan
ja uskokaa minhuun. Minun isän talossa oon monta huonet-
ta. Sanosinkos mie muuten, ette mie lähen poijes valmist-
haan teile paikkaa? Ja jos mie nyt lähen poijes teile paikkaa
valmisthaan, niin mie tulen takasi nouthaan teät minun
tykö, niin ette tet oletta sielä missä mie olen.”

JOH 14:1–3

RUKKOUS

Muuta rukkousta saattaa olla.

- J** Sulle, meän Jumala ja Luoja, met luovutamma NN:n. Met luotama siihen, ette sie joka olet antanu meile elämän ympäröittet meitä kuolemassa ja ikusuussa. Met tarttema sinun lähheisyyttä nyt ja aina. Kiitos NN:n maanpäälisestä elämästä, kiitos kaikesta mitä olema saahneet jakkaa. Auta meitä elhään elävien takia sen aijan mikä meilä oon jäljelä.
- S** Ammen.

Arkku/uurna laskethaan hauthaan. Omhaiset saattava jättää hyvästit.

HERRAN RUKKOUS

Rukkous saatetaan alkaa sanoilla:

J Rukkoilemma Herran rukkouksen.

S Isä meidän,
joka olet taihvaissa.
Pyhitetty olkhood sinun nimesti.
Tulkhood sinun valtakuntasti.
Tapahtukhood sinun tahtosti
niin taihvaassa ko maan päälä.
Anna meile tänä päivänä meän jokapäivänen leipä.
Ja anna meile syntimme antheeksi,
niinku metki annama antheeksi niile
jokka oon meitä vasthaan tehneet väärin.
Äläkä joha meitä koetuksheen,
mutta pelasta meät pahasta.
Sinun oon valtakunta.
Sinun oon voima ja kunnia
ijänkaikkisesti.
Ammen.

LOPPURUKKOUS

Jos harthaus alotetaan kirkossa/kappelissa ja päätetään hauata niin Loppurukkaus ja Siunaus saattava vaihettaa paikkaa: Siunaus kirkossa ja sen jälkeksi saattoväki menee hauata ja Loppurukkaus rukkoihlaan alla olevien ehotusten mukhaan taikka muilla sanoilla.

J Oi Jumala/Oi Herra anna NN:le
sinun rauhasti ja anna ikunen valosti (+) loistaa hälle.

S Ammen.

taikka

J Jeesus Kristus, sie joka olet ylösnousemus ja elämä,
anna NN:le sinun rauhasti ja anna ikunen valosti (+)
loistaa hälle.

S Ammen.

SIUNAUS

Johtaja saattaa alottaa sanomalla:

Rukkoilemma Jumalan/Herran siunausta/siunauksen.

J Herra siunatkhoon meitä ja varjelkhoon meitä.
 Herra valaskhoon kasvunsa meile
 ja olkhoon meile armolinen.
 Herra kääntäkhöön kasvunsa meän puohleen
 ja antakhoon meile rauhan.
 (Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

taikka

J Herra siunaa meitä ja varjeelee meitä
 Herra valasee kasvunsa meile ja osottaa meile armon.
 Herra kääntää kasvunsa meän puohleen ja antaa
 meile rauhan.
 (Jumalan:) Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Ammen.

VIRSI

LÄHÄTYSSANAT

J Lähemä rauhassa,
(Herramme) Jeesuksen Kristuksen nimessä.

S Ammen.

taikka

J Jumalan rauha, joka oon yli kaiken ymmäryksen,
varjelee meän syämiä ja ajatuksia Kristuksessa
Jeesuksessa.

S Ammen.

taikka

J Isän huolenpito,
Pojan rakhaus
ja Pyhän Hengen läheisyys
ympäröikhöön meitä päivän aikana,
ja yön tullen
ja ko ylösousemuksen aamu koittaa.

S Ammen.

Källförteckning Musik

I källförteckningen hänvisas i förekommande fall till Graduale Romanum och efter reformationstiden till mässmusikböcker eller kyrkohandböcker på svenska. De flesta bearbetningar och harmoniseringar av äldre material som skedde inför kyrkohandboken 1986 utfördes av Harald Göransson. Bearbetningar i Gudstjänstmusik A i kyrkohandboksförslaget 2017 har huvudsakligen gjorts av Gun Palmqvist.

GUDSTJÄNSTMUSIK

Samling

Kristusrop 2: A2, s. 236

Per-Olof Sjögren 1986

Lovsången 3: Gloria A5

Gloria A5: GR I; Hg/Bj; LCU/LCW; 1942; bearb. 1986;

Laudamus A5, s. 239

Laudamus:1897 (efter Lossius Psalmodia 1533); 1942; bearb. 1976

Lovsången 9: Gloria A8
och Laudamus A12, s. 240

Gloria: Egil Hovland 1976; Laudamus: Egil Hovland 1974, text Sv. Ps. 21 Britt G. Hallqvist 1974 © Norsk Musikforlag AS, Oslo

Mältiden

Lovsägelsen (Sursum corda
och Prefationen), s. 245

Efter tonus solemnis i Cantorinus romanus; allmän i Prefationen svensk tradition; 1942; 1976; bearb. 2012/2014

Lovsägelsen, s. 246

Karin Runow 2011; arr. Tommy Jonsson 2015

Helig 1: A4, s. 251

bearb. 1976

Helig 3: D1, s. 252

Karin Runow; arr. Karl Wikenståhl 2015

Helig 4: E1, s. 254

Per Harling 1984; arr. Karl Wikenståhl 2015

O Guds Lamm 1: A4, s. 257

GR XV XVII/Hg/Bj; LCU/LCW; 1697; 1897; 1942; bearb. 1976

O Guds Lamm 3: C1, s. 258

Gordon Rock; arr. Fride Gustavsson

Sändning

Lovprisning 1: A3, s. 260

Efter GR XI; Hg; 1697; 1897; 1942; 1976

ÖVRIGA SJUNGNA MOMENT

Ordet

Hallelujarop 1, s. 264

Jacques Berthier 1981 © Ateliers et Presses de Taizé,
712 50 Taizé, Frankrike

Hallelujarop 2, s. 264

Traditionell

Hallelujarop 3, s. 265	Fintan O'Caroll och Christopher Walker 1985, publicerat av OCP, 5536 NE Hassalo, Portland, OR 97213, USA; arr. Johan-Magnus Sjöberg
Hallelujarop 4, s. 265	Jacques Berthier © Ateliers et Presses de Taizé, 712 50 Taizé, Frankrike
Kyrkans förbön: församlingssvar 1, s. 266	Per Harling
Kyrkans förbön: församlingssvar 2, s. 266	Per Harling; arr. Andreas Söderberg 2017
Kyrkans förbön: församlingssvar 3, s. 267	John L. Bell © WGRG Iona 1985
Kyrkans förbön: församlingssvar 4, s. 268	Från Syrien, förmedlat av metropoliten Mar Gregorius Yohanna Ibrahim. Sjöngs i den ekumeniska gudstjänsten i Lunds domkyrka 31 oktober 2016; arr. Andreas Söderberg 2017

DE KYRKLIGA HANDLINGARNA

Förbön vigsel 3, s. 270	1897; 1942; 1982; bearb. 1985 och 2011
Förbön begravning 2, s. 273	1897; 1942; 1982; bearb. 1985 och 2011/2014
Lovsägelsen (Sursum corda och Prefationen), s. 276	Efter tonus solemnis i Cantorinus romanus; allmän i svensk tradition; 1942; 1976; bearb. 2012/2014

FÖRKORTNINGAR

GR	Graduale Romanum; mässans ordningsnummer anges med romersk siffra
Hg	Höghandskriften omkring 1541
Bj	Bjuråkerhandskriften omkring 1541
LCU	Liber Cantus Upsaliensis 1620
LCW	Liber Cantus Wexionensis 1623
1697	Den svenska psalmboken 1697
1897	Musiken till Svenska mässan 1897
1942	Den svenska mässboken, del I 1942
1976	Gudstjänstordning 1976, del II Musik
1982	Musik till Kyrkliga handlingar 1982
1986	Den svenska kyrkohandboken Musik 1986

